

25
'71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 837
19 Iunie 1971

ÎN VIZITA

PE FĂGAȘUL RELAȚIILOR DE TRĂINICĂ PRIETENIE, SOLIDARITATE ȘI COLABORARE MULTILATERALĂ

În cea de-a treia săptămână a desfășurării ei sub semnul celor mai generoase auspicii, vizita delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, continuă să ofere, sub toate aspectele, prilejul unor impresionante manifestări de prietenie și solidaritate între România socialistă și țările în care solia înaltă a patriei noastre este întâmpinată cu vibrantă ospitalitate și căldură.

Înscriindu-se ca un moment istoric în evoluția pozitivă a relațiilor frățesti româno-chineze, vizita delegației române în Republica Populară Chineză s-a transformat într-o puternică manifestare a sentimentelor de statornică prietenie, de respect reciproc și de solidaritate activă, internaționalistă, exprimând, sub variate forme, dorința comună a celor două țări și partide de a adânci legăturile de colaborare și a dezvolta relațiile lor frățesti, în interesul ambelor popoare, al socialismului, al luptei antiimperialiste și al păcii. La Pekin, la Nankin, la Șanghai, pretutindeni tovarășul Nicolae Ceaușescu, soția sa, tovarășa Elena Ceaușescu, membrii delegației române au fost primiți sărbătorește prin grandioase manifestații, la care au luat parte sute și sute de mii de oameni. Punct culminant al vizitei, întrevăderea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și a persoanelor care îl însoțesc, cu tovarășul Mao Tzedun, președintele C.C. al P.C. Chinez, cu tovarășul său apropiat de luptă, Lin Biao, vicepreședinte al C.C. al P.C. Chinez, și alți conducători chinezi a avut loc într-o atmosferă de prietenie și cordialitate, sub semnul solidarității militante existente între cele două partide, țări și popoare ale României și Chinei. Dorința comună de a extinde legăturile bilaterale și de a lărgi schimbul de experiență în construirea socialismului corespunde întru totul politicii partidului nostru de a promova cu neștirbită consecvență prietenia, alianța și colaborarea frățescă cu toate statele socialiste, urmărind, pe același făgaș, întărirea unității și coeziunii sistemului mondial socialist. Sub acest raport, atât vizita în R.P. Chineză, convorbirile care au avut loc cu acest prilej, cât și comunicatul comun româno-chinez marchează un eveniment internațional de viguroasă rezonanță, înscriindu-se ca o pagină strălucită în anele raporturilor principale dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, ca și în cartea de aur a solidarității forțelor antiimperialiste, a luptei popoarelor pentru cauza socialismului, păcii și progresului.

Cu aceeași pregnanță, vizita delegației de partid și guvernamentale române în Republica Populară Democrată Coreeană a oferit mărturia unui imens evantai de manifestări ale prieteniei și solidarității frățesti româno-coreene. În cuvântarea de salut rostită pe aeroportul din Phenian, în întâmpinarea delegației române, tovarășul Kim Ir Sen, secretar general al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, președintele Cabinetului de Miniștri al R.P.D. Coreene, a declarat că poporul coreean și poporul român sînt unite prin legături puternice, de nezdruccinat, de prietenie. Desfășurată în contextul stimei și prețuirii reciproce, vizita delegației române a fost expresia unui viu consens pe temeiul comunității de orînduire și țeluri, al ideologiei marxist-leniniste și al principiilor respectării independenței și suveranității naționale, al neamestecului în treburile interne, egalității depline în drepturi, al solidarității și întrajutorării tovrășești.

«Considerăm, a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Phenian, că fiecare țară — mare, mijlocie sau mică — poartă nemijlocit răspunderea pentru soarta păcii și civilizației umane și de aceea trebuie să participe la soluționarea problemelor cu care se confruntă astăzi omenirea». Țara noastră, care dezvoltă relații cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, contribuind prin aceasta la promovarea destinderii și la consolidarea păcii, își întărește tot mai puternic solidaritatea cu țările socialiste, cu partidele frățesti și aduce astfel o vastă contribuție internaționalistă.

În cursul vizitelor în R.P. Chineză și R.P.D. Coreeană, ca și acum, cu prilejul vizitei în R.D. Vietnam, conducătorul delegației de partid și guvernamentale române, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a ținut să sublinieze în repetate rânduri, cu fermitate, că România socialistă este pe deplin solidară și sprijină activ lupta eroică a poporului vietnamez și a celorlalte popoare din Indochina. Pronunțându-se cu energie pentru curmarea războiului din Vietnam, pentru retragerea totală a trupelor S.U.A. din această zonă, țara noastră, prin glasul celui mai înalt exponent al ei, a cerut și cere ca popoarele vietnamez, cambodgian și laoțian să fie lăsate să-și rezolve singure problemele lor, fără nici un amestec dinafară. Vizita în R.D. Vietnam, prilejuind o elocventă manifestare a acestei solidarități active, reprezintă o etapă importantă în istoria legăturilor dintre poporul român și popoarele Indochinei luptătoare. Sub acest aspect, întâlnirile și convorbirile pe care delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a avut la Pekin cu șeful statului cambodgian Samdech Norodom Sihanuk și cu primul ministru Samdech Penn Nouth au constituit o reconfirmare neechivocă a sprijinului acordat de țara noastră singurului guvern legal și legitim al Cambodgiei și luptei drepte a poporului cambodgian.

Fiecare din etapele călătoriei delegației de partid și guvernamentale române este obiectul atenției și interesului unanim, tocmai pentru că solia țării noastre poartă mesajul nobil al unității, prieteniei frățesti și colaborării multilaterale, al luptei generale antiimperialiste pentru pace și progres.

În timpul vizitei la uzina de construcții mecanice «Rionsong».

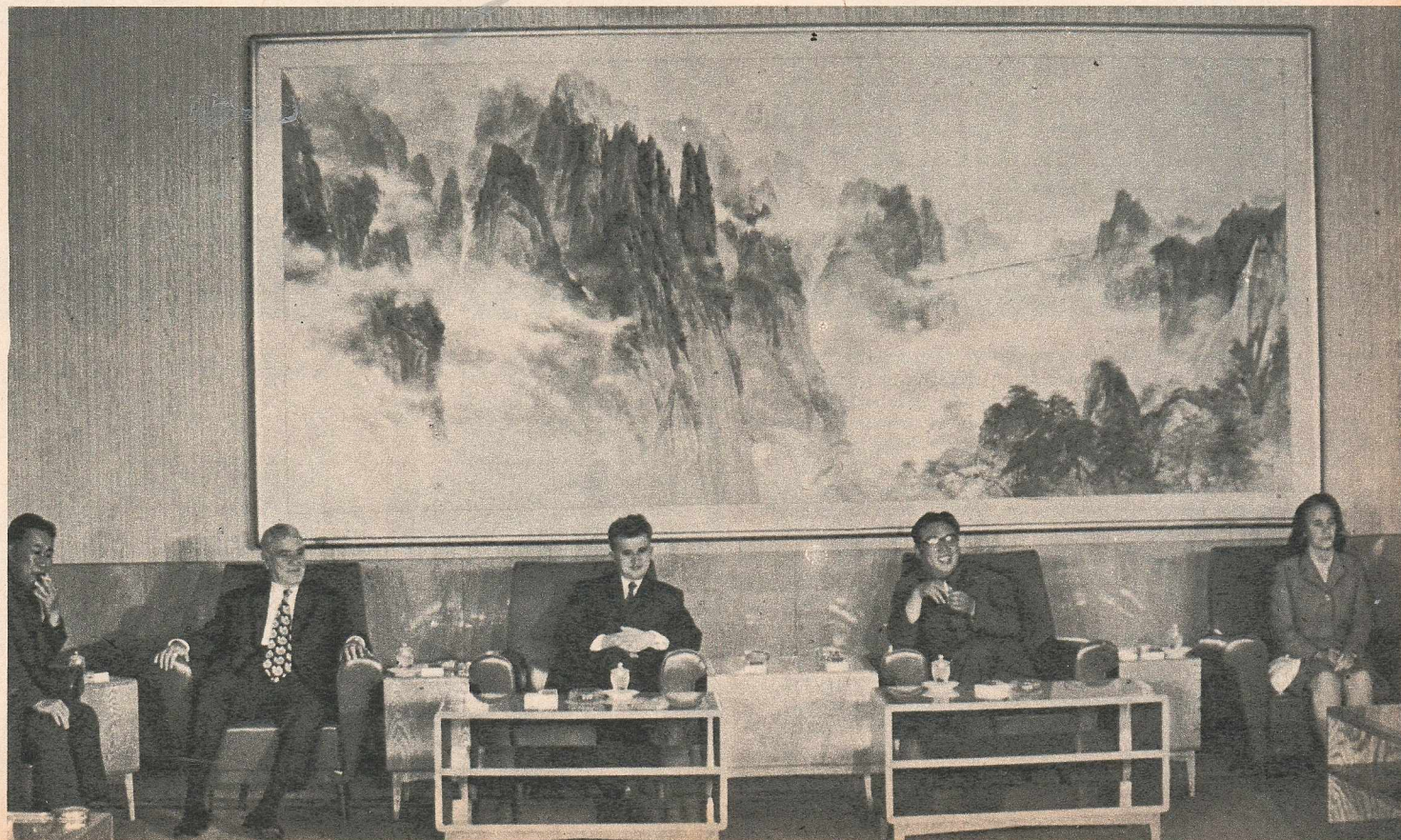
LA PRIETENI

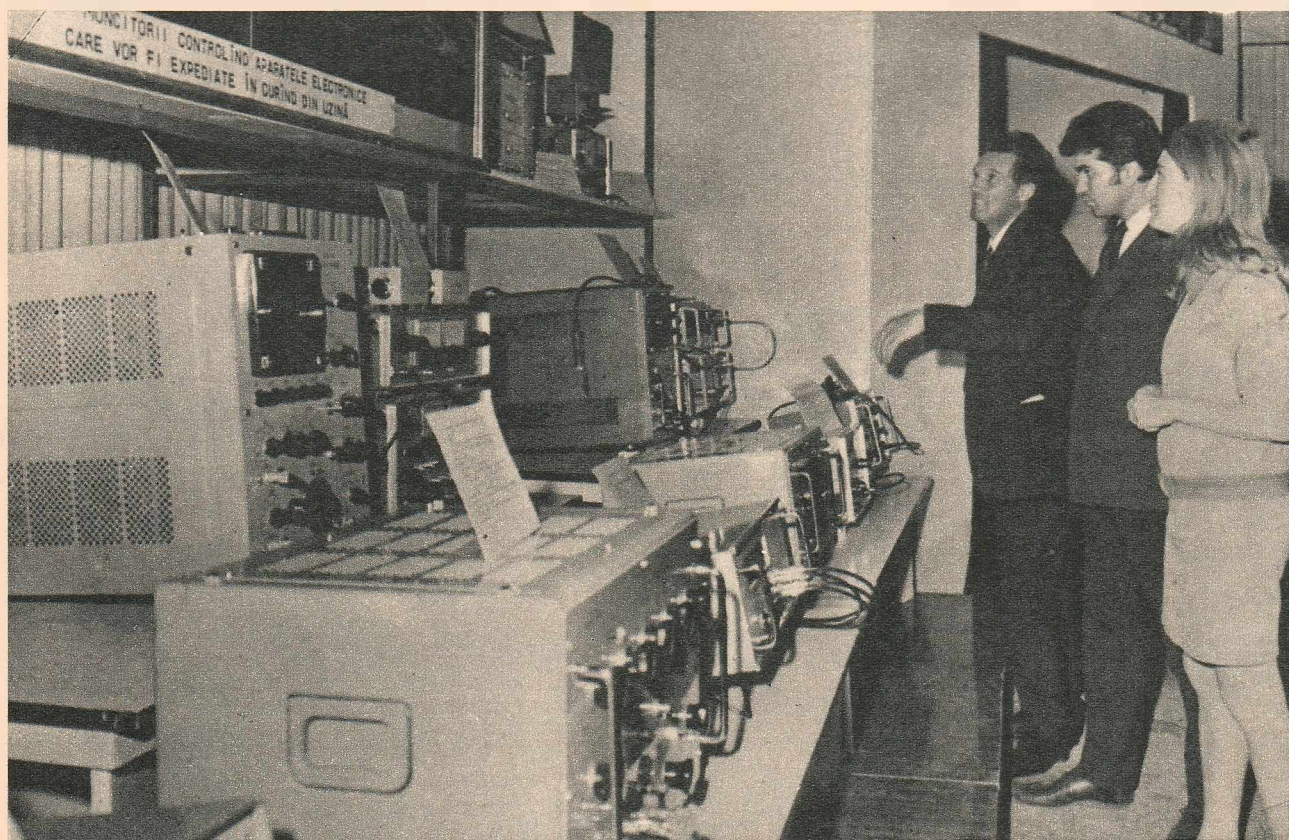
▶ O caldă stringere de mână între conducătorii celor două țări.

▶ Întrevedere, într-o atmosferă cordială, între tovarășul Nicolae Ceaușescu, soția sa și ceilalți membri ai delegației române și tovarășul Kim Ir Sen și alți conducători de partid și de stat coreeni.

▶ Entuziaste manifestări de prietenie pentru solii României socialiste.

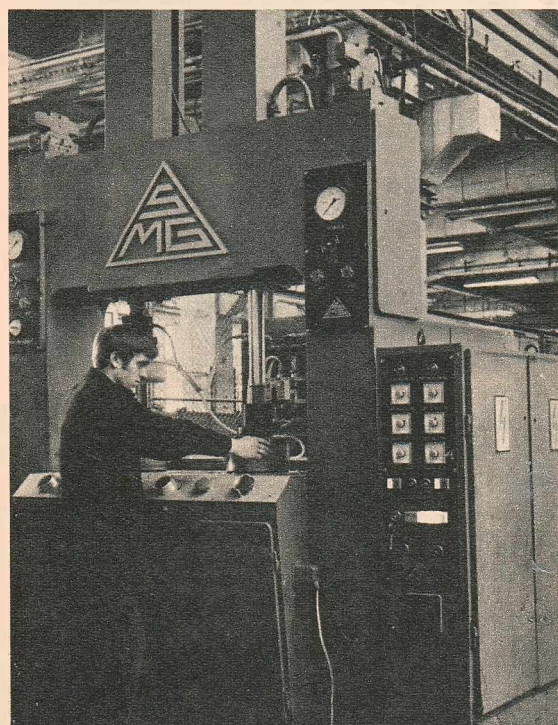

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

Marți, 15 iunie, s-a deschis în Capitală, în pavilionul din parcul Herăstrău, Expoziția realizărilor în construcția socialistă a Republicii Populare Chineze. Vizitatorii români iau cunoștință cu acest prilej de rezultatele prestigioase ale industriei și economiei R.P. Chineze, urmare a unui efort creator la care participă întregul popor. Un bogat sortiment de exponate oglindesc succesele unei economii dinamice, în plină dezvoltare. Planșe, grafice, aparatură complexă și de mare precizie — printre care se remarcă cea electronică — mașini-unelte de cele mai diverse mărimi și tipuri, demonstrează înaltul stadiu la care a ajuns poporul chinez, industria sa, în actuala etapă a revoluției și construcției socialiste.

Ne aflăm în preajma mării bătălii a recoltei. Pe cimpuri, holda a început să dea în pîrg. Peste tot, oamenii se pregătesc cu grijă și prevedere de gospodari pentru ca întreaga recoltă de păioase să ajungă, pînă la ultimul bob, în bune condiții, în hambare. Printre argumentele hotărîtoare ale reușitei acestei bătălii se numără întreținerea impecabilă a parcului de mașini de recoltat, necesitatea ca acestea să fie scoase cît mai prompt în cîmp și să fie exploatate cît mai eficient cu putință. Așa procedează mecanizatorii din cadrul I.M.A. Vidra — jud. Ilfov (fotografia noastră), ale căror treierători și combine, în perfectă stare de funcționare, au și fost scoase pe cîmp.

O știre menită să bucure în primul rînd gospodinele: zestrea magazinelor de specialitate se va îmbogăți în fiecare an cu circa 250 000 articole de menaj din inox și aluminiu. Expeditorul acestor produse este întreprinderea «Metaloglobus»-București, unde, după trecerea cu succes a probelor tehnologice, va intra în funcțiune, încă în această lună, o nouă linie tehnologică. Totodată, ne informează ing. șef Gheorghe Ioan, întreprinderea va produce două modele de fermoare destinate articolelor de marochinărie, încălțăminte, îmbrăcăminte, corturilor de vară etc. Cele două linii de fabricație vor livra anual 1 200 000 m fermoare. Fotografia noastră vă prezintă presa de sudat discuri la vasele de inox.

Ceea ce marchează în mod deosebit acest sfîrșit de an școlar este faptul că la 15 iunie au terminat școala cei circa 30 000 tineri care au absolvit clasa a zecea, constituind prima promoție a învățămîntului general de 10 ani. Dar vacanța, mult așteptata vacanță, a început marți, 15 iunie, pentru toți cei 2 880 000 de elevi ai învățămîntului de cultură generală 1970-1971.

Nu s-ar putea spune că **ILINCA TOMOROVEANU** nu este o actriță de film solicitată. Dar rolul cel adevărat continuă să se lase așteptat.

Fotografie de Elena **GERA**

Prezentarea artistică:
Alexandru **FRANCIS**

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

teze și paranteze

de Aurel **BARANGA**

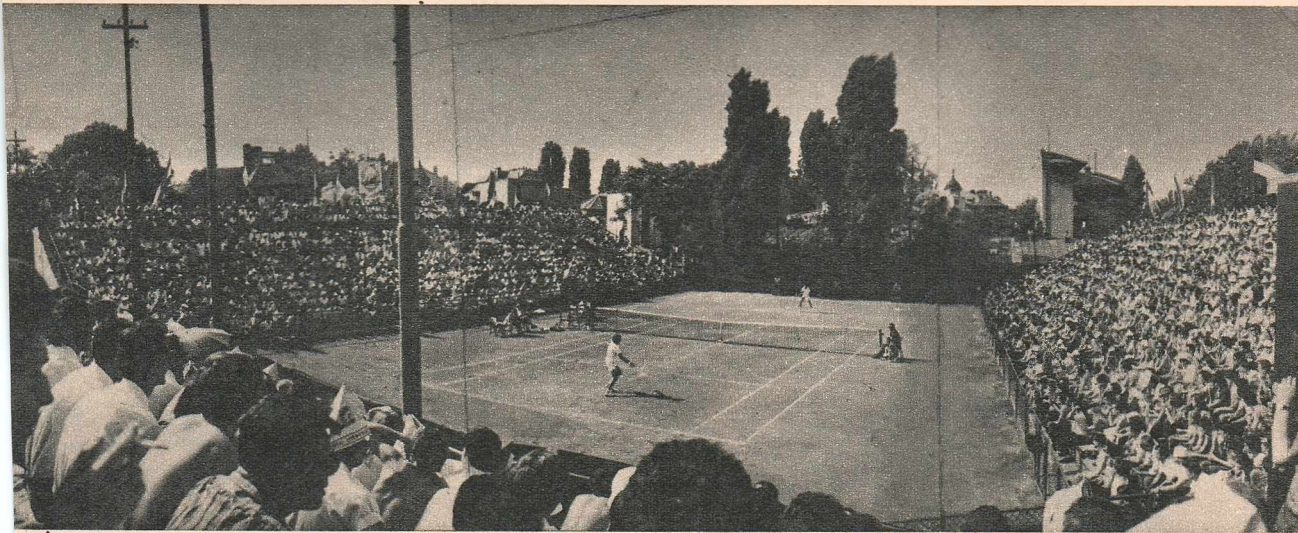
un termen

Pronunțăm, scriem uneori cuvinte fără ca să avem, întotdeauna, acoperirea-aur a conținutului lor integral. Spunem, de pildă, **iresponsabilitate** și nu simțim conștiința, pe deplin, de sfera noțiunii respective. De aceea, când se întâmplă ca un fapt de viață să ne lămurească asupra interesului absolut al cite unui cuvânt, binecuvîntăm evenimentul, providențial prin forța lui revelatorie.

Un critic de teatru scriind despre comedia «**Fata morgana**», menționează, candid, că autorul ei «**a reabilitat farsa**» în literatura dramatică românească. În literatura dramatică românească, în care există «**noaptea furtunoasă**» — farsă, și «**Titanic vals**», de asemeni farsă. Și atunci să nu te crucești în fața afirmației critice semnate, împărătește, de la umăr la umăr?

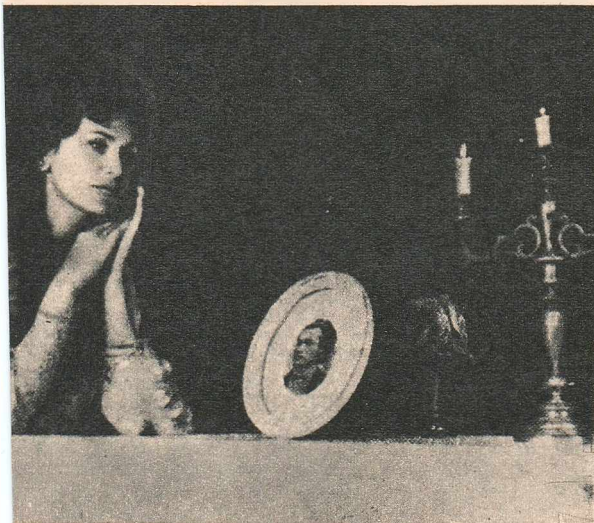
A apărut în cultura noastră o carte monumentală: «**Andreescu de Radu Bogdan**». Nu sînt expert în istoriografia plastică, n-am o asemenea trufie. De cîteva luni însă, răsfoiesc smerit acest tom, unicat pînă la ora actuală, expresie a unei munci depuse, titanice, și a unei pasiuni, în serviciul pictorului studiat, devastatoare. Știu și eu — am aflat — că în materie de artă, cele mai nobile intenții și inițiative nu sînt suficiente. Dar în cazul de față patima nobilă, dublată de competență și perseverență, s-a soldat cu un rezultat ce a smuls exegeze elogioase unor condeie exigente și prestigioase. Citesc, spre stupoarea mea, acum cîteva săptămîni, o recenzie semnată de un ilustru fitecine care face cartea praf cu trei argumente, hilariante și pentru laici. N-are nici o importanță, mi-am spus atunci citind proza semnată Vasile Drăguț — numele trebuie citat spre popularizare — nici o carte mare n-a întrunit unanimități absolute. «**Vechiul**» și «**Noul Testament**» — să ne fie iertată apropierea și comparația — au găsit și ele, cărți fiind, critici nemulțumiți. Iată însă că în cazul Drăguț se mai petrece un episod drăguț. Criticul nu știe că volumul negat nu se numește «**Ion Andreescu**» ci «**Andreescu**» pur și simplu, și, ceea ce este și mai grav, acuzator pînă la desființare, n-a aflat că pe «**Ion**» Andreescu nu-l cheamă «**Ion**» ci «**Ioan**». Nu e vorba de un amănunt derizoriu, ci de unul esențial, fiindcă face dovada peremptorie că respectivul critic, înarmat cu o suspectă furie a demolității, a recenzat cartea lui Radu Bogdan fără s-o citească, răsfoită, în cel mai bun caz, cu o superficialitate care n-a avut decît un singur dar: să dea unui cuvînt, amintit în capul acestor însemnări, conținutul plener.

Dar fiindcă spunem cu îndrituită stupefacție: **iresponsabilitate**, poate că e cazul să medităm și să ajungem la un acord. Nu credem că este numai a aceluia care au semnat ce au iscălit. Cred că această **iresponsabilitate** se împarte cu alții care scriu însuflețiți de același simț al răspunderii pentru fiecare cuvînt pus pe hîrtie. Se împarte? Poate că se împarte, nu ne dăm seama, nu ne pricepem la... socoteli.

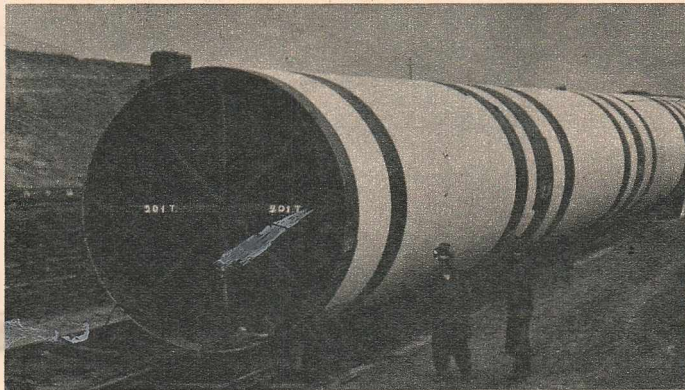
▲ Nu fără emoții am cîștigat calificarea în finala zonei europene a «**Cupei Davis**» (vezi alăturata imagine). Intenționat nu menționăm cine anume din cei doi jucători români este la fileu, deoarece ambii jucători au luptat și au suferit — chiar și la simplu — pentru fiecare ghem în parte.

Ținem să subliniem însă extraordinara concentrare și dăruire a lui Țiriac care, după un început precar, a reușit să cîștige dramatica partidă cu Iovanovici, prefigurînd astfel victoria noastră.

◀ Deschisă vinerea trecută (11 iunie), cea de-a II-a ediție a «**Zilelor Mihai Eminescu**» s-a desfășurat pe meleagurile natale ale poetului, însumînd felurite manifestări. La Botoșani au avut loc: un colocviu științific eminescian, concursuri de interpretare a poeziei, spectacolele de teatru «**Veronica**» de Claudia Miliian-Minulescu — premieră pe țară, prezentată de colectivul Teatrului Mihai Eminescu din Botoșani — și «**Călin nebunul**» — dramatizare de C. Brehnescu.

Evenimentul sărbătoros a fost consemnat la Dorohoi printr-un recital-concert, un concert simfonic prezentat de Filarmonica din Botoșani, o expoziție documentară, o șezătoare literară eminesciană cu participarea unor cunoscuți scriitori, cercetători, personalități ale vieții artistice din țară etc. Pelerinajului organizat la Muzeul memorial «**Mihai Eminescu**» din Ipotești i-a urmat un spectacol de sunet și lumină: «**Fiind băiet, păduri cutreieram**».

► Cel mai mare sistem de irigații din țară se află în curs de amenajare în Oltenia, între Sadova și Corabia.

Însumînd 79 500 ha, noul sistem de irigații este situat într-o zonă greu accesibilă unor lucrări de acest gen — zona teraselor de nisip — ceea ce presupune un efort sporit din partea constructorilor.

Apa necesară irigării va fi pompată din Dunăre de o stație cu un debit de 45 mc/sec, printr-o conductă metalică ce are o lungime de 5 km și un diametru de 3,6 m.

Să vezi trei milițieni într-o asemenea ipostază trebuie să recunoaștem că-i un lucru foarte rar. De aceea nu recomandăm nimănui să le urmeze exemplul, cu atît mai mult cu cît ori de cîte ori mașinile miliției circulă în oraș, sînt un exemplu de felul cum trebuie respectate legile circulației. Instantaneul acesta a fost făcut pe stadionul «**Dinamo**» din Capitală, unde, cu ocazia «**Zilei miliției din Republica Socialistă România**», a avut loc un interesant program, care a cuprins printre altele temerare acrobații pe motocicletă.

O PROBLEMA CARDINALĂ A PROGRESULUI MULTILATERAL

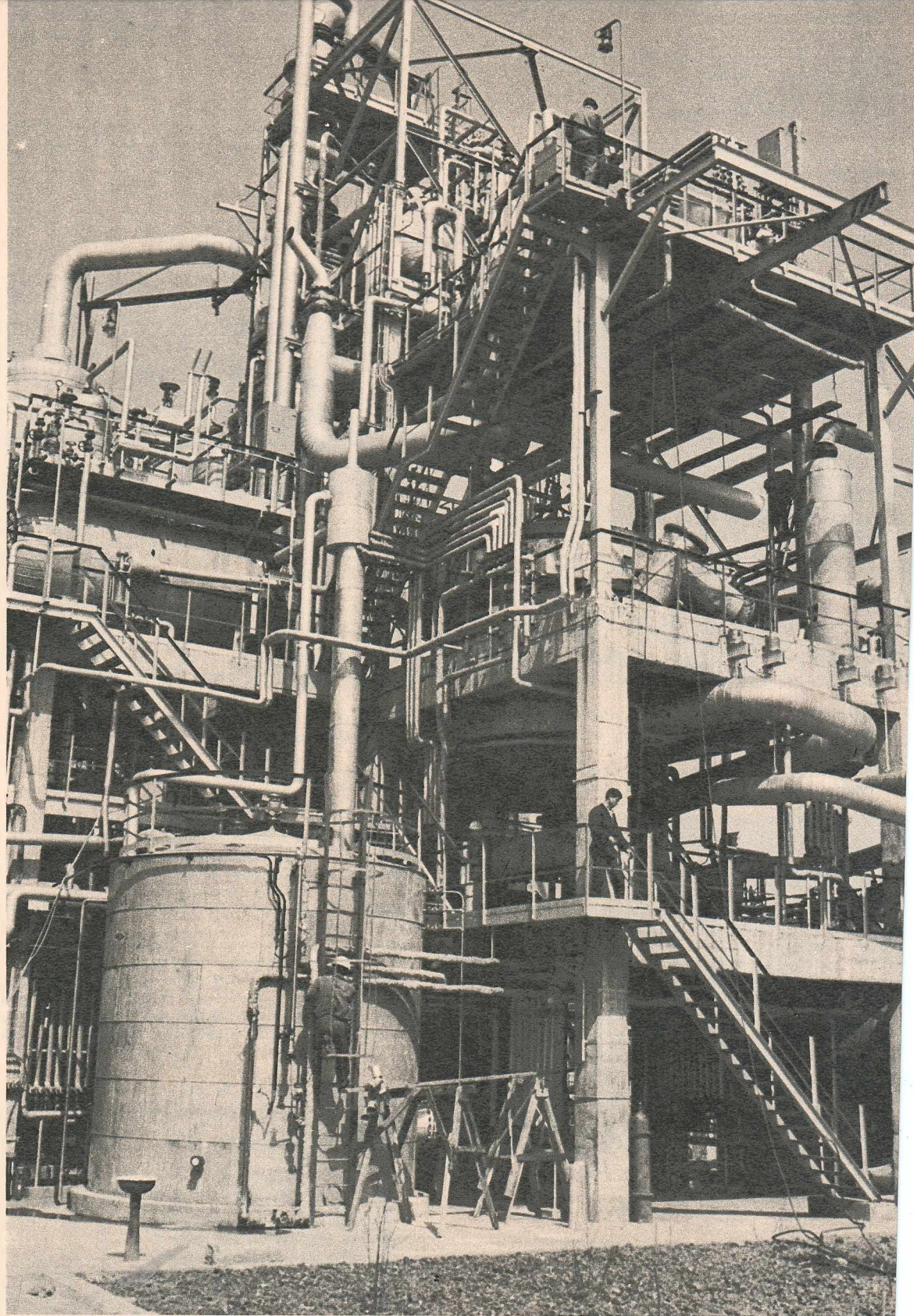
de conf.dr. C. SANDU
prodecan al Facultății
de economie generală - București

Lansată în angrenajul contemporan al progresului, România socialistă este antrenată într-un amplu și complex proces de perfecționare a tuturor laturilor vieții sociale. Vastul tablou al realizărilor obținute în toate domeniile vieții sociale își găsește rezonanța în semnificativul limbaj al cifrelor și faptelor. În anul 1970 potențialul industrial al țării a fost de aproape 17 ori mai mare decât în anul 1938. În aceeași perioadă, față de numai 30,8% cât reprezenta contribuția industriei la venitul național, aceasta s-a ridicat la circa 60%; ponderea populației agrare s-a redus de la 80% la 49%. Pe harta țării au apărut pretutindeni noi obiective economice și social-culturale. Numai în cursul cincinalului anterior au fost date în exploatare circa 1 500 de capacități și obiective principale industriale, creându-se condiții superioare de valorificare a resurselor materiale și umane de care dispune țara noastră. La baza acestor mutații cantitativ-calitative stă politica fermă și consecventă de industrializare socialistă promovată de partid. În concepția noastră, o națiune civilizată, cu o economie modernă, se caracterizează prin existența unei industriei puternice, diversificate și dinamice, a unei agriculturi intensive, prin larga promovare și folosire eficientă a cuceririlor științei și tehnicii contemporane, prin valorificarea la un nivel superior a tuturor potențelor materiale și umane ale țării, printr-o eficiență tot mai ridicată a muncii sociale.

Privită ca un proces unitar și în perspectivă, industrializarea își găsește o amplă rezonanță și în obiectivele actualului plan cincinal. Industria, prin ritmurile de creștere, se plasează în fruntea ramurilor productive. Ea va cunoaște un ritm mediu anual de creștere de 10-11 la sută. În interiorul industriei, ritmurile mai înalte de creștere le au ramurile și subramurile hotărâtoare: electronica, electrotehnica, mecanica fină, mașinile-unelte, petrochimia, metalurgia oțelurilor și a laminatelor speciale.

Pe fundalul dezvoltării prioritare a producției mijloacelor de producție se intensifică și creșterea producției bunurilor de consum, diversificarea și producerea de noi sortimente, ceea ce va permite o mai bună corelare între aceste grupe ale producției industriale, asigurându-se astfel sporirea nivelului de trai al populației.

Realizarea obiectivelor înscrise în actualul plan cincinal

În concepția partidului nostru, o națiune civilizată se caracterizează în primul rând prin existența unei industriei puternice, dinamice, competitive, a unei agriculturi intensive, prin valorificarea la un nivel superior a întregului potențial material și uman al țării. Realizarea acestor deziderate impune în mod legic menținerea unei rate înalte a fondului de acumulare, ca o condiție esențială a progresului economic și social.

impune o repartizare fundamentală a venitului național în fond de acumulare și în fond de consum. În simbioza lor, acumularea și consumul determină nivelul, structura și ritmul dezvoltării economiei naționale. Mărimea, structura internă și ritmul de creștere a componentelor lor condiționează atât gradul de îndeplinire a reproducției largite, proporționalitatea dezvoltării economiei naționale, cât și gradul de satisfacere a nevoilor crescânde ale oamenilor muncii. În această unitate dialectică, rolul hotărâtor aparține acumulării, fiind, în esență, reflectarea rolului determinant al producției în raport cu consumul. De aici și necesitatea stabilirii unei proporții juste, fundamentate din punct de vedere economic, raport ce poate și trebuie să fie diferit, în funcție de condițiile concrete, de amplitudinea sarcinilor etapei de dezvoltare economică și socială.

Fundamentarea economică a repartitiei venitului național în fond de acumulare și fond de consum este obiectiv determinată de o complexitate de sarcini de natură internă și internațională. Mărimea venitului național și a părților lui constitutive reprezintă un «barometru» care indică rodul muncii întregii națiuni, participarea tuturor oame-

nilor muncii la progresul general al țării.

Plecând de la aceste considerente de natură teoretică, cu profunde implicații practice în politica de repartizare a venitului național, partidul a avut și are în vedere dezvoltarea susținută a forțelor de producție, modernizarea structurii economiei naționale, apropierea de nivelul de dezvoltare economică a altor țări și, pe această bază, ridicarea gradului de civilizație a membrilor societății.

Practica socială a confirmat pe deplin justetea acestei politici. De aceea și în actualul plan cincinal se prevede menținerea, în continuare, a unei rate înalte a fondului de acumulare, ca o condiție esențială a progresului economic și social.

«Partidul nostru — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — apreciază că pentru România alocarea în continuare a unei importante părți a venitului național pentru acumulare reprezintă o necesitate vitală, o condiție primordială pentru a valorifica intens resursele sale materiale și umane și a ține pasul cu exigențele revoluției științifice tehnice; aceasta reprezintă totodată o necesitate de maximă importanță pentru a satisface în condiții tot mai

de Traian STOICA

DAN ROTARU:

PLÎNSUL OGLINZILOR

Prima carte de poezie a lui Dan Rotaru: *Plînsul oglinzilor* (Ed. Eminescu), — recent premiată de revista *Argeș* — îndeplinește, credem, toate condițiile unui perfect debut. Să desprindem câteva. Mai întâi, lirica tinărului autor impresionează prin stricta și nedisimulată ei autenticitate. În vreme ce majoritatea colegilor săi de generație cată să fie cât mai absconși și alambicați, în virtutea unor, de altădată ori, prezumtive formule de poezie rafinată, Dan Rotaru nu se sfiște a veni în fața noastră, a cititorilor, în mod deschis, cu candorile și neliniștile unei vârste de pe care adolescența și-a scuturat, nu de mult timp, auriul ei polen. Iată, în acest sens, această tandră mărturisire a tinărului ce și-a «aruncat copilăria-n cărți» și care face primii pași în tumultul imprevizibil al vieții: «*Rodește lumea iarăși întrebări! Mi-e frig. Mi-acopăr sufletul c-un nor! și-mi chem în inimă amindoi părinții, să mă-ncălzească în chipurile lor*» («Trebuie să fie»).

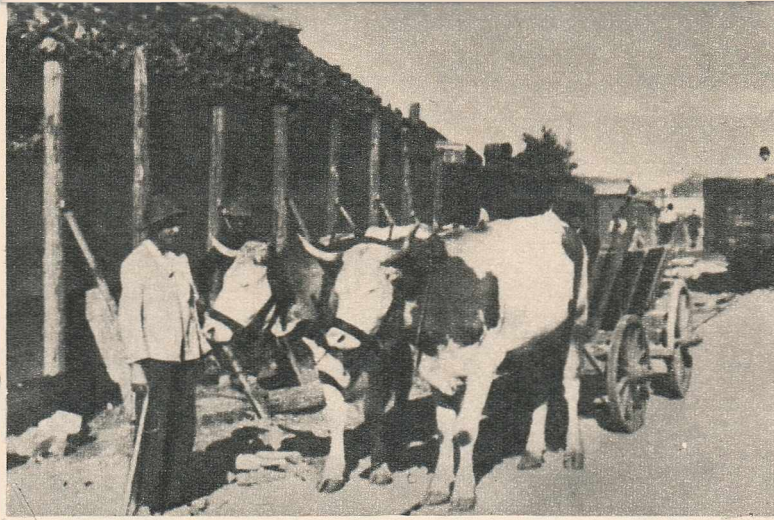
Întreaga poezie de început a lui Dan Rotaru — în latura ei esențială — evoluează sub semnul căutărilor. Poetul dibuie, întreabă, stă la pîndă. O căutare a propriului eu și glas, dar și una cu caracter dual, de reciprocitate. Poetul nu se caută numai pe sine, el e și într-o permanentă tentativă de a prinde și înțelege realitatea, de a intra comprehensiv în miezul ei. În poezia lui Dan Rotaru revin stăruitor două cuvinte: oglinda și lucrurile. Oglinda semnifică alteritatea pe care poetul tinde să-o anuleze, găsindu-și astfel unicătatea propriei ființe. Dezideratul e frumos exprimat în această primă strofă din poemul «Bar»: «*O, cum ne urmăresc pe oriunde întrebările! Cine știe cite chipuri se ascund în această cafea? Oare va avea vreunul norocul, tocmai chipul să și-l bea?*»

Lucrurile, celălalt cuvînt, reprezintă realitatea exterioară plină de tentații, care îl solicită și îi face obsedant semnele poetului. Spune Dan Rotaru într-un poem: «*O, toate lucrurile vor să mă dezlege! și-mi mușcă simțurile fără milă, toate! Simt cum materia mă invadează! și singele mi-l paște de pucui...*» («Somnul lucrurilor»). În alt poem, «Pînda», observăm că integrarea în realitate nu e lipsită de dramatism: «*Ce animale de pradă! mi-s urechile! Stau întinse la marginea lucrurilor, așteptînd să încolțescă în vreunul! zgomotul...! Ce animale de pradă! sînt lucrurile din jurul meu! Așteaptă la marginea mea! să le crească urechile mele auzul! și-l pasc apoi! ca pe cea mai bună otavă! Trupul meu și lucrurile! modelează din aer! pînda...*» Dar și în cazul acesta poetul își dorește evadarea din această reciprocă «pîndă», pentru o întâlnire cordială și înțelegătoare cu «lucrurile». Următoarele versuri din poemul «Noaptea cuvintelor» atestă aceasta: «*Numele meu e sămînța lucrurilor! Unde e vîntul care s-o poarte?... Unde-i, cuvîntul plecat de ieri-seară! după înțelesuri?! Chipul meu curge în lucruri! și-l așteaptă în toate, il așteaptă...*» Așteptare, care, deși cu încordări, e firească și lipsită de posomorîri. De aici și accentul nu numai de interes dar și de simpatie care însoțește lectura acestei poezii. Fluența versului, prospețimea vocabulei, spontaneitatea comunicării, în afară de încărcătura emoțională a confesiunii, contribuie la adeziunea noastră acordată poeziei lui Dan Rotaru. De aceea, dacă ni-e permis un sfat și un îndemn, nu-l vrem pe tinărul poet tîrît în silnicii și cu emoția pierită în gheață, ca în acest produs voit filozofant și de exprimare facil paradoxală: «*Cuvinte auzite pururi! dar nerostite niciodată! Animale moarte împodobind o pușcă! în care n-a explodat moartea niciodată! Aer uscat, ciugulit de păsări, în cuiburi care n-au decupat viața niciodată! Ceva, în orice caz ceva! care a existat niciodată...*»

Dar pentru a nu lăsa cititorului o imagine nedreaptă asupra poetului cu acest final de reproș, vom mai transcrie poemul de delicată și contagioasă emoție, «Metafore»: «*Chem cerbii să se culce în poene. Ei se privesc în oameni ca-n oglinzi! Și ca să cînte casa-ntr-o țară, tata! i-a altoit un fluier pe o grindă! Pictează noaptea luna pe un geam! Mama vorbește-n somn de doi castani: se spală cu un vis frumos pe față! s-arată ca la douăzeci de ani! E liniște în mine. Se aude! cum trece poezia prin condei! și cum se-ntoarce mama! supărată, în cei cincizeci și doi de ani ai ei...*»

Îl vrem deci pe Dan Rotaru, după cum chiar ni s-a și arătat, autorul unei lirici simple cu rafinament, de subtilă melodicitate, familiară și umană, cu adîncimi și transparență, încadrabil, după părerea noastră, neîndoios, cu specificul său, în sfera unei poezii de înaltă comunicabilitate a unor lirici precum recunoscutul Petre Stoica sau mai tinărul Emil Brumaru.

Din 1938 și pînă la sfîrșitul anului trecut potențialul industrial al României a crescut de aproape 17 ori. Pe harta țării au apărut numai în perioada ultimului cincinal circa 1.500 de capacități și obiective principale industriale. În același timp, pretutindeni, în toate compartimentele economiei naționale, a fost continuată modernizarea structurii economiei naționale, reutilizarea, diversificarea și modernizarea unităților existente, creîndu-se condiții superioare pentru valorificarea resurselor materiale și umane care dispune țara noastră. Cele două magini alăturate vă prezintă una și aceeași întreprindere bucureșteană: uzina «Vulcan» din 1948 și cea din zilele prezentului

bune cerințele de trai ale populației, a recupera decalajele ce ne despart de țările dezvoltate din punct de vedere economic».

Rezolvarea acestor sarcini impune eforturi însemnate din partea întregii națiuni. Reducerea volumului acumulărilor sau menținerea lor la un nivel scăzut nu pot sluji intereselor fundamentale ale țării noastre, dimpotrivă, ar fi contrarii acestor interese. Diminuarea acumulărilor ar frîna reproducția socialistă, ar perpetua menținerea sau chiar creșterea decalajului economic existent, în comparație cu țările avansate. Experiența demonstrează că acele țări care, în anumite perioade, au menținut o rată a acumulării redusă, au întâmpinat greutăți serioase atît în activitatea economică cît și în ceea ce privește nivelul de trai al poporului. Concepțiile consumatoriste, nesocotirea rolului hotărîtor al acumulării în dezvoltarea societății contravin progresului neîntrerupt al orînduirii socialiste.

De aceea, ca opțiune fundamentală a întregului popor, pentru perioada 1971-1975 se prevede menținerea unei rate înalte a acumulării, care va reprezenta circa 30% din venitul național. Din calculele bazate pe realitățile din țara noastră rezultă că menținerea și în viitor a acestei rate a acumulării va permite o creștere a fondului de consum, în următorii 10 ani, cu circa 50 miliarde lei mai mare decît în cazul reducerii ratei acumulării la 25%.

În prezentul cincinal sînt destinate pentru investiții 540 de miliarde lei, adică mai mult decît suma investițiilor

realizate în perioada 1961-1970; din fondurile centralizate vor fi cheltuite 470 de miliarde lei, restul efectuîndu-se din fondurile proprii ale unităților de stat și cooperatiste. În direcționarea investițiilor s-a avut în vedere necesitatea asigurării dinamismului și echilibrului economiei naționale, a făuririi unei structuri moderne și eficiente a producției sociale. În consecință, aproape 60% din investiții au fost orientate spre industrie, din care spre ramurile hotărîtoare — energetica, metalurgia și construcția de mașini, chimia — circa trei pătrimi.

O astfel de politică își găsește o expresie generalizatoare în creșterea venitului național. Pentru prima oară în economia noastră, începînd cu acest an, creșterea venitului național va devansa creșterea produsului social total. Comparativ cu anul 1970, în anul 1971 venitul național va spori cu 13,9%, în timp ce produsul social total va crește numai cu 10,6%. Aceasta reflectă o schimbare de ordin calitativ în economia României socialiste, un aspect semnificativ al sporirii eficienței muncii sociale.

Constituînd o cerință obiectivă a dezvoltării țării noastre, folosirea unei rate înalte a acumulării va contribui la extinderea și perfecționarea bazei tehnico-materiale, la făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate, la prosperitatea generală a națiunii române, la promovarea ei în ierarhia economică mondială. Iată de ce folosirea unei rate înalte a acumulării reprezintă o problemă cardinală a progresului în țara noastră, una din legitățile importante ale economiei noastre naționale.

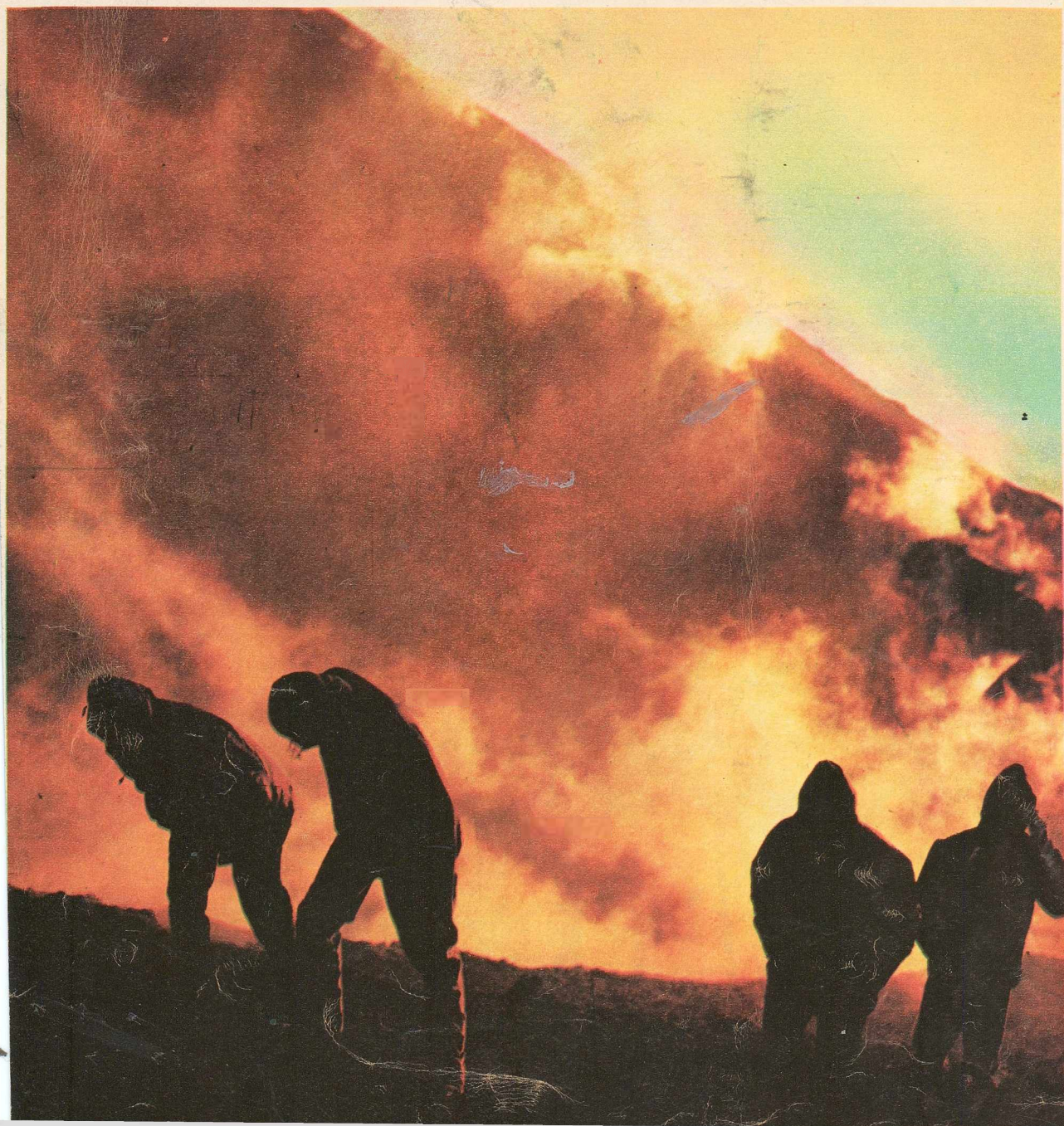
ETNA '71 SPLENDOARE ȘI URGIE

◀ *Vulcanul improașcă cerul cu bulgări de jeratic. Viteza jetului: supersonică.*

◀ *Etna dezlănțuită, în aceste săptămîni. Fluviul de foc își croiește drum prin albia săpată în magma abia prefăcută în rocă eruptivă.*

Turiști și cercetători temerari au înfruntat nu o dată dogoarea limbilor de foc, încercînd să scruteze... adîncul craterului.

Cît de fascinantă și cît de nimicitoare poate fi natura cînd își dezlănțuie forțele! Trombe de magmă fierbinte, pornite din adîncuri neștiute, au transformat în această primăvară cel mai mare vulcan activ de pe continentul nostru într-o apocaliptică fîcînă arteziană incandescentă. Pentru a opta oară în acest secol și pentru a 220-a oară în ultimele cîteva secole Etna — acest atomizor infernal — improașcă cerul Siciliei cu bulgări de jeratic, făcînd să se reverse lava care acoperă și pietrifică totul în cale.

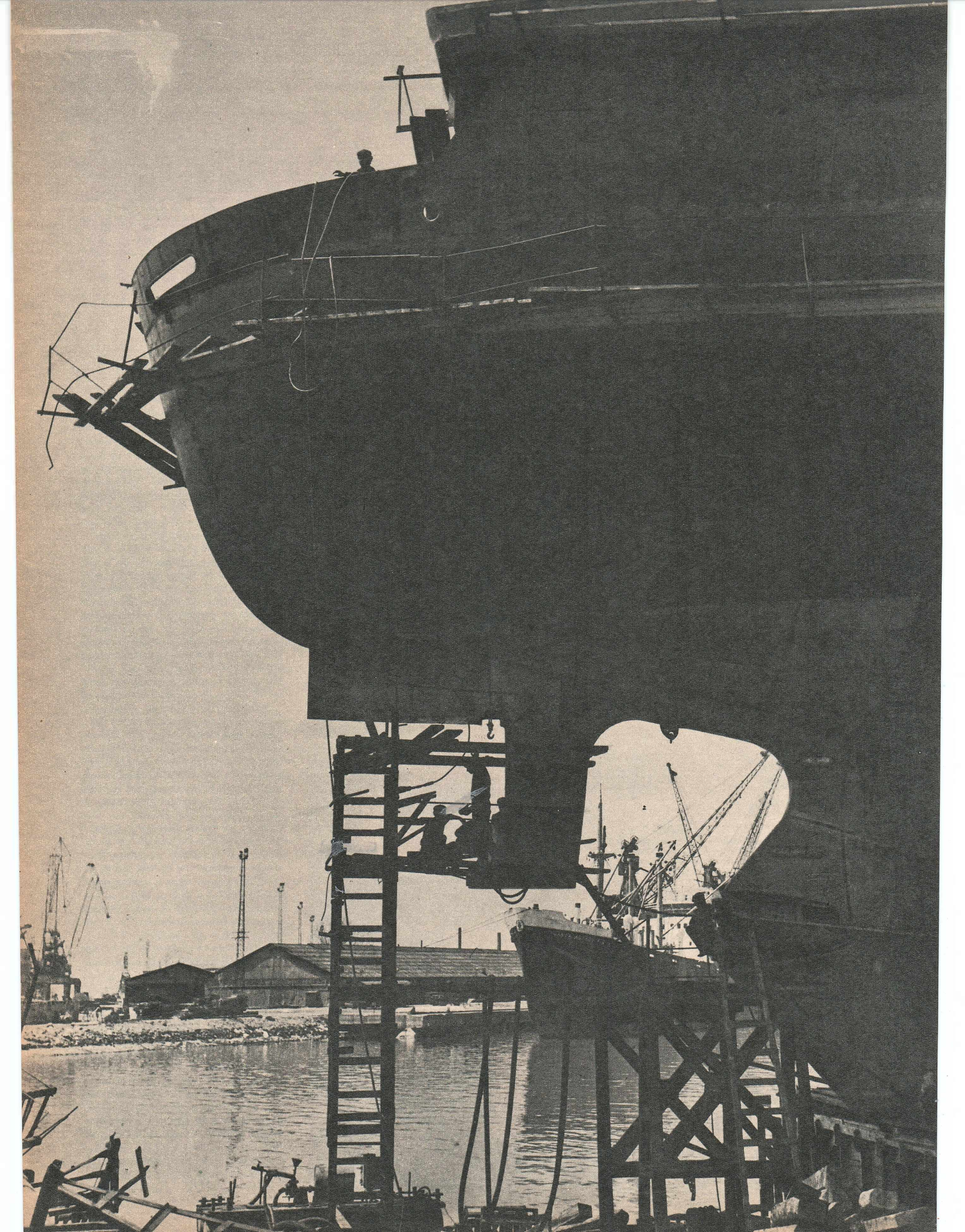
Există în lume aproape 750 de vulcani activi, dar cel din Sicilia, deși nu face parte din grupa masivilor explozivi, ține parcă să-și demonstreze forța nebănuită printr-un spectacol de splendoare și urgie totodată.

Diapozitivele color pe care le inserăm în aceste pagini redau crîmpeie ale calamității naturale, urmărite cu sufletul la gură atît de cei ce sînt direct și imediat amenințați sau de mulțimea spectatorilor veniți aici să «vadă» de aproape «miracolul», cît și de milioane de oameni din restul lumii.

Clocotind la temperaturi de peste 1 000° Celsius, lava răzbate prin pereții sfîrtecați ai craterului, coboară de la înălțimi de peste 3 000 de metri. Sub dogoarea ei, Etna pare un masiv în flăcări. Păduri, pășuni, livezi, șosele, poduri au fost de astă dată victimele tăvălugului. Dar la Sant'Alfio, Zafferana sau la Fornazzo și oamenii au trăit săptămîni de groază așteptînd ca vulcanul să se potolească. Multe sate și orașe au fost acoperite și carbonizate cu prilejul unor erupții anterioare. Pe aceleași locuri, oamenii au construit vetre cu aceleași nume. Ciclul s-a reluat o dată cu repetarea calamității. Solul, fertilizat de lavă, a stimulat mereu alte reîntoarceri, alte zidiri, cu nădejdea sterilă în mila «celui de sus».

Furiile endemice ale Etnei se află de mult în atenția specialiștilor. La Catania funcționează chiar și un institut internațional de vulcanologie. Între alții, Haroun Tazieff, vestitul vulcanolog, speră să fi găsit «leacul» erupțiilor: bombardarea craterului Etnei și înălțarea unor metereze care să dirijeze magma în rezervoare artificiale. Nimeni pînă astăzi nu a rezolvat totuși ecuația-cheie: îmblînzirea Etnei.

La ora cînd au intrat în raza teleobiectivului imaginile pe care le reproducem, materia revărsată din craterul sicilian se întindea pe un front de aproape un kilometru, atingînd înălțimi echivalente cu cele ale unor blocuri cu 6—7 etaje. În rest, după cum vedeți, splendoarea simfoniei de culori și urgia implacabilă a potopului magmatic.

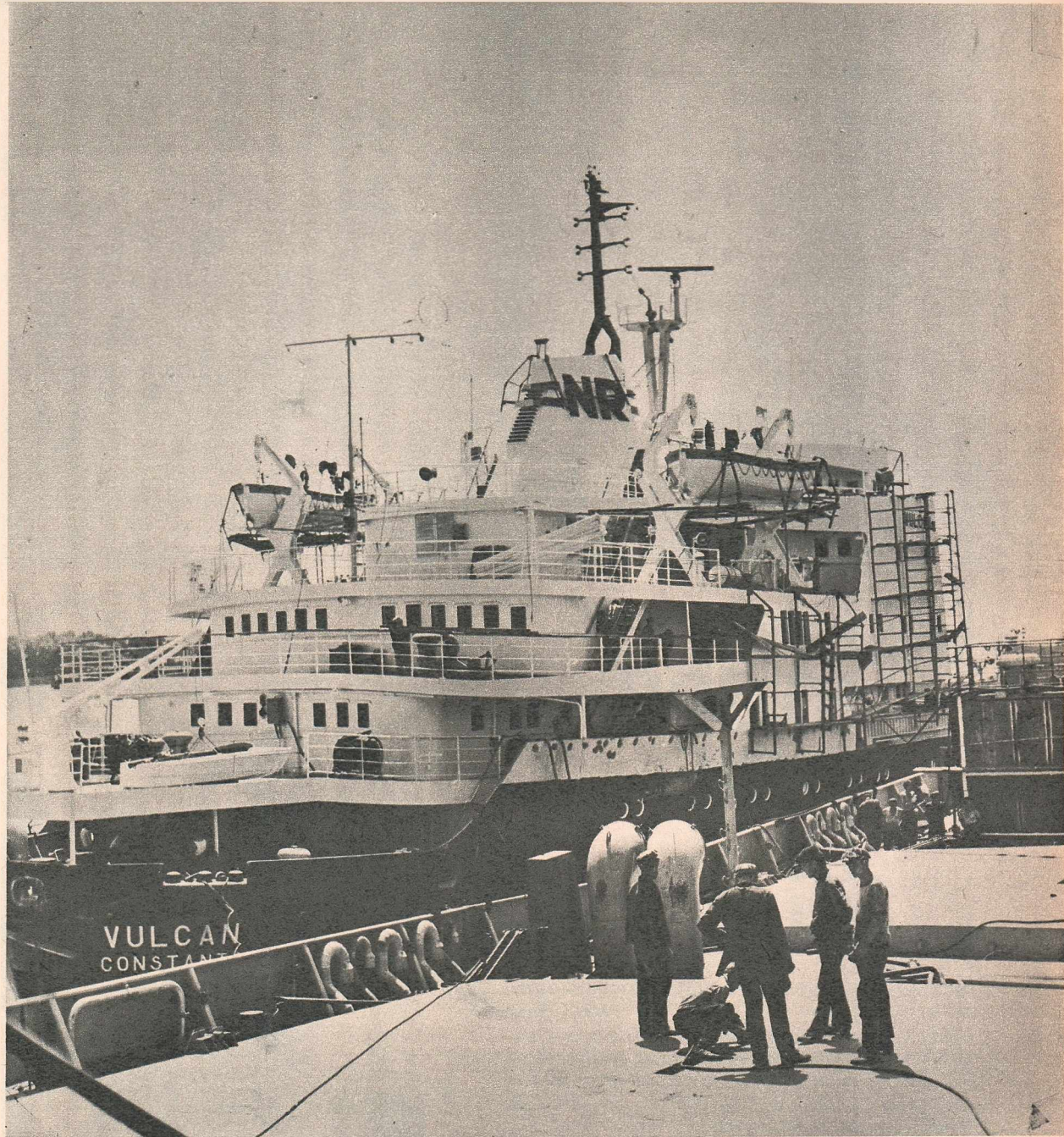
DE LA 10 000 TONE ÎN SUS...

Text de F. URSEANU
Fotografii de S. STEINER

Vă amintiți? Nu-i mai mult de un deceniu și ceva de când a fost lansat cel dintii cargou românesc de 4 500 tone. Era primul mare succes al constructorilor de nave gălățeni. Evenimentul fusese sărbătorit, la vremea respectivă, cu o solemnitate deosebită. De atunci, peste 70 de cargouri construite la Șantierele navale din Galați plutesc pe mările și oceanele lumii. La Oltenița, două ore distanță de București, în fiecare lună se livrează câte o motonavă fluvială de 5 000 tone, bătrînul Șantier naval de la Turnu-Severin s-a specializat azi în cargouri frigorifice, în timp ce Constanța, Brăila, Giurgiu sînt permanente furnizoare de cargouri de mic tonaj, remorhere, șleperi și tot felul de alte ambarcații. Astfel se face că azi, în România, unde pînă acum un deceniu și ceva nu s-a construit nici un fel de vas maritim, se lansează la apă o navă la aproximativ 10 zile.

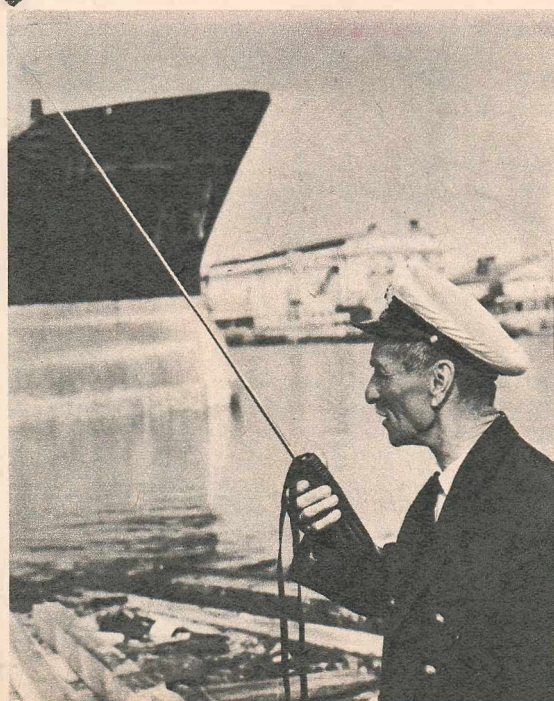
Care sînt perspectivele în domeniul construcțiilor navale? Ce se va realiza în actualul cincinal? Considerente de ordin economic, de o deosebită importanță, dictate de intensificarea schimburilor comerciale ale țării noastre în actualul cincinal au stat la baza inițierii, recent, de către conducerea partidului și a statului, a unui program special pentru dezvoltarea construcțiilor navale în perioada 1971—1975, ceea ce, printre altele, va conduce și la construirea de nave mari și foarte mari. Vor fi cuprinse în acest program toate cele șase șantiere navale românești. Să ne oprim la unul dintre ele, la cel din Galați — cel mai important și pentru a cărui dezvoltare s-au alocat în acest cincinal sume importante. Intervievat de noi, directorul general al Șantierului naval de la Galați, ing. Ștefan Drugescu, ne spune: În general, există în lume tendința de a se construi vapoare

Se naște
o nouă navă.

«Vulcan» (12 500 tone),
al patrulea mineralier
construit la Galați,
care la 9 iunie a și plecat în prima sa cursă:
Constanța-Bizerte (Tunisia).

Vechea «portavoce» a dispărut.
Azi comunicarea de pe mal
cu cei de pe apă
se face cu mijloace moderne.

re de mare capacitate. Asemenea nave au o eficiență mult mai mare, întrucît prețul de transport (per tonă-milă) este mai redus la nave mari decît la cele mici. De aceea — continuă interlocutorul nostru — vom trece și noi la construcția de nave mai mari. De pildă, din cele opt nave pe care șantierul din Galați le va livra în 1971 — primul an al cincinalului — trei sînt mari, de 12 500 tone fiecare. Este vorba de mineralierul «Vulcan» (care în aceste zile a și plecat în prima sa cursă), «Rovinari» și «Uricani», aflate încă în construcție. La anul, în 1972, — adaugă d-sa — șantierul naval de aici va construi o dată și jumătate mai multe vapoare decît în 1971. Cinci dintre acestea vor face parte din categoria navelor mari, fiecare din ele depășind capacitatea de 10 000 tone. Vom trece progresiv la nave și mai mari. Astfel, printre navele pe care le vom construi în actualul cincinal — spre sfîrșit — se vor afla și unele de 15 000 tone și de 25 000 tone — aproape maximum cît se poate construi pe Dunăre.

Vor fi acestea cele mai mari nave pe care le vom construi în țară? Nu.

Programul special de dezvoltare a industriei noastre navale, inițiat de partid și de stat, cuprinde construirea unor nave de și mai mare tonaj. Locul ales pentru construirea lor? Șantierul naval din Constanța — la mare, acolo unde se poate construi orice tip de navă, oricît de grea ar fi. Șantierul are oameni pricepuți, cu experiență în acest domeniu. Importanțele investiției, din partea statului, ce se vor face la Constanța — ne declară ing. Ion Brașoveanu, director comercial al Centralei industriale de construcții navale cu sediul la Galați — vor conduce la dezvoltarea, modernizarea și sistematizarea, chiar în acest cincinal, a șantierului naval din primul nostru port maritim, încît aici să se poată construi nave cu o capacitate mare și foarte mare, ajungîndu-se pînă la vapoare de 150 000 tone — adevărate supernave. Este prevăzută — adaugă directorul comercial al

DE LA 10 000 TONE ÎN SUS...

centralei — realizarea pînă în 1975, la Șantierul naval de la Constanța, a două mineraliere pentru flota noastră, fiecare din ele avînd o capacitate de circa 60 000 tone. În vederea acestor viitoare performanțe, la Constanța se fac pregătiri, printre altele, și pentru recrutarea și formarea cadrelor de muncitori și tehnicieni capabili să lucreze la o întreprindere de construcții navale de mare anvergură. După o cifră pe care ne-o oferă «Scînteia», în 1975 la Șantierul naval din Constanța — acolo unde se vor construi vapoarele de mare tonaj și foarte mare tonaj de care vorbeam mai sus — vor lucra cu aproape 4 000 mai mulți salariați decît lucrează azi.

Înainte de a încheia aceste rînduri, vă recomandăm, stimați cititori, să priviți cu atenție fotografiile alăturate. Sînt de la Șantierul naval de la Galați — acolo unde se și construiesc, de altfel, încă de pe acum, în serie, nave de peste 10 000 tone.

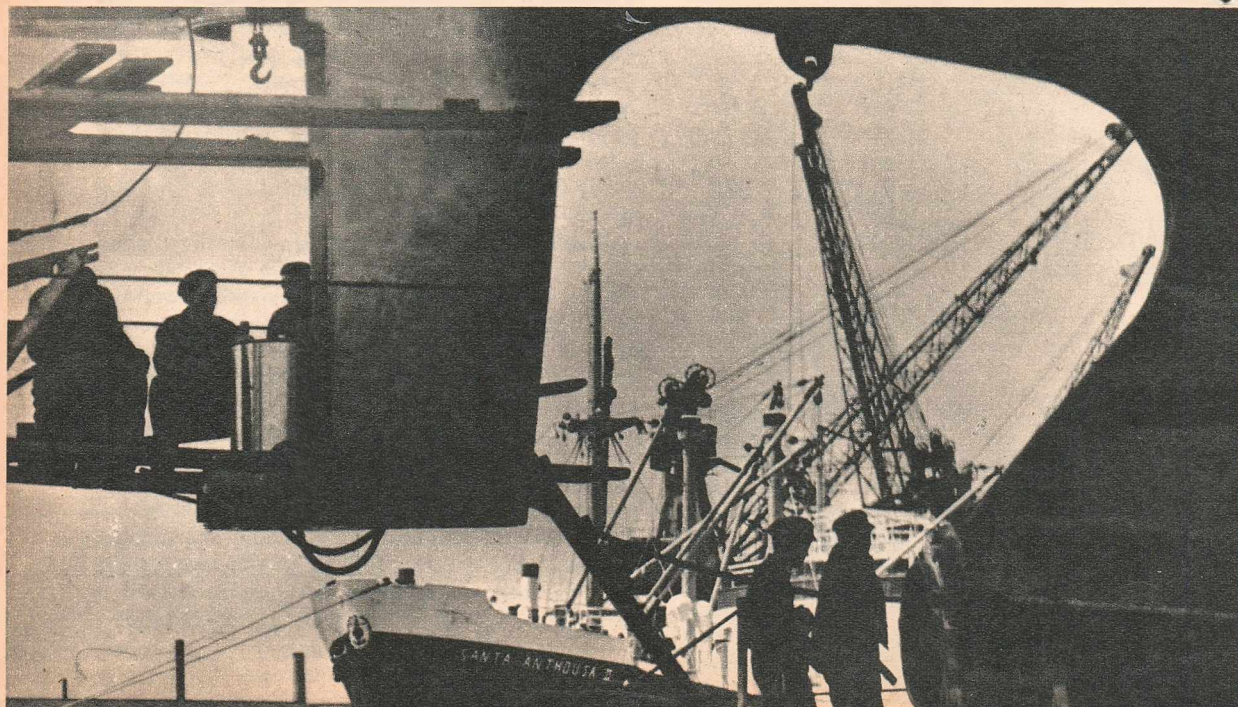
Fotografiile reprezentînd nave de foarte mare tonaj, de construcție românească, făurite la Constanța, vi le vom oferi, cu plăcere, peste patru sau cinci ani...

Sus, la cota cea mai înaltă
a unei nave construite la Galați.

Femei în domeniul construcțiilor navale:
tînăra ingineră Adriana Stoica
din echipa de dispeceri, care a urmărit
în ultimul timp construirea
marii nave românești «Vulcan».

Galați: peisaj obișnuit pe orice mare șantier naval.

Mai multe scrisori sosite cu cîtva timp în urmă solicită un răspuns, măcar telegrafic, în spațiul rubricii noastre. Să încercăm să ne achităm de această datorie.

Cititorul V. Anastasiu din Piatra Neamț ne propune să publicăm un ciclu de hărți în paginile revistei noastre. Nu credem că vom da curs acestei sugestii, pentru că hărți de bună calitate și la o scară corespunzătoare se găsesc în toate librăriile. Publicarea unei hărți într-o revistă de mare tiraj ca a noastră este o operație migăloasă și dificilă; în mare, nu ne angajăm decît în împrejurări deosebite (de pildă, cu ocazia legiferării ultimei împărțiri administrative sau cu ocazia prezentării rezultatelor precedentului cincinal). Că n-ar fi rău să apară și un «Magazin geografic», care să se bucure de același succes ca și «Magazin istoric», sîntem perfect de acord.

Problemele ridicate de cititorul Dumitru Agafiței din Bacău, cu privire la ajutorarea celor care vor să-și lege colecția revistei ni se par demne de toată atenția. Ne vom strădui să găsim o soluție (probabil chiar pe linia celor sugerate de cititorul băcăuan). Să nu uităm însă că, la fel cu atîți oameni de bine și, eventual, de inițiativă, avem și noi un stăpîn: serviciul contabilității. Așa că nu garantăm nimic...

Cititorul reșițean care dorește să nu i se publice numele în revistă și căruia i-am răspuns în legătură cu locul ocupat de reclame ne trimite, în replică, o scrisoare cam supărată dar totuși spirituală și plină de urbanitate. Tocmai de aceea ne-ar face mare plăcere să putem continua dialogul cu dumneasa (desigur, fără masca anonimului).

Cititoarea Elisabeta Constantinescu din București ne roagă ca în rubrica «De la A la Z» (ajunsă acum la litera D) să n-o uităm pe Nathalie Delon. Cum am putea comite o asemenea gafă? De mult ne-am învățat că nu-i bine să ne certăm cu Delonofilii.

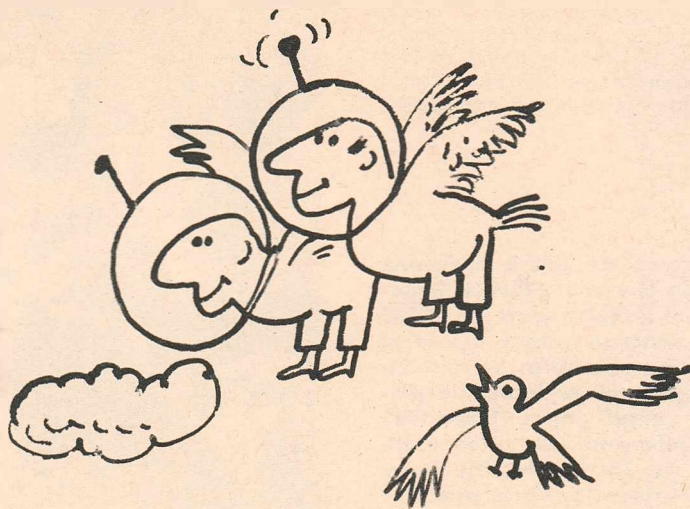
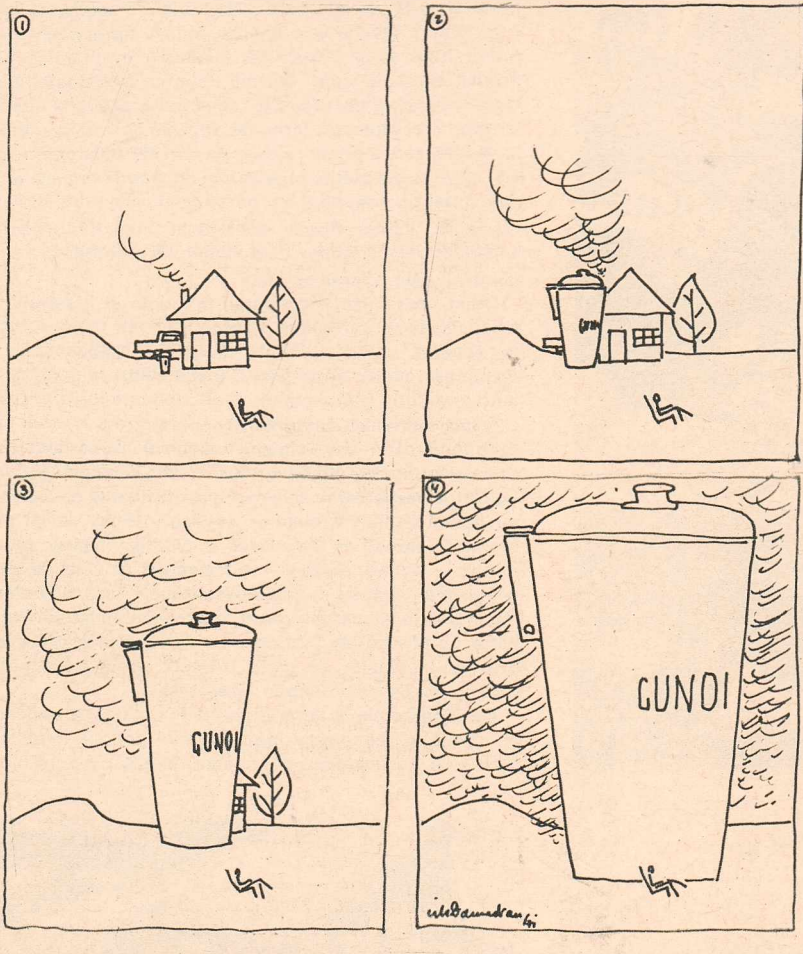
Din Tg. Mureș, cititorul Ioan Roșoi ne trimite o amplă relatare cu privire la un penibil spectacol (de fapt o «șușanea») prezentat de cîțiva cîntăreți de muzică ușoară din București și ne întreabă ce părere avem? Deoarece n-am participat la spectacol, nu putem avea decît părerea cititorului nostru. Poate cu o rezervă în ce privește melodia pe un text de M.R.Paraschivescu. Pentru tot ce ține de neuitatul poet al «Cîntecelor țiganești» avem o prejudecată favorabilă. E drept că Miron Radu Paraschivescu nu era un autor pentru copiii de grădiniță, dar, pe de altă parte, Dumnezeu știe ce or fi făcut șușaniștii din versurile sale. În orice caz, vom cerceta mai de aproape sesizarea primită.

Un cititor din Ploiești, Al. Anghel, ne cere părerea cu privire la freudism și ne sfătuește să publicăm un articol pe această temă. Nu știm dacă vom găsi modalitatea cea mai adecvată pentru a prezenta într-o revistă ca a noastră (destinată unui public foarte larg) o concepție psihologică atît de complexă și de dificilă. Dacă nu o vom face, o vor face — sîntem convinși — într-o măsură tot mai mare, alții. În noile condiții create activității spirituale din patria noastră în ultimii ani, vechile modalități trogloditice de abordare a psihanalizei — socotită ca un fel de activitate situată între editarea de fotografii pornografice și debitarea de anecdote fără perdea — au fost pentru totdeauna eradicate. Psihanaliza freudistă solicită un examen critic aprofundat, care nu poate porni decît de la cunoașterea aprofundată și interpretarea cît mai riguroasă științifică a cercetărilor și concluziilor teoretice ale marelui savant care a fost Sigmund Freud. Ni se par cu desăvîrșire judicioase concluziile unui articol apărut recent în «Lupta de clasă»: «Cercetătorul marxist nu poate rămîne indiferent nici la aserțiunile psihanaliste, nici la ceea ce a însemnat și înseamnă psihanaliza în cadrul culturii secolului nostru și al mentalității curente. Pentru o justă cunoaștere a omului, pentru o concepție adecvată despre lume și viață, ignorarea literaturii psihanaliste este tot atît de primejdioasă ca fi deformarea ei prin vulgarizare». Din păcate, după știința noastră, pînă în momentul de față nici una dintre operele fundamentale ale lui Freud n-a fost tradusă în românește.

Cîțiva cititori ne întreabă dacă oferta făcută de noi la începutul anului de a achiziționa publicații mai vechi rămîne valabilă. Bineînțeles, precizăm încă o dată că e vorba de reviste ilustrate și de cinema, românești și străine, din perioada 1932—1939, și numai străine din perioada 1956—1963. Doritorii ne pot scrie sau telefona la numărul 17 78 82.

UMOR de:

CIK, CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ,
V. OLAC, DRAGOȘ

PĂSĂRI

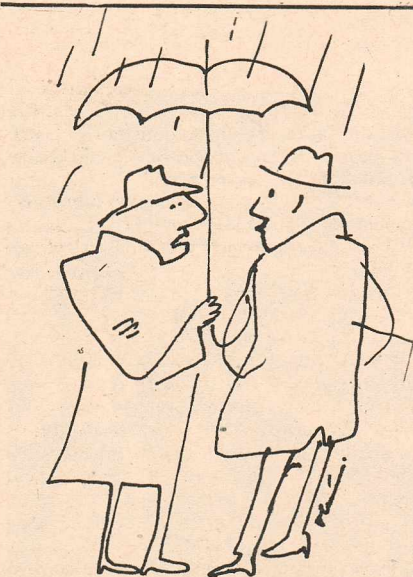
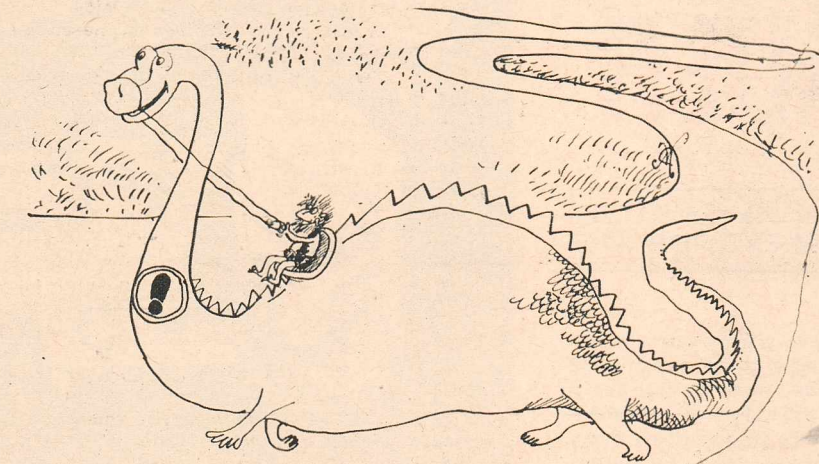
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Pasăre cam mahalagioaică — Pasăre cu coadă albă, de unde și numele... 2) Pasăre migratoare, cu pene viu colorate, care se hrănește cu insecte, în special cu albine și viespi — Dînsa. 3) Pană de alunar! — Cea mai mică pasăre migratoare de la noi — Abreviere. 4) La pelicani și cormorani! — Oraș în Norvegia — Legumă. 5) Mică pasăre cîntătoare cu pene galbene — Riglă de desen — Afirmatie. 6) Existență — Dansator și coregraf rus (1822-1910), creatorul unor partituri coregrafice rămase modele clasice de interpretare, dintre care cităm «Lacul lebedelor» de Ceaikovski. 7) Pasărea sălbatică a lui Ibsen (pl.) — Coadă de păsărică! 8) A se plînge (reg.) — Stigătură — Sală de festivități. 9) Pasăre din familia berzelor și cocorilor — Portretist olandez. 10) Coadă de fluerar! — Cămin păsăresc — Exclamație. 11) Monograma lui Alexandru Kirîțescu, autorul comediei «Gaițele» — Papagal american — Pasăre călătoare de mărimea unui porumbel, căutată de vinători pentru carnea ei gustoasă. 12) Pasăre agățătoare de pădure, care își caută hrana spărgînd cu ciocul coaja copacilor.

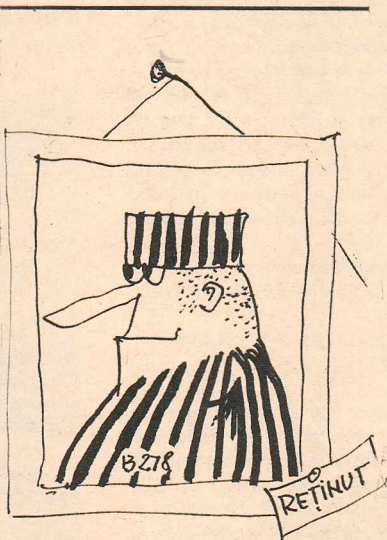
VERTICAL: 1) Scriitor român, autorul povestirii «La Vulturii» — Cioc de acvilă! 2) Pasăre de munte care se hrănește cu insecte, ghindă, alune și semințe — Scriitor sovietic, autorul povestirii «Cîntecul șoimului». 3) Cap de ibis! — Pasăre mică, cu penele de culoare castanie, care se hrănește în special cu semințe de in. 4) Diminutiv feminin — Aceea — Par. 5) Publicație periodică — Sport — Soare egiptean. 6) Piept de pasăre! — Pasăre mare, cu ciocul lung, care trăiește și în Delta Dunării, unde formează colonii. 7) La cocoși...și la munte (pl.) — Carte mare. 8) Localitate în India — Literă chirilică — Acest. 9) În centrul Codlei! — Găină tinăra — Prefix. 10) Suprafață — Pasăre mare, domestică, cu penaj strălucitor — Posesiv. 11) Pasăre despre care se spune că înainte de moarte, în loc de a-și striga durerea, cîntă — Autorul operetei «Ciocirlița». 12) Pasăre călătoare, din ordinul picioroangelor — ...tătărească, numită și nagîț.

Nicolae IONESCU

Cuvinte rare: AAS, OGI, NES, OEL, ETI.

—Ce uită să spună meteorologii cînd anunță cer senin e că seninu' ăsta se află dincolo de nori.

Dezlegarea jocului «UN TIMP, DOI TIMPLI...» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) VISURI — GALOP. 2) IMEMORIAL — DA. 3) LENEȘ — PLASAT. 4) EDI — INSORIT. 5) GIND — I — SM — AS. 6) IA — LUNA — AA — I. 7) ATA — ISCA — CAM. 8) T — METAL — ATEU. 9) UZINA — ARC — RL. 10) ROND — AMURG — T. 11) ARA — STATIONA. 12) ITALI — ETERN.

Pentru prima dată Nader a atras atenția asupra sa prin criticile aduse firmei constructoare de automobile în cartea «Unsafe at any speed» («Nesigură la orice viteză»). Iată-l făcând depoziții, un an mai târziu, în 1966, în fața Comisiei senatoriale pentru comerț, în legătură cu securitatea automobilelor.

O telegramă de presă parvenea recent din Detroit: «Firma General Motors a plătit suma de 20 000 de dolari pentru a reintra în posesia a 19 role de microfilm pe care au fost înregistrate reclamațiile primite în cursul anilor 1964—1965 pentru defecțiuni la automobile produse de întreprinderile sale. General Motors a preferat să achite această sumă unor persoane neidentificate, pentru ca acestea să nu remită microfilmele lui Ralph Nader...»

Cine este acest Nader care inspăimintă într-atît gigantul trust? Și nu pentru prima dată. «Trebuie să-i închidem o dată gura... Găsiți-i niște antecedente cu care să-l compromitem... Luați-ni-l de pe cap o dată... Băgați-l la răcoare» — li se cerea, cu cîtăva vreme în urmă, unor detectivi particulari convocați la Detroit de către bossii de la «G.M.» pentru dezbaterile «cazului Ralph Nader».

FENOMENALUL NADER ÎN ACȚIUNE

Corespondență specială din S.U.A.
de la Constantin ALEXANDROAIE

Urmărindu-l zi și noapte, scormonind prin arhivele școlilor și universităților prin care a trecut cel căruia acum i se spune «cruciatul Nader», contactîndu-i prietenii pentru a-i cunoaște viața particulară, încercînd să-i împingă femeii frumoase în cale sau să-l mituiască cu zeci de mii de dolari, detectivii au prezentat, după cîteva luni, celor ce i-au solicitat, un voluminos dosar — din care lipseau însă tocmai elementele compromițătoare. În rest, dosarul era foarte complet: Ralph Nader s-a născut la 27 februarie 1934, ca fiu al unor americani de origine libaneză. A urmat dreptul la Princeton și Harvard, pe care le-a absolvit cu magna cum laude. Vorbește araba și engleza, citește și înțelege chineza, rusa, spaniola și portugheza. Are o inteligență scilicet și este o adevărată enciclopedie juridică. Înalt de 1,80 m, are părul negru, ușor ondulat, ochii negri, fața măslinie și mîini osoase, cu care gesticulează violent. Locuiește cu chirie pe strada «P», în cartierul de nord-vest al Washingtonului, într-o singură cameră modest mobilată, pentru care plătește lunar 80 de dolari. Are un birou în clădirea clubului presei, pentru care plătește 97 de dolari pe lună. Nu are secretară și nu poate fi contactat deoarece numărul telefonului de la birou nu figurează în cartea de telefoane pentru a nu se expune amenințării numeroșilor și puternicilor săi dușmani. Se întreține din onorariile pe care le primește pentru conferințele-lectii pe care le ține la diverse universități. Singura sa cheltuială însemnată o reprezintă convorbirile telefonice, destul de numeroase, cu cei care-i culeg informații din cele mai diverse și nebanuite domenii de activitate — militare și civile — începînd cu Pentagonul, ministerele, laboratoarele de cercetări și terminînd cu morga și serviciile de ecarisaj. Ralph Nader nu are mașină și nici televizor, nu fumează, nu bea și nu are timp de vizite sau recepții. Nu este căsătorit, pentru că, după cum declară chiar el, nu exclude posibilitatea ca nevasta sau copiii să-i fie răpiți pentru a fi șantajați. Lucrea-

ză între 16 și 18 ore pe zi, folosindu-și majoritatea timpului pentru investigații sau citind zeci și zeci de ziare, reviste, publicații de specialitate, procese-verbale ale dezbaterilor din Congres, precum și sute de scrisori și telegrame sosite din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, prin care diverși oameni îi fac cunoscute numeroase cazuri de abuzuri, mituiri, corupție, șantaie, neaplicarea legilor ș.a. Un cetățean din Texas, de pildă, i-a expediat prin poștă întregul sistem de frînare de la mașina sa, însoțit de o scrisoare în care nota, printre altele: «Vi-l trimit dv. pentru că sînt convins că îl veți folosi ca argument împotriva celor care omoară oamenii pe șoselele țării. A fost reparat de șase ori și tot de atîtea ori s-a defectat». Presat mai totdeauna de timp, Nader întîrzie îndeobște la întîlnirile pe care le are — de regulă în localuri modeste, parcuri sau străzi mai puțin umblate — cu congresmani, medici, ingineri, militari cu diverse grade, muncitori, ziariști etc. În 1965, la vîrsta de 31 de ani, a scris cartea «Unsafe at any speed» («Nesigură la orice viteză»).

La capitolul «elemente compromițătoare» ale biografiei lui Nader detectivii nu au putut scrie nici măcar un cuvînt.

CÎND DIRECTORUL GENERAL AL «G.M.» CERE SCUZE...

Investigațiile făcute de «umbrele vii» ale lui Nader erau în curs, cînd acesta a dezlănțuit un atac frontal împotriva firmei «General Motors», chemînd-o în fața instanțelor și acuzînd-o că uzează de procedee ilegale pentru a-l intimida, hărțui, denigra și compromite în scopul de a contracara răsunetul avut în opinia publică de «Unsafe at any speed». Această carte, care timp de 15 săptămîni s-a aflat în frunte pe lista «best-sellers»-urilor, a constituit un inatacabil act de acuzare împotriva companiei «General Motors» care, îngrijindu-se numai de obținerea unui profit maxim și neglijînd complet cele mai elementare reguli de asigu-

rare a securității conducătorului auto, a scos pe piață un adevărat «sicriu pe roți» sub numele de «Cadillac corvair». Apariția cărții, precum și criticile severe dar documentate la adresa firmei «G.M.» și a altor giganti ai industriei de automobile din Detroit pe care i-a acuzat de «neglijențe criminale» și chiar împotriva unor companii străine ca Rolls Royce și Volkswagen, au determinat coalizarea acestor trusturi-mamut împotriva lui Ralph Nader.

Întrebat o dată de Robert Kennedy: «De ce faci toate acestea?», Nader a răspuns sec: «Dacă m-aș fi angajat în demascarea celor care-și bat animalele, nimeni nu mi-ar fi pus o astfel de întrebare». Nader își dă seama că mulți îl consideră fanatic sau idealist. El însă apreciază că știe foarte bine să-și transpună idealurile în practică sau, potrivit expresiei sale, «eu mă ocup cu arta posibilului». O semnificativă dovadă este rezultatul procesului întentat lui «General Motors», terminat după 42 de luni cu victoria lui Nader, care a primit ca despăgubiri 425 000 dolari — cea mai mare sumă plătită pînă atunci de vreo companie americană pentru «despăgubiri personale». Mai mult, directorul firmei, James Roche, a cerut în două rînduri scuze lui Nader pentru tapetele detectivilor săi și totodată a scos din producție «sicriul pe roți».

După încheierea procesului, influența și prestigiul lui Nader au sporit vertiginos. Presa îl numește acum «cruciatul Nader», «Incoruptibilul» etc. I s-a propus chiar să candideze pentru Senat sau Camera Reprezentanților din partea statului Connecticut. A refuzat categoric, afirmînd că lupta sa pentru apărarea consumatorului ar avea mult de suferit dacă s-ar angaja în politică. El consideră de altfel că trusturile-gigant din S.U.A. pot fi asemănate unor «guverne particulare» care exercită o influență covîrșitoare nu numai asupra evoluțiilor politice interne, dar și asupra vieții omului de pe stradă. «Calitatea vieții pe care o ducem — spunea Nader — va fi hotărîtă de ceea ce întreprindem în legătură cu poluarea aerului și apei și contaminarea solului de către trusturi, traumatizarea oamenilor de către autoturismele fabricate de trusturi, înăbușirea sau dosirea inovațiilor de către trusturi, proasta folosire a resurselor de care dispun acestea».

Din contactele cu laboratoarele ei a ajuns la concluzia că știința și tehnologia modernă sînt adesea folosite în S.U.A. în dezavantajul consumatorului și nu spre binele

Nader în acțiune,
în magazine.

lui. Spre exemplu, Detroitul, în cercetările sale, este preocupat mai mult de forma autoturismelor decât de siguranța lor. În cadrul unei campanii declanșate în aprilie a.c. pentru încetarea sistemului actual de schimbare anuală a modelelor automobilelor — sistem pe care-l consideră «o nealță metodă de competiție» — Nader, bazându-se pe un studiu întocmit de un grup de studenți ai Facultății de drept de la Universitatea Yale, arată că «G.M.», «Ford» și «Chrysler» au cheltuit circa 1,5 miliarde dolari pentru aceste schimbări, dar n-au afectat decât 3% din respectiva sumă pentru a verifica performanțele automobilelor. Totodată, în cazul în care firmele nu ar schimba anual modelele autoturismelor, prețul acestora ar putea fi redus imediat cu 700 dolari, fără ca profiturile companiilor să scadă.

«A SCOATE PUTREGAIUL LA LUMINĂ»

Dar Nader desfășoară o campanie neobosită nu numai împotriva firmelor constructoare de automobile. Astfel,

valoarea milioanele de dolari pierduți de cetățeni prin furturi, spargeri, falsificări de bani, furturi de autoturisme și delapidări. Iată de ce, venit în Franța în luna martie a acestui an, la o întrunire a specialiștilor în publicitate, Nader a relevat necesitatea antireclamei împotriva celor ce abuzează de publicitate pentru a face reclamă unor produse necorespunzătoare.

Cruciatul consumatorilor americani și-a îndreptat atenția și asupra administrației căilor ferate, care poartă răspunderea pentru faptul că zilnic în S.U.A. se înregistrează aproape 100 de accidente feroviare, unele catastrofale. Anual își pierde viața peste 2 000 de oameni, din cauză că societățile feroviare rareori investesc capitaluri în reparații. El nu a trecut cu vederea nici «buna înțelegere» ce domnește între patronat și conducerea sindicatului minerilor și datorită căreia nu se întreprind măsurile necesare de protecție a muncii, ceea ce are drept consecință uciderea în abatajele subterane a sute și sute de oameni.

Cel mai recent atac al lui Nader a fost îndreptat împotriva lipsei unor reale măsuri de protecție a apelor de pericolul poluării — planul guvernamental de 15 ani de curățire a cursurilor de apă fiind considerat de el «un mizerabil eșec». Această afirmație este concluzia unui studiu de 21 de luni, efectuat de Nader și Centrul de studii pentru respectarea legii și transpus pe 700 pagini. Raportul subliniază că, practic, nu există curs de apă important în S.U.A. care să nu fie afectat de poluare și că «s-ar putea să nu fie departe timpul când aproape că nu va mai exista apă în S.U.A. pentru satisfacerea necesităților de bază». Potrivit acestui raport, industria lansează anual circa 500 noi produse chimice fără a face cunoscute proporțiile în care vor fi răspândite în mediul inconjurător.

Toate acestea îl îndreptățesc pe Nader să afirme: «Munca mea este de a scoate putregaiul la lumina zilei, pentru ca nimeni să nu-l poată ignora».

«COMPROMISURILE TREBUIE EXCLUSE»

În campaniile sale Ralph Nader folosește un vocabular tăios, dramatizând uneori lucrurile, tocmai în intenția de a nu fi trecute cu vederea — fapt considerat de unii drept un talent, iar de alții, o greșeală. Spre exemplu, în confruntarea avută cu companiile petroliere privind securitatea conductelor de gaze, a căror spargere a provocat accidente în repetate rânduri, Nader declara: «Exploziile unor astfel de conducte ar putea încinera sute de mii de oameni într-un infern zguduitor». Iar în conflictul cu fabricile de conserve din carne, Nader sublinia: «Crenvurștii constituie cele mai periculoase proiectile pe care le-a produs vreodată America», acuzând industria alimentară că în produsele sale s-au găsit chimicale, antibiotice, insecte tocate și substanțe otrăvitoare. Întrebat care este motivul tonului alarmant pe care îl folosește, Nader a răspuns: «Sînt domeniul în care compromisurile trebuie excluse».

Dure sau uneori chiar aparent insultătoare, argumentele lui au în marea lor majoritate la bază surse oficiale incontestabile. Prin relațiile pe care și le-a creat, el reușește să pună mina pe rapoartele anchetelor întreprinse de diverse agenții guvernamentale în numeroase sfere ale activității sociale și economico-financiare. Nader nu face astfel decât să ducă pînă la capăt investigațiile inițiate de diversele agenții. Și atunci cînd consideră că nici un argument de-al său nu poate fi răsturnat, trece la fapte. Întîi strecoară problema în Congres, prin senatorii și deputații cu care are legătură. Uneori le redactează acestora și discursurile de prezentare a cazurilor în Congres și chiar proiectele de lege. Paralel, convoacă o conferință de presă la care ziaristii vin totdeauna încredințați că «incoruptibilul» le furnizează cu siguranță «materia primă» pentru pagina întîi a ziarelor. Și Nader nu a dezmințit niciodată speranțele ziaristilor. Cînd cruciatul s-a angajat într-un conflict cu o companie, iese mai întotdeauna victorios. De cele mai multe ori, de teama scandalului în presă, companiile îi dau dreptate și caută să «închidă cazul» fără a mai ajunge în fața instanțelor. Înfrîngerea suferită de «General Motors» în cazul «sicizielor pe roți» a constituit unul din marile lui succese. În Congres însă lucrurile se complică puțin, din cauza numeroaselor interese și influențe contradictorii. Aci legile redactate de el pentru senatorii sau propuse de el sînt uneori atenuate ca tărie. Cu toate acestea, ca urmare a campaniilor sale, Congresul a adoptat în ultimii patru ani peste 20 de proiecte de legi privind apărarea consumatorilor, în ciuda opoziției vehemente a companiilor și trusturilor vizate.

În această ordine de idei nu e lipsită de semnificație hotărîrea Curții Supreme a S.U.A., din mai a.c., de a lua în considerare procesul intentat de 17 state federale principalelor firme — «General Motors», «Ford», «Chrysler» și «American Motors» — acuzîndu-le de tergiversarea aplicării prevederilor legislative cu privire la adaptarea de dispozitive antipoluante la toate modelele lansate pe piață după 1953.

Unii îl numesc pe Nader un «Don Quijote al secolului XX», îl acuză de idealism, considerînd că nu i-ar ajunge nici o sută de vieți pentru a stîrpi răul din rădăcină, prin metodele lui, într-o societate capitalistă ca aceea a S.U.A. Ceea ce nu poate însă duce, în nici un caz, la negarea rolului său de apărător înverșunat al omului de pe stradă — în calitatea acestuia de consumator — fapt care i-a adus de altfel lui Nader notorietatea.

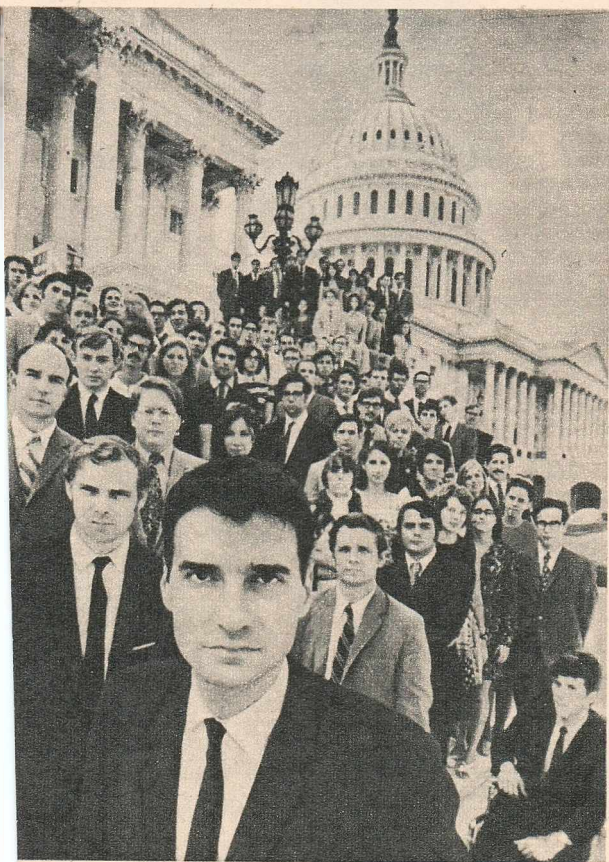
sport

de Emanuel VALERIU

A DOUA NATURĂ

Se știe, s-a verificat, este acceptat de oricine că obișnuința trebuie apreciată drept o a doua natură. Facem adică la fel de firesc ceea ce ne-a învățat obișnuința, ca și cum ar fi vorba despre un dar al naturii de care sîntem sau nu conștienți. Mă gîndeam la asta tocmai săptămîna trecută cînd se desfășura derbyul campionatului național de fotbal, meciul dintre Dinamo și Rapid, care ar fi trebuit să ne dovedească anume care dintre cele două formații este de fapt demnă să se încununeze, la sfîrșitul actualului sezon, cu laurii celei mai bune echipe românești. Jocul s-a terminat cu un rezultat nedecis, ceea ce ar putea să-i facă pe unii să creadă că ambele echipe sînt la fel de merituose și că nici măcar disputa directă n-a fost capabilă să le departajeze. Pe mine nu asta mă interesează, deoarece mă închin în fața oricărui rezultat, considerîndu-l normal din moment ce s-a putut produce. Această rețetă, pe care am învățat-o pe stadion, mă scutește de multe dureri de cap și aş recomanda-o și altora, bineînțeles dacă nu este vorba despre unii foarte interesați de un rezultat sau altul și care trăiesc din sport sau pe lîngă el. M-a interesat comportarea jucătorilor care fac parte din națională. Și ce-am văzut? Am văzut ceea ce îmi fusese dat să mai văd și la Guadalajara, și la Bratislava, adică un joc anemic, la mijlocul terenului, cu pase în stilul «na-ti-o ție, dă-mi-o mie», stil care a fost decretat, de la o vreme, — cam lungă — metodă de joc, adică de anti-joc, pentru că în acest fel cei care nu au mingea în posesie nu pot să joace, din lipsă de obiect (dar cînd o prind pot să înscrie goluri, dacă cele 90 de minute regulamentare nu s-au scurs între timp). Numai că la jocul dintre Dinamo și Rapid ambele formații practicau același așază sistem, fiecare din ele cu aceeași ambiție școlărească brăzdau terenul cu pase cît mai lateral posibil, și cît mai lente, și cît mai dese, și cît mai «tipice», încît și unii și ceilalți dintre participanții la dispută rămîneau uimiți de cît de bine știau ceilalți lecția pe care o spuneau și ei. A trebuit să se întîmple regretabilul accident al lui Nunweiler pentru ca sistemul amintit să fie izgonit parcă de panică din teren și să se înscrie cîte un gol de fiecare parte (dinamoviștii reușind aceasta în ultimele secunde utile, repetînd într-un fel ceea ce se petrecuse la Bratislava). Unii au fost de părere că Dinamo-Rapid a constituit jocul anului (de ce nu și al secolului?), dar mie mi s-a părut un spectacol trist, pentru că el era interpretat de artiști capabili de mai mult dar care se mărgineau la replici minore, neparticipînd efectiv la joc decât prin efort fizic, nicidecum de altă natură! Observînd acest fapt de necontestat și gîndindu-mă că în cele două echipe evolua totuși cei care alcătuiesc și naționala de fotbal, eram sigur că măcar acum se vor lăsa convinși și cei care nu ne cred că năravul deprins în meciurile internaționale a devenit o a doua natură a celor mai valoroși fotbaliști pe care-i avem și că se vor decide să abandoneze pozițiile retrograde în favoarea unei noi orientări, în pas cu vremea și, mai ales, cu spiritul jocului de fotbal, cu temperamentul propriu sportivilor noștri. Dacă și la club internațional au început să joace ca la națională, speranțele în redresarea fotbalului nostru pălesc.

Un alt exemplu de obișnuință devenită o a doua natură îl l-a dat Ion Țiriac în întîlnirea sa cu Bora Ivanovici. Țiri era, evident, departe de forma lui fizică normală dar, cum au spus foarte mulți, el s-a «agățat» de adversarul său și, punct cu punct, prin tot felul de mijloace, nu l-a lăsat să se detașeze, ba mai mult, l-a și învins pînă în cele din urmă. Declarația sa, după întreruperea jocului în prima zi, mi s-a părut foarte concludentă: «Bora nu mi-a luat în 20 de ani un set. Cum să-l las acum să mă bată?» Am dat două exemple la fel de proaspete și din două sporturi diferite, unul de echipă și celălalt individual (cu toate că salatierea familiei Davis se joacă tot pe echipe), spre a se putea face comparațiile de rigoare.

«Armata» lui Nader, adunată simbolic pe treptele Capitoliului, dezmințe legenda «cruciatului singuratic» pe care au încercat s-o acrediteze unii ziariști.

Victoria în lupta cu colosul «G.M.» a reprezentat mai mult decât despăgubirea de 425 000 dolari și scuzele cerute de către directorul general al acestui trust...

el a demască faptul că în S.U.A. înflorește un business în valoare de 212 milioane dolari anual pentru fabricarea «apei de gură» — produs care însă nu a justificat calitățile ce i se atribuie de către reclame. 300 de produse farmaceutice sînt de asemeni pur și simplu nefolositoare scopurilor pentru care sînt fabricate. Apoi, antibioticele și diverse substanțe chimice sînt folosite de unele trusturi din industria alimentară pentru împospătarea cărnii intrate în putrefacție. Vă dați seama — avertiza Nader — că anual în S.U.A. milioane de oameni sînt supuși la diverse grade de otrăvire din cauza unor practici inumane? Alte companii folosesc computerele pentru a calcula o cît mai rapidă uzură fizică a unor produse pe care le fabrică din materiale proaste pentru a obliga consumatorii să revină la magazine mai des. De unde să ne mai scoatem profitul dacă am fabrica pantofi care să reziste 2-3 ani? — spunea patronul unei fabrici de încălțăminte. Nader apreciază că este aproape imposibil de calculat cîte sute de milioane de dolari pierd anual consumatorii americani ca urmare a unor asemenea practici lipsite de scrupule. Comitetul senatorial pentru probleme comerciale consideră că vînzarea produselor cu înșelătoare calități pozitive este cea mai serioasă formă de jaf a națiunii, ce depășește ca

de Felicia ANTIP

EMISIUNI NOI

A debutat discret pe programul 2, fără nici o pregătire, cu totul străin de genul de tam-tam publicitar care anunță, de pildă, spectacolul în aer liber de la Galați. Dar «Blocnotesul», ca tot ceea ce face Eugen Mandric pentru televiziune, nici n-ar fi avut nevoie de reclamă. Orice telespectator (și orice telecronicar) este un admirator necondiționat al emisiunilor lui Mandric. S-au încercat fel de fel de explicații. Au fost invocate accentul lui moldovenesc, vocea lui caldă, deferența pe care o manifestă față de ascultători, știința de a îmbina cuvintele în așa fel încât să meargă la inimă, cunoașterea secretelor filmului de montaj și cite altele. Toate acestea sînt perfect adevărate, dar nu dau cheia. Ce este cu totul și cu totul personal în emisiunile lui Mandric? De ce «Blocnotesul» se anunță a fi, de la prima lui înfățișare, cea mai fierbinte, cea mai efervescentă dintre emisiunile televiziunii? Un bărbat stă la o masă și citește un text. Nici măcar nu vorbește liber, așa cum ne-am deprins noi să pretindem de la cei ce ni se adresează de pe micul ecran. Nici o imagine nu vine «să facă telegenic», ceea ce contrariază prejudecata noastră că televizorul n-ar trebui să mijlocească simple discursuri. Și totuși sfertul de oră trece neînchipuit de repede. Nu ne putem desprinde ochii de pe ecran. Nu ne putem lăsa gândurile să zboare nici o clipă. De ce? Paradoxal: pentru că Eugen Mandric ne spune mereu același lucru. Pentru că, indiferent de subiectul-pretext, tema lui este neschimbată: el crede în demnitatea omului, crede în democrația de fapt, crede în libertatea individului și a națiunii și fiecare cuvânt al lui strigă această credință. Televiziunea a fost minunat inspirată inaugurînd prin «Blocnotes» emisiunile prin intermediul cărora vrea să-și dobîndească rolul de tribună a opiniei publice. Cred însă că ar fi trebuit să înțeleagă de la bun început că, spre deosebire de controversa despre originile Bucureștiului, de discuțiile despre examenele de la facultățile din Capitală sau de ancheta despre locurile de joacă pentru copiii bucureșteni, «Blocnotesul» lui Eugen Mandric interesează în cel mai înalt grad pe cetățenii întregii țări.

«Punct-contrapunct» nu mi se pare a fi titlul cel mai adecvat pentru noua emisiune a lui Tudor Vornicu. De fapt, el s-a retras pe programul 2 luînd cu sine «specialitățile» pe care obișnuia să ni le ofere duminică după-amiaza în chip de «Studio N». O denumire mai adecvată ar fi «Selecția directorului programelor». Am încredere în priceperea selecționarului: cele mai pasionante și cele mai insolite dintre reportajele și anchetele realizate la noi, cele mai senzaționale interviuri și filme de televiziune primite din străinătate vor fi puse cap la cap, în spațiul rezervat joi seara. (Mă întreb doar dacă nu e un lux exagerat să restrîngem la aria programului 2 difuzarea unei premiere mondiale în exclusivitate, așa cum a fost fragmentul dintr-un concert inedit de Paganini, interpretat anume pentru noi de Henryk Szeryng.) Prin intermediul «tabletei», o personalitate a culturii românești ne comunică o idee, ne dă un subiect de meditație. Perfect. Dar aceste lucruri și celelalte se înșiră ca măgelele pe ață, nu există o tensiune internă, o opoziție dramatică, un ritm specific care să invoce, prin asociație de idei, «contrapunctul». Nu felul în care a fost botezată emisiunea mă deranjează însă cel mai mult (la urma urmei, titlul nu e decît o convenție), ci discrepanța dintre conținutul realmente notabil și lipsa de relief a prezentării. E curios cum un om care știe să aleagă atît de bine nu găsește cuvintele potrivite pentru a vorbi despre emisiunea alcătuită de el însuși. Rafinamentul intelectual la care aspiră «Punct-contrapunct» nu face casă bună cu frazele de legătură.

O observație cu miez am reținut totuși: tînărul interpret Gheorghe Zamfir (foarte frumos a fost filmat recitalul lui) este mai bine cunoscut și, ca atare, mai prețuit peste hotare decît la noi acasă. Asta m-a făcut să mă gîndesc la Aura Urziceanu, pe care «Postmeridianul» ne-a arătat-o așa cum este astăzi. După doi ani în care alții au știut să-i aprecieze și să-i cultive talentul prea puțin luat în seamă de mai marii vieții noastre muzicale, Aura Urziceanu a ajuns o artistă matură, cu prestanță, cu un stil propriu. Fiecare manifestare a acestei cîntărețe de jaz de talie internațională contestă competența acelor care i-au refuzat, acum trei ani, dreptul de a se sui pe scena «Cerbului de aur» preferîndu-i o diseuză insignifiantă. Zicala «nimeni nu-i profet în țara lui» nu se aplică aici pentru că, pe atunci, noi cei care am atras atenția asupra greșelii pe cale de a se comite, am fost destul de insistenți și de gălăgioși. Ar fi nedrept să se creadă că criticii ar resimți vreo satisfacție atunci cînd realitatea le dă, tardiv, dreptate. Nu te poți bucura de eșecurile celor pe care te străduiești să-i slujești.

▲ *Un nume care «urcă»: JACQUELINE BISSET. Fostă cover-girl, tînăra actriță tinde să devină o stea de primă valoare, ceea ce este cu puțință cînd joacă alături de Burt Lancaster, Jean Seberg și Dean Martin (Aeroport). De altfel Hollywoodul a adoptat-o, încredinșîndu-i, de curînd, personajul unei tînere nonconformiste care eșuează într-o căutare haotică și superficială («Lăcusta» — unde-l are ca partener, printre alții, pe Joseph Cotton)*

ACTORI ȘI ROLURI

▶ *Pe LINDA HARRISON, pe care am intîlnit-o cu plăcere în «Planeta maimușelor» (Nova), o vom putea revedea în curînd, tot pe ecranele noastre, în «Secretul planetei maimușelor».*

PE ECRANE

iubire

◀ **Lili Darvas citește scrisoarea aducătoare de vești bune a fiului său.**

Difuzarea reacționează îmbucurător de prompt, programând filmul lui Makk Károly: *Iubire*, distins cu premiul special al juriului la Cannes, cu două săptămîni după premieră. Acest film de o sensibilitate și de o cultură profesională rară, este un argument cit se poate de viabil și de original în disputa renașterii sentimentelor în artă. Aș spune chiar: filmul este un gest protestatar împotriva dezumanizării, a degradării etice, a renunțării la lupta pentru mai bine, a întregului cinism, tragic sau mai degrabă funest, ce se manifestă într-o bună parte din producția filmică a Apusului.

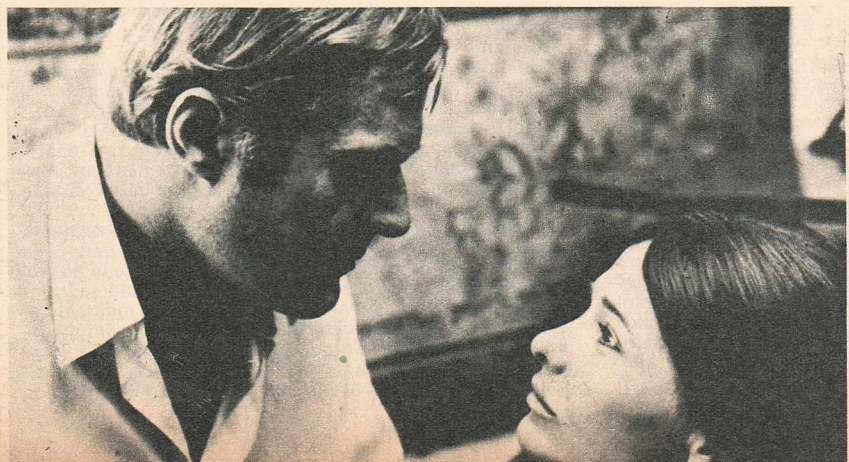
Filmul *Iubire*, care e un film tragic în sensul clasic al cuvîntului, își extrage conflictul — deosebit de ascuțit — din anomalii provenite din estomparea temporală și accidentală a ideii și practicii la începuturile construcției socialismului. Este vorba de un artist comunist închis pe baza unor acuzații eronate; mai precis, de cele două femei care-i rămîn fidele, soția și mama. Mama, o doamnă de modă veche, care nu înțelege nimic nici din mersul înainte al lumii, nici din greșelile tragice ce au survenit la un moment dat în istoria construcției Ungariei noi, și soția, o fată din popor, care ar avea toate căile deschise în fața ei, dacă n-ar continua să creadă în soțul considerat din greșeală dușman. Această femeie, însingurată și izolată la un moment dat, devine simbolul valorilor constante ale lumii noi, pe care poporul și-o făurește, în ciuda unor avataruri. Filmul este de fapt dialogul celor două femei, care se pizmuesc, se dușmănesc în mod firesc, legate fiind totuși strîns una de alta prin dragostea comună pentru cel nedreptățit. Cea tină răzvinește cu răbdare și trudă, cu multă și amară inventivitate, faptul că el nu-i într-o dele-

gație în străinătate, ci în închisoare. Iar bătrîna îi face hatîrul și-o crede. Dialogul lor nu-i dulce de loc, este aspru, tăios și strident, nu o dată cea tină răzvinește și suferința în aroganță provocatoare. Realitatea celei tinere și lumea de vis a celei bătrîne, în care amintirile, obsesiile și minciunile gingașe ale norei se împletesc într-o viziune fantastică impresionantă, se întretaie și se contrapun, dînd o imagine bogată, complexă.

Asistăm, vizionînd filmul, la un duet inedit de frumos a două actrițe mari: Mari Töröcsick, cunoscută și apreciată de publicul românesc încă de la «Caruselul» lui Fábry Zoltán, și septuagenara Lili Dárvas, reîntoarsă în patrie de la Hollywood, după o absență de mai bine de trei decenii. Emoționant în creația amîndurora este tocmai faptul că ele se feresc de sentimentalism, de efectele prea primare. Bătrîna nu se teme de «grotesc», tinăra — de stridentă deliberată. Amîndouă lucrează cu o minuțioasă luciditate la construirea personajului, suferința și speranța consumîndu-se foarte adînc, dedesubtul unor gesturi și reflexe cotidiene. În rolul bărbatului, rol scurt dar memorabil, Iván Darvas justifică pe deplin măreția atitudinii partenerelor.

Un film al nuanțelor abia perceptibile, un film de un umanism profund angajat, *Iubire* nu-i un film agreabil și deconectant. E o operă dureroasă și copleșitoare, care solicită meditația spectatorului. S-ar spune că nu-i un film pentru cei mulți. Dar publicul nostru a mai făcut surprize bune, angajîndu-se pentru lucrări dificile, grave «conectante», ceea ce sperăm că se va întîmpla și de data aceasta.

HALASZ Anna

◀ **O regăsim tăcută și dramatică după o lungă despărțire: Iván Darvas și Mari Töröcsick.**

de la A la Z

de Constantin POPESCU

DAVIS Bette

Actriță americană de film și teatru, născută Ruth Elizabeth Davis, la Lowell (Massachusetts), la 5 aprilie 1908. Reprezintă una dintre marile figuri ale ecranului contemporan. A luptat să-și impună tipul ei deosebit, socotit «ingrat» și «inexpresiv» (!!), unei lumi rigide (cea a teatrului și filmului), care-și avea solemn stabilite canoanele ei de frumusețe, personajele ei fixe. Cel pe care l-a «convins» primul a fost marele actor George Arliss, care la rîndu-i luptă să-i convingă pe producătorii teatrali și mai tîrziu pe cei de film că tinăra B.D. nu este un tip pe care-l poți înfrîna la tot pasul. Această fată inimoasă, cu ochi devoratori, cu o voce cu inflexiuni aspre și gesturi abrupte, dă dovadă, pe scenă (Broadway) și în film, unui temperament care uimește, sochează Hollywoodul tuturor convenționalismelor. Acceptă la început (1931—1933) roluri fade, din care face bijuterii de artă interpretativă, în timp ce directorii și managerii de la Warner Bros. încearcă disperată să-i «compună» un chip conform canoanelor modei și fanteziei machiorilor. Anii 1933—1934 sînt hotărîtori pentru cariera acestei tinere actrițe care și-a făcut o specialitate din a acumula rolurile cele mai dificile, mai ingrate. Creațiile din 20 000 de ani în *Sing-Sing* (cu Spencer Tracy), *Ceată la San Francisco* și, mai ales, *Sclavia umană* (cu Leslie Howard), după Maugham, o impun ca pe una dintre cele mai mari actrițe de dramă ale timpului. Urmează o serie de filme, de roluri capitale: *Orașul păcatelor*, *Reportaj senzational*, *Pădurea împietrită*, *O anumită femeie*, *Gentleman după miezul nopții*, *N-am să te uit niciodată*, *Nu vreau să mor*, *Juarez*, *Fata bătrîna*, *Elizabeth și Essex*, *Iubirea lor*, *Taina ei* (1935—1940); epoca primelor mari premii: de două ori Oscarul pentru: *Patima* (1935) și *Jezebel* (*Femeia diabolică* — 1938), cupa Volpi la Veneția, pentru *Femei de noapte* și *Kid Galahad* (1937). Anii '40 vor fi de asemenea ani de glorie, marcați de titluri memorabile: *Minciuna cea mare*, *Vulpile*, *Viata ei*, *Dor nestins*, *Mrs. Skeffington*, *Viata furată*, *Minciuna*, *Winter Meeting*, *June Bride*, *Beyond the Forest* și, ca o incununare, *Totul despre Eva* (premiul Asociației criticilor newyorkezi, Grand prix la Cannes etc.). Anii '50 și '60 vor însemna pentru cariera ei epoci de mari performanțe dramatice, dar și perioade de eclipsă, de incertitudine, de primejdiașă evoluție pe muclea de cușit ce desparte arta de acrobație, de grandguignol (a se vedea *Ce s-a întîmplat cu Baby Jane?*). S-a resemnat la roluri rare, de compoziție, calificate desigur ca «geniale»: *The Scapegoat*, *Packetful of Miracles*, *La noia*, *Dead Image*, *Where Love has gone*, *Hush! Hush!*, *Sweet Charlotte*, *The Nanny*, *The Anniversary* și, recent (1970), *Bunny O'Hara*.

DAY Doris

Cîntăreață și actriță americană de film și TV, de origine germană, născută Doris Kappelhoff, la Cincinnati (Ohio), la 3 aprilie 1924. Vine în film precedată de gloria sa de cîntăreață de jazz (stea a formațiilor Bob Crosby, Fred Warning, Les Brown), de vedetă a discului și a show-urilor TV. Debutul și-l face, bineînțeles, într-un film muzical: *Romance in the High Seas* (1948—: M. Curtiz), dar acesta nu va fi decît unul dintre sectoarele abordate de această tină ră debutanta blonda și ambițioasă, care în curînd va demonstra că poate ataca cu bravură comedia sofisticată: *It's a Great Feeling*, *Teacher's Pet*, *Confidențe pe pernă*, *Don't Eat the Daisies*; filmul de aventuri: *Calamity Jane*, *The Thrill of it all*; drama cu tentă socială: *Love Me or Leave Me*; filmul de suspens: *The Man Who Knew Too Much* (semnat de Hitchcock). Desigur, marile ei succese sînt de musical: *Young Man with a Horn*, *Tea for Two*, *Lullaby of Broadway*, *April in Paris*, *Green Eyes*, *The Pajama Game*, *Dumbo*, și de comedii sentimentale ca *Love Affair* sau *Move over Darling!* Cunoaște în S.U.A. o popularitate atestată de box-office-uri (care o situează în primii ani '50 între campionii Hollywoodului), de diversele referendumuri organizate de reviste, cluburi, TV etc.

DEA Marie

Actriță franceză de film și teatru, născută Odette Deupés, la Paris, la 20 iunie 1919. Elevă a lui Gaston Baty, se afirmă curînd pe scenele pariziene debutînd în același timp și în film (ca protagonistă) în *Capcana* (1939) de Robert Siodmak, unde contura cu nerv o eroină spirituală, inteligentă, îndrăzneată, de loc intimidată de prezența (copleșitoare) a unor parteneri de talia lui Erich v. Stroheim, Maurice Chevalier și Pierre Renoir. Consacrarea ei cinematografică (și de departe cel mai bun rol al carierei sale) va fi rolul prîntesei Anne din somptuoasa cronică medievală semnată de Marcel Carné: *Les visiteurs du soir* (*Trubadurii diavolului* — 1942). Dintre filmele sale vom mai menționa: *Primul bal* (1941), *Minciuna dragostei* (id.), *Ediție specială* (1942), *Secrete* (id.), *La Maternelle* (1948), *Orphée* (1949) de Jean Cocteau, unde era o emoționantă Euridice modernă, *Ouvert contre X* (1952), *La jument verte* (1959), *Tendre et violente* (1960), *Asasinul din cartea de telefon* (1961), *La glaive et la balance* (1962) ș.a.

DEAN James

Actor american de film, născut la Marion (Indiana), la 8 februarie 1931, mort la 30 septembrie 1955. Aparține mitologiei ecranului mai mult pentru tipul său de «tină ră rebel», reprezentant al unei alte «generații pierdute», decît pentru talentul său (apreciabil), pentru farmecul irezistibil al personalității sale insolite. Figurant la TV, apoi revelație teatrală în *The Immoralist* (pe Broadway) și elev (strălucit) al lui Elia Kazan la Actor's Studio, J.D. debutează în 1952 în film, în: *Has Anybody Seen My Gal?* și *Fixed Bayonets*. Se dovedește apoi un actor de o surprinzătoare bogăție de mijloace și o rară sensibilitate în trei filme cu care avea să cucerească gloria mondială: *La est de Eden* (1954) de Elia Kazan, *Rebel fără cauză* (1955) de Nicholas Ray și *Giant* (*Gigantul* — 1956) de George Stevens. Din păcate, o moarte violentă (accident de automobil) curmă brutal cursul uneia dintre cele mai strălucite cariere din cîte cunoscute vreodată lumea filmului. Divinizat post-mortem de numeroși săi «fans», J.D. avea să mai revină o dată pe ecran într-un film memorial: *The James Dean Story* (1957).

În zorii zilei de 14 aprilie 1935, trei avioane românești de tipul «I.C.A.R.-Universal» decolau de pe aerodromul Pipera pentru un zbor neobișnuit deasupra Europei, Asiei și Africii.

Cele trei echipaje care executau acest raid erau formate de unii dintre cei mai de seamă reprezentanți ai aripilor românești din vremea aceea: căpitan-comandor Gheorghe Jienescu, locotenent-comandor George Davidescu, locotenent-comandor Alexandru Cernescu, căpitan Gheorghe Olteanu, locotenent-comandor Mihai Pantazi și maistrul mecanic Anton Stengher. Avioanele făceau parte din categoria celor mici, de școală (de numai 130 cai putere). Cu aceste avioane minuscule, fără radio la bord, fără instrumentație perfecționată, fără bună vizibilitate, au îndrăznit aviatorii noștri să înfrunte greutățile și pericolele unui raid aerian peste trei continente, din care porțiunea cea mai grea o constituia zborul de-a lungul «continentului negru». În acel timp, în Africa aerodromurile erau puține, terenurile de ajutor rare și situate la distanțe de mii de kilometri. În plus, aviatorii mai trebuiau să înfrunte climatul specific al acestui continent. În prima jumătate a călătoriei aerul arzător al Africii le usca buzele și nările, uneori pînă la sînge, iar reflexul luminii deasupra deșertului le ardea ochii, cu toate că purtau ochelari de protecție. În schimb, în regiunea ecuatorului aerul extrem de umed le îngreua respirația, iar monotonia ce domnește pe aceste meleaguri îi exaspera. Spre sud — jungla în toată măriștea, imensitatea și impenetrabilitatea ei, în care orice aterizare forțată ar fi fost fatală...

Au fost nevoiți să decoleze și pe aerodromuri situate la peste 2 000 m altitudine, ceea ce cerea o dexteritate deosebită și multă practică în arta de a pilota. Toate aceste greutăți au fost învinse!

Acești ași ai aviației românești, deși au zburat pe avioane mici, au reușit să parcurgă 23 000 km în 27 de zile, efectuînd 149 de ore de zbor efectiv, deasupra unor regiuni dintre cele mai dificile, înscriind o pagină memorabilă în istoria aviației românești.

În articolul de față se descrie preludivul marelui raid: zborul din 1933.

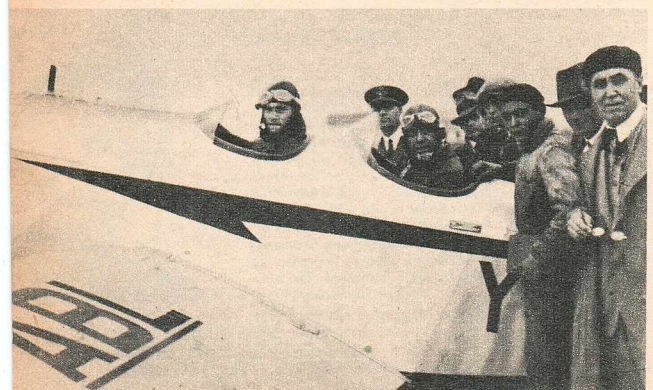
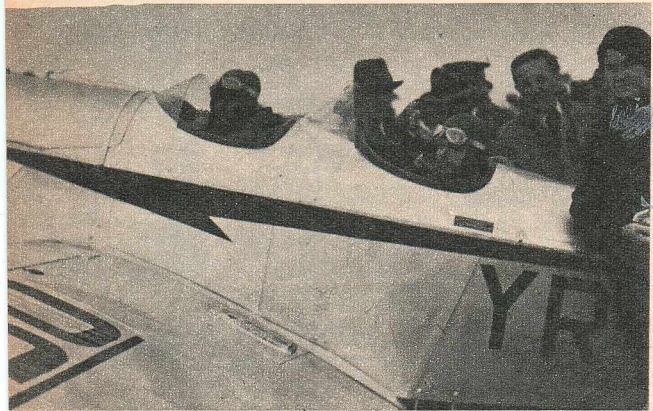
RAID PESTE TREI

CONTINENTE (I)

«...Și ora plecării a bătut!
Zgomotul motoarelor
a grăbit despărțirea;
stringeri de mină, îmbrățișări...
și ne-am luat rămas bun».
În fotografii:
cele trei echipaje la «start».

de general (r) Alexandru CERNESCU

și comandor George DAVIDESCU

Deasupra
deșertului Nubiei.
Aici temerarii
zburători români
au avut
de înfruntat
un dușman perfid:
un uriaș nor de nisip
care i-a silit
să aterizeze
în mijlocul deșertului.

În Valea Regilor,
la Teba,
centru
al străvechii
culturi egiptene.

PRIMA ÎNCERCARE...

În România, ideea unui zbor la mare distanță exista în germene încă din anul 1932, cînd trei prieteni aviatori, neuitatul comandor Mihai Pantazi și autorii acestor rînduri, au crezut că un act de afirmare a aripilor românești peste hotare ar fi posibil sub forma unui raid executat de o formație de trei avioane de turism. Ideea de a pătrunde adînc în interiorul Africii a încolțit, s-a dezvoltat și din ea a rezultat hotărîrea raidului București-Capetown și retur.

Raidul a fost patronat de ARPA (Asociația română pentru propaganda aviației), iar avioanele erau cele folosite de școala de pilotaj, bineînțeles, cu anumite modificări și amenajări pentru a corespunde scopului.

Traseul era următorul: București-Istanbul-Adana-Cairo-Khartoum-Kisumu-Nairobi-Salisbury-Johannesburg-Capetown, însumînd circa douăsprezece mii kilometri. Ce ne-a determinat în această alegere? A fost acea atracție a necunoscutului, a deșertului, a junglei, a Kenyei și a Muntelui Kilimandjaro, a lacurilor Victoria, Nyasa și, mai presus de toate, a Egiptului milenar, leagăn al civilizației.

Pregătirea a fost efectuată cu înfrigurare și nu a fost ușoară. Obținerea documentației, nebănuit de voluminoasă, care nu se putea găsi atunci în țară, a cerut timp, iar cercetarea și analiza ei, o muncă susținută de luni de zile.

Documentarea a comportat studiul geografic al teritoriilor ce trebuiau survolate, completat cu date meteorologice, istorice, etnografice și economice. De mare folos ne-au fost relatările piloților străini care au zburat în Africa și descrierile publicate în presă sau reviste de specialitate.

O dată pregătirile terminate, am hotărît cu emoție ziua plecării.

22 OCTOMBRIE 1933. AEROPORTUL BĂNEASA

O zi mohorîtă de toamnă tîrzie. O ploaie mărunță, ușoară și rece, pătrunzătoare, cernea din văzduhul acoperit, în timp ce norii plumburii, în goană nebulă, se țirau pînă aproape de pămînt.

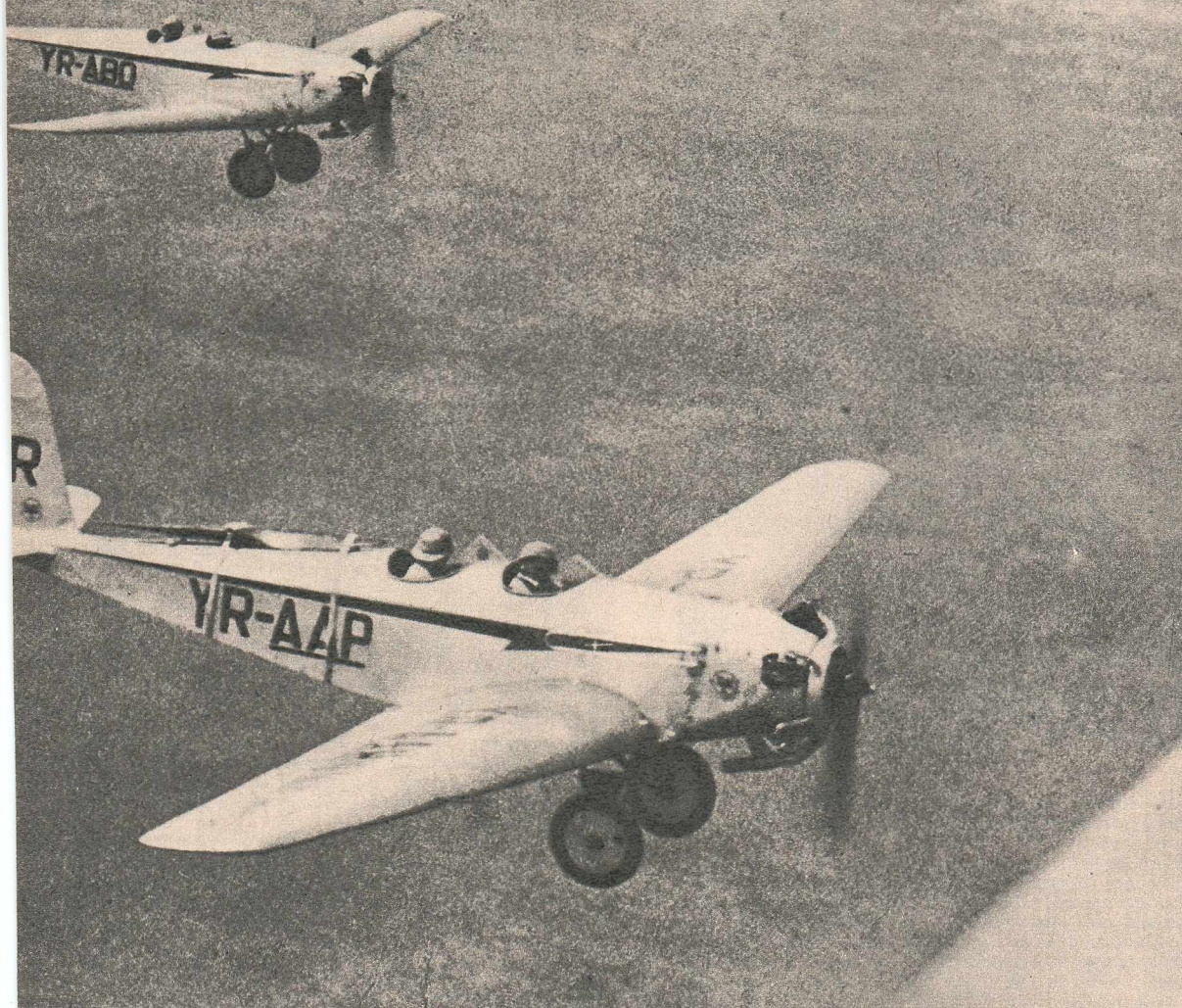
Pe aeroport se strînsese lume multă; în afară de rude, prieteni, camarazi, reprezentanți ai autorităților civile și militare — o mulțime de curioși veniți să ureze drum bun și să asiste la plecarea unei formații aeriene în cel mai mare raid românesc făcut pînă atunci.

Alinați pe teren, trei avionete așteptau «nerăbdătoare» să-și ia zborul, asemenea păsărilor călătoare pe care frigul prevestitor de iarnă le gonește spre țările calde ale continentului negru...

Noi înșine eram stăpîniți de febra plecării, în așteptarea buletinului meteorologic care — în sfîrșit — a sosit, și ora plecării a bătut!

Trei avioane militare — o escortă de prietenie — au însoțit formația noastră pînă la linia de hotar a Dunării, de unde, «sărînd» peste apa ei turbure, am trecut deasupra pămîntului Bulgariei. Călătoria prin ceruri străine începuse...

...Albastră la suprafață dar neagră și rea în adîncuri, marea — de cum a simțit avioanele noastre deasupra-i — a aruncat valuri de ceață și nori. Ploaia era din ce în ce mai tare, vîntul scutura zdravăn, iar avioanele — fiind supraîncărcate — răspundeau greu la comenzi; la un moment dat ele au devenit niște jucării ușoare, purtate de vîntul vijelios în toate părțile. Curgeau șuvoaie de apă pe aripi și de-abia ne mai zăream între noi, din cînd în cînd, așa încît teama de a nu ne ciocni pusese stăpînire, un timp, pe noi.

TENSIUNE...

Farmecul obișnuit al zborului s-a volatilizat și tensiunea ne stăpînea.

O bună bucată de drum a fost străbătută prin bezna furtunii, pînă cînd cerul a început a se limpezi ușor. Sub avioane, marea își repezea cu furie valurile spre coastă, împodobind-o cu o horbotă albă de spumă, în timp ce pe aripile avioanelor apa se prelingea ca de pe streășina unei case vechi și părăgînite, de om sărac...

Norii păreau a se ridica, avioanele se ridicară și ele, ajungînd la vreo două sute de metri înălțime, cînd pe dreapta ne-a apărut deodată coasta, încă verde, a Mării Negre, fără plajă, totuși atât de prietenoasă.

Nu am putut identifica locul, dar continuînd drumul știam că pînă la urmă vom ajunge la Marea de Marmara.

Plafonul s-a ridicat treptat, orizontul a început a se desena tot mai precis. Sub noi a apărut o regiune deluroasă, cu sate rare; deodată s-a ivit o cale ferată care nu putea fi decît aceea care ducea de la Adrianopol la Istanbul.

Ploaia a încetat, luminozitatea s-a mărit. Coasta mării e verde, marea e albastră, iar în fața noastră a apărut aerodromul Eșil-Köy, marcînd sfîrșitul etapei.

În cele ce urmează, fără a ne opri asupra absolut tuturor etapelor, vom evoca doar cîteva momente mai deosebite care stăruie în amintirea noastră

..DEDESUBT, UN HAOS DE STÎNCI ȘI PRĂPĂSTII, UN PEISAJ LUNAR..."

...Pînă la Karaman, același pustiu — totul e galben-cenușiu, sate și vulturi aproape că nu se deosebesc — un fenomen de mimetism exemplar. În fața noastră apare masivul Kara Dagh (2 270 m); îl ocolim pe la vest, cînd întîlnim și calea ferată. La Karaman, aceasta o la spre est-nord-est, iar noi continuăm spre sud ca să înfruntăm Taurusul măret și impresionant. Înainte și pe stînga, se vede bine vîrfurile Bulgar Dagh (2 360 m) acoperit de zăpadă, strălucind în soare. Drumul nostru e mai spre dreapta, unde înălțimile sînt mai mici. Terenul urcă mereu; dedesubt, un haos de stînci și prăpăstii, un peisaj lunar, parcă ar fi o țară de spaimă și de prăpăd. Avioanele cîștigă greu de tot înălțime, în timp ce terenul se apropie amenințător de noi.

Pretutindeni, numai pustiu și vîrfuri ascuțite, încît — cît vezi cu ochii — nu găsești o palmă de loc pe care să sperî că ți-ai putea așeza avionul, la nevoie...

Gîndul ne poartă înapoi, către munții noștri, îmbrăcați în haina verde a codrilor bătrîni, iar iarna împodobită cu năframa albă de nea, munți presărați cu smaltul alb al satelor văruite și gospodărite, munți în care s-ar putea găsi la nevoie un petec de pămînt pentru aterizare... Frigul ne smulge însă din cleșteale duioaselor amintiri și ne îndreaptă din nou peste pămînturile sărace și stîncile dușmănoase peste care zburăm.

Altimetrul arată 1 700 m; avioanele au atins plafonul lor maxim, motoarele au dat tot ce pot, trag greu, însă bat bine, puternic și clar. Fiecare în parte și toți la fel de încordați privim creasta din față ce pare a fi mai sus decît noi. Treceam sau nu treceam? Un viraj pentru a face stînga împrejur ar fi periculos. La zece grade spre dreapta, creas-

ta prezintă o mică șa și — ca la comandă — într-un efort aproape disperat, cu motoarele în plin, ca la decolare, ne-am îndreptat spre șaua salvatoare. După cîteva minute Marea Mediterană ne suridea...

ÎNȚÎLNIRE CU VULTURII

...De la Adana, ocolind Golful Alexandreta pe la nord-vest, zburăm peste locuri unde acum nu se mai vede nimic, dar unde cu trei sute de ani înaintea erei noastre Alexandru a zdrobit pe Darius I într-una din cele mai celebre bătălii din istorie. Golful nu e mare, e adăpostit de munți înalți la est și sud, iar în fundul lui, portul și orașul Alexandreta prezintă un adevărat decor de carte poștală ilustrată.

În fața noastră se ridică, asemenea unui parapet, perpendicular pe rută, un lanț de munți cu vîrfuri ascuțite și stîlcoase în formă de «dinții babei» — cel mai înalt avînd vreo 2 700 m. Treceam printre acești colți pleșuvi la o altitudine sensibil mai mică decît vîrfurile lor. Sînt Munții Amanus. Înaintea noastră terenul se deschide complet, un rîuleț curge de la nord spre sud și se pierde într-un lac sau mlaștină, în orice caz, într-o zonă verde; colinele pietroase devin repede tot mai mici, se tocesc treptat și peisajul galben-cenușiu s-a transformat într-un adevărat deșert. Din cînd în cînd se văd mici grupuri de case caracteristice, rotunde, și acoperișuri în formă de căpățîni de zahăr, toate la fel de albe și parcă de aceeași mărime.

Din stăpînirea gîndurilor noastre ne smulg o mulțime de vulturi imenși, care nici nu se sinchiesc de zgomotul și viteza avioanelor noastre; ei trec defilînd prin fața noastră, iar noi, încordîndu-ne toată atenția, manevrăm în așa fel ca să nu ne ciocnim, ceea ce ar avea urmări catastrofale.

...De la Gaza am zburat peste tărîmul mării, deasupra unei plaje nesfîrșite; un fir subțire, paralel cu marea, e calea ferată ce duce spre Canalul de Suez; restul, cît se vede cu ochiul, un deșert total.

La El-Kantara tăiem Canalul de Suez, punct obligatoriu de trecere; canalul pare mic, tras cu rigla.

Înainte de a ajunge la Cairo, un vînt cu nisip ne bate tot timpul în față, rîpîind ca o ploaie mărunță și aspră pe aripile avioanelor, în timp ce soarele puternic, foarte puternic, ne împiedică să vedem la mari depărtări. Cu ochii noștri stînieniți de lumina orbitoare ne-am dat seama, cu oarecare dificultate, ca ne atîam în apropierea imediată a vestitelor piramide ale faraonilor. Nici n-am distins cu ușurință, ba am fost oarecum surprinși, că ne aflăm exact deasupra orașului Cairo!

Distanța parcursă pînă la Cairo a fost de 2 600 km, cu o medie orară de 120 km pe oră.

DE ACI ÎNCEPE NUBIA...

...Vîntul, care ne mîna din spate, a făcut să ne vedem cu surpriză la Wady Halfa mai devreme decît ne așteptam. E un aerodrom vama pe teritoriul Sudanului; avioanele unei escadrile militare engleze se aflau pe o latură a terenului, probabil în trecere, căci pe teren nu existau nici un fel de instalații.

De aici începe Nubia, teritoriul care formează partea de

nord a Sudanului. E un deșert în general plat; către Marea Roșie, se ridică însă munți care ajung la 2 000 metri.

Am virat spre est pentru ca să prindem calea ferată, urcînd la o mie de metri, unde am scăpat de caldura. Soarele era la verticală și-i simțeam arsura pe mîna care ținea manșa. Spre est, la orizont, lanțuri de munți violeți, jos dune de nisip cu forme fantastice și blocuri mari de stînci negre, ieșînd din nisip ca niște insule.

Monotonia era extremă; nici un reper; și orizontul era complet șters iar cerul parcă de plumb topit! E ora 12,35.

Pustiul se întindea nesfîrșit și înfiorător, bătut crîncen de asprimea neîndurătoare a soarelui african. Stațiile au trecut una după alta; la Stația șase se vedea bine cercul alb al terenului de ajutor; noi zburăm înainte, cînd orizontul, care nu se putea distinge, s-a transformat pe nesimțite într-o bandă de culoare galben închis, care părea a fi praf de nisip în suspensie. Lipsiți de experiență, am bănuț cu oarecare îngrijorare că poate fi o furtună de nisip (în limbajul local «habub»), frecventă în lunile aprilie și mai, în jumătatea de nord a Sudanului. Ca la comandă, am început a lua înălțime și ne găseam la 1 600 metri, cînd dinții au început să ne scîrțîie din cauza prafului. Înainte, la dreapta și la stînga, același perete fluid și roscat, dar în spate orizontul era deschis.

URAGANUL DEȘERTULUI

În aviație, mai mult decît oriunde în alta parte, trebuie să știi să faci cale întoarsă *cît mai este timp*. Dacă ești nedecis și ezîți, timpul trece — prea repede — și pe urmă, e prea tîrziu!

Singura soluție era deci întoarcerea, așa încît, ca la comandă, am făcut «stînga-mprejur» și ne-am îndreptat cu toată viteza spre calea ferată, de care ne depărtasem destul de mult. Goneam cu motoarele în plin spre Stația șase, care era singurul adăpost la care ne puteam gîndi, deși acest refugiu e în mijlocul pustului Nubiei. Cele treizeci de minute de goană nebună sînt minute lungi de înfrîngere!... În sfîrșit, am ajuns la Stația șase, unde aterizăm...

În mod surprinzător, întregul orizont devenise confuz, gălbui. Explicația fenomenului mi s-a dat a doua zi la Khartoum. Era norul de praf ridicat de curenții ascendenți, nor care poate ajunge pînă la două mii de metri înălțime! «Habub» este ceva întînit mai grav; e uraganul care ridică nori de praf de mare densitate, deplasîndu-se cu viteze de peste o sută de kilometri la oră, răstoarnă corăbii sau le aruncă pe mal, dezrădăcinează palmieri, nimicește caravane...

Stația șase e cît o haltă de la noi; un personal de patru-cinci oameni, care primesc de două ori pe săptămînă un mic tren alb, în fiecare sens. Trenul alb, înființat ca tren militar, a fost folosit la început pentru nevoile trupelor. Cînd trenul intră în stație, apare șeful stației, cu turban alb și brîu verde. Șefii stațiilor de pe această linie sudaneză reprezentau o tristă și unică categorie, care pînă la sfîrșitul vieții nu au avut ocazia să vîndă măcar un singur bilet de călătorie, căci aici aproape nimeni nu se urcă și nimeni nu coboară...

Trenul alb e pîzit de o gardă militară, ca precauție contra răufăcătorilor nomazi.

Cînd trenul se oprește, soldații hinduși coboară cu un bici în mînă, pentru a opri apropierea oricărui curios. Vagoanele sînt vopsite în alb, pentru a absorbi cît mai puțin căldură, iar ferestrele au geamuri fumurii.

Acest tren aduce apă și merinde pentru slujbașii rupei de restul lumii, în mijlocul pustului. Negreșit, trecerea trenului, ca și sosirea noastră, au fost evenimente majore care au stîrnit zarvă în micuța Stația șase.

În sfîrșit, trenul a plecat spre Stația cinci, iar în urma lui, slujbașii și-au îndreptat ochii numai către noi...

Vegetația e redusă la un salcîm plîpînd, căci apa e scumpă, provenind dintr-un puț artezian.

O NOAPTE DE NEUITAT

Căldura era într-adevăr tropicală, aerul, complet uscat, usca nările și gîtlejul, dar noroc că bătea vîntul. Ne-am suit pe un tel de cabină metalică, acoperită dar deschisă din toate părțile, unde, bine «aerisiți», am fost tratați de șeful de gară cu cafea dintr-un mic ceainic de pămînt avînd la gură un smoc de plante uscate în chip de sită, care să oprească zațul.

Brusc soarele a apus! A murit brusc și nu mai întinde, peste Egipt, mantia de aur a gloriei sale. Întunericul a sosit imediat, fără tranziție, și cu el a venit răcoarea. Deși șeful de stație ne-a invitat, noi am refuzat să petrecem noaptea într-una din case, sub pretextul că preferăm să ne culcăm lingă avioane, ancorate la cinci sute de metri de stație. Ni s-a pus atunci la dispoziție — mare surpriză pentru noi — șase paturi de lemn, avînd în loc de saltea o rețea dintr-o fibră ca sfoara de manila.

Prima stea a apărut! Au început să se ivească din ce în ce mai multe, dînd bolții cerești o strălucire unică, în timp ce luna i-a dat cerului — pe cupola împodobită feeric — o lumină cum în nici o altă parte a lumii nu se află...

Spectrul liniștii absolute puse stăpînire pe noi.

A fost o noapte minunată, de neuitat; cerul albastru închis, luna plină deasupra capetelor și milioanele de stele care, în transparența ideală a atmosferei tropicale, luceau ca diamantele. Noaptea a fost atât de rece, încît se vedeau vaporii respirației. Noi ne-am culcat îmbrăcați complet și cu caschetele de zbor pe cap. E de nedescris farmecul unei asemenea nopți: atunci am avut revelația a ceea ce se numește «vraja deșertului». Nici o șoaptă, nici un murmur, doar din cînd în cînd un scîrțîit ușor al avioanelor noastre «ancorate» de cîteva butoaie de tablă umplute cu pietre.

Noaptea aceasta în deșertul fără margini are atîta frumusețe în ea, atîta poezie, încît nici nu cutezăm să închidem ochii.

GENERALUL BUTLER ÎȘI AMINTEȘTE

Am fost reținuți două zile la Khartoum — la 1 și 2 noiembrie — din cauza motorului unuia din avioane — cel al lui Pantazi — care prezenta simptome ciudate. Am arătat de la început că avioanele și motoarele nu erau noi, dar fuseseră revizuite cu toată grijă. Mecanicul Ploieșteanu a trebuit totuși să demonteze aproape complet motorul...

Pe ia orele zece, cînd căldura era în tot și activitatea pe aerodrom încetase, aterizează un avion militar venind

«...La Kosti, în zona unde s-a făcut, pe la începutul acestui secol, cel mai mare negoț de sclavi de la lacul Ciad la Marea Roșie».

RAID PESTE TREI CONTI- NENTE

La Juba, în sudul Sudanului.

din provinciile din vest, din care descinde comandantul forțelor de apărare engleze ale Sudanului (în realitate foarte reduse). Aflind că se găsec niște aviatori români, s-a îndreptat spre grupul nostru și mare ne-a fost surpriza recunoscând în persoana sa pe fostul atașat militar englez la București, cu ani în urmă.

Seara, la reședința sa, înconjurată de o minunată și răcoasă grădină, am avut o lungă conversație, evocând amintiri de vânătoare din țară, și am căpătat o mulțime de informații în legătură cu regiunea ce urma să survolăm.

Ne-a fost dat — în această împrejurare — să avem bucuria și mulțumirea de a auzi vorbindu-se foarte frumos și însuflețit despre țara noastră.

Cu o căldură și o înflăcărare nebănuite la un englez, obișnuit a vorbi rece, generalul a ridicat vâlul de pe cele mai calde amintiri din viața sa de om cîntărit și măsurat. Sînt amintirile zilelor pe care le-a petrecut în România. Un colț de cameră din reședința sa maiestuoasă e mobilat într-un autentic stil românesc, amintindu-ne de patria noastră.

Stilul românesc în așezarea această palatină din parcul care ne dezvăluie un paradis pe Nil ne învaluiе — pentru moment — într-o emoție care încălzește sufletele noastre tinere.

MAREA REVĂRSARE

...La Malakal — la 4 noiembrie — ne-am instalat la casa de oaspeți de o construcție diferită de cea de la Kosti. Mai mare, mai precis mai lungă, cu toate camerele dînd pe un cerdac și pe picioare de beton destul de înalte, cam în felul magaziiilor din stațiile noastre de cale ferată. În curînd am avut explicația acestor picioare înalte.

Dar aici ploile ne vor pune o barieră de netrecut... Centura invizibilă a averselor tropicale care toarnă coloane nesfîrșite de apă alungînd orice vietate la adăpost, ne va interzice să pătrundem mai departe. După-amiază, pe la ora patru — după ce am încercat în zadar să ne odihnim, am pornit din nou la aerodrom, spre a face plinul avioanelor, bătînd pe jos, de astă dată, cei opt kilometri de drum. De-abia începusem să facem plinul, cînd, dintr-o dată, cerul — care părea că se luminea puțin — se acoperi din nou de nori negri de jur împrejur, iar noi ne-am trezit brusc închiși ca într-un cazan imens și fără margini. Fulgere dese, foarte dese, au început să brăzdeze cerul — dacă ceea ce vedem se mai putea numi cer — și tunete de o putere nemaiauzită pînă acum băteau infernal în acest cazan în care ne aflam închiși. Fenomenul într-adevăr măret și feeric în această puternică «tornadă» l-au constituit descărcările electrice, care se produceau simultan și continuu, încît s-ar fi putut aproape citi o carte la lumina lor. La un moment dat, aproape că nu ne mai puteam da seama de ceea ce se petrecea cu noi și în jurul nostru.

Dintr-o dată, zăgazurile se rup și ploaia potoposte din plin, neiertătoare, furioasă. Nu toarnă cu găleata ca la noi în timpul verii, cînd încep ploii torențiale și apa curge suvoaie (dar aceste ploii sînt trecătoare!). Aici a fost o rupere de nori în adevăratul înțeles al cuvîntului, care a ținut aproximativ nouă ore.

A fost o desfundare vijelioasă, cotropitoare, de ape înalte. Atunci am înțeles de ce casa de oaspeți era așezată pe piloți, căci împrejurul clădirii apa crescuse de vreo două palme; coloane de apă au început să inunde pămîntul, strîvind totul sub ele, ca o minie necruțătoare a cerului, în vreme ce detunăturile prelungi ale tunetelor zgîlțiau temeliiile văzduhului, despîcîndu-l tot în uriașe șerpuiuri de pară. Închiși în firava baracă de lemn a agenției companiei «Shell» — unde venisem pentru facerea plinului avioanelor — stăm ca într-o căldare în care toți fierarii din lume bat nebunește. Acolo am îndurat vreme de aproape nouă ore urgia această dezlăntită peste noi, acest apocalips care poate exalta pînă la nebunie!

Un membru din echipaj rămăsese acasă, fiind bolnav. Ne gîndeam îngrijorați la el, care era singur, care se simțea izolat, poate chiar părăsit... La ora două și mai bine după miezul nopții, cînd ploaia a încetat, eram sleiți de forțe și măcinați de amărăciune, de apăsare încordată și

nedeprindere cu iureșul descreierat, pe care nici o carte și nici o povestire n-ar fi în stare să-l arate în tot înspăimîntătorul lui prăpăd!

Afară, în licărirea slabă a nopții acoperite, Nilul nu se mai vedea. Deasupra lui, peste maluri, pînă departe în zări, crescuse un ochi puhav de apă revărsată, ca o mare nesfîrșită, pe care pluteau la întîmplare, încet, la vale, tot ce apa a putut să smulgă, să rupă și care nu putea fi distins, acum, pe întuneric... Iar bietele noastre avioane, micuțe, copleșite sub pînza care le acoperea plîpîndul lor trup, ca trei copii părăsiți în nemărginire, tresăreau din cînd în cînd, sub săgeata unei pale de vînt, întindeau frînghiile care le țineau în ancorele de fier, scuturîndu-se parcă de apă și suspinînd...

REVANȘA

O teamă grozavă ne-a cuprins la gîndul că s-ar putea desface pînza încheiată pe trupul lor de lemn! Priveam din nou cerul întunecat și greu, priveam micuțele noastre avioane acuate sub husele burdușite de apă și — nu fără strîngere de inimă — a trebuit să acceptăm concluzia pe care ne-o impunea vremea vrăjmașă, singura încheiere cu putință... Înapoi! Înapoi spre țară, spre casă! Ne-a cuprins o înduioșare fără seamăn pentru avioanele bătute de potop — ca pentru trei suflete vii și îndurerate — și nu ne-am mai fi clintit de lingă ele, dacă frigul aspru care ne cutremura în hainele noastre inmutate de apă nu ne-ar fi silit să căutăm un ceai cald în cortul companiei engleze de transport.

Întremați puțin de băutura tare și fierbinte, ne-am luat, în sfîrșit, inima în dinți și, cu tot tirziul nopții, ne-am îndreptat spre adăpostul depărtat. A doua zi trebuia să plecăm și aveam nevoie de odihnă.

Cu groază ne întrebam — și această preocupare ne persecuta tot timpul — dacă aparatele mai erau în stare de zbor... Am pornit, orbecînd în neștiire două ceasuri încheiate, prin noroi și băltoace de apă pînă la genunchi, uzi pînă la piele; mantalele de ploaie nu au servit la nimic, iar căștile coloniale, groase dar ușoare, se îmbibaseră cu apă ca niște bureți. Nu aveam altă călăuză decît ivirea, din cînd în cînd, a vreunui băștinaș, care se îndrepta și el înspre o așezare de oameni.

În sfîrșit, norocul ne-a condus bine, așa încît pe la patru dimineața am văzut clipind în zare ferestrele de la casa de oaspeți din marginea orașului. Punem hainele la uscat, ne frecăm trupurile cu alcool ca să ne încălzim și, sfîrșiți de oboseală și de toate sicilielle chinuitoare ale zilei, am adormit ca niște prunci trudiți de joaca zilei!

A doua zi dimineața cînd ne-am trezit, soarele ne privea de sus; apele se retrăseseră, lăsînd un strat de mil, și pe stîlpii casei se vedea urma nivelului apei. Numai după două ore, cînd terenul s-a mai zvîntat puțin sub acțiunea puternică a soarelui, am pornit pe jos spre aerodrom, deoarece camioneta Ford n-ar fi putut circula încă.

Acolo, un spectacol impresionant: Nilul, chiar în marginea aerodromului, nu ieșise din matca lui, așa cum ne așteptam, dar era atît de lat încît nu puteam vedea malul opus, iar apele lui duceau încet la vale adevărate insule plutitoare formate de trunchiuri de copaci, ierburi și felurite materiale greu de definit.

Aeroplanele noastre, albe și lucioase la soare, de la prima cercetare și-au arătat starea, nu chiar lamentabilă, dar de natură să trezească îndoiele și îngrijorare. Husele de pînză cauciucată, prea subțiri, nu au fost de nici un folos, apa a trecut prin ele ca prin cîur. Faptul că apa a pătruns înăuntru nu era prea grav, dar placajul de pe aripi și ampenaje, insuficient protejate de emailită, sub acțiunea apei și apoi a soarelui violent, prezenta vizibile deformări.

După o examinare atentă a situației, cu imensă părere de rău, am ajuns la concluzia că raidul nu poate fi continuat; eram înfrinți, dar chiar de atunci ferm hotărîți a ne lua revanșa în cel mai scurt timp. Așa s-a născut cel de-al doilea raid pe ruta București—Capetown, despre care vom relata într-un articol viitor.

mapamond '71

de Ioan GRIGORESCU

TAMPERE

Dacă din zborul unei nave cosmice globul terestru apare ca o sferă albastră, jumătate în lumină, jumătate în întuneric, printre orașele care îi dau strălucirea, Tampere trebuie să se asemene cu o nestemată prinsă cu mîndrie pe pieptul Finlandei. Rar mi-a fost dat să văd o așezare cu o dezvoltare mai armonioasă, clădită exact pe măsura omului care o locuiește, într-un perfect echilibru cu firea și cu temperamentul lui.

Suflet blajin, meditativ, pasionat de artele decorative, îndrăgostit de natură, marcat de un folclor plin de povești fantastice, finlandezul este de o ospitalitate slavă, de o exuberanță latină și de o meticulozitate germanică. Limba lui are o rezonanță ciudată, cu inflexiuni care amintesc maghiara, dar cîntecul îi este potolit, nostalgic, fără ritmuri îndrăcite, cîntec de păduri de mestecăn, de lacuri molcome, albastre, de parcă cerul s-ar fi sfîrșit și țândările lui au căzut cu miile pe pămîntul acestei țări. Lacuștri ai nordului, finlandezii sînt deopotrivă oameni ai apelor și ai uscatului, aprigi navigatori, neîntrecuți constructori de canale, fasonatori ai lemnului, — artă în care s-ar putea întrece în măiestrie cu moșii noștri — crescători de reni și vînători de blănuri scumpe. Fascinat de strania frumusețe a nopților albe, rătăcitor pe labirintul de ape al celor zece mii de lacuri care îi sparg pădurile, cuceritor al vitregiei nordului pentru a-și desfășura ochiul în fața mirificului spectacol al aurorilor boreale, finlandezul a țesut din sufletul lui și a oferit lumii una dintre cele mai tulburătoare povești născocite de fantezia omului: Kalevala.

Tampere, urbe tină (abia în 1979 se vor împlini două sute de ani de la fondarea sa), este, după Helsinki, al doilea mare oraș al Finlandei. Avantajul de a fi apărut în primul rînd ca centru industrial și-a pus pecetea pe fizionomia lui urbanistică. Numele și-l trage de la cursul de apă care leagă lacurile Nasijarvi și Pynajarvi. Străzi tăiate în unghiuri drepte, fabrici și uzine cărămizii, desprinse parcă dintr-o imagine a romantismului industrial, imense parcuri verzi, coline blînde acoperite de conifere dau acestui oraș o înfățișare armonioasă, așezată temeinic și pregătită pentru un îndelungat viitor.

Dacă nordicii, și în primul rînd suedezii, au «reinventat» orașul integrîndu-l în natură, făcîndu-l suportabil prin descongestionare și umanizîndu-l prin estetic, finlandezii, la Tampere, au dat noțiunii de urbe un element după care orice om a ținut dintotdeauna: ceva din lumea de dincolo de oraș, adus să înlocuiască coșmarul tradiționalelor periferii vetuste și insalubre. A face orașul suportabil, a-l elibera de supraaglomerare, a-i circumscrie dimensiunile la limita acceptabilă care să-l împiedice a deveni un megalopolis, a nu-l lăsa să se lăbărțeze, întinzîndu-se în mahalale sau în bidonvilluri pe verticală ori pe orizontală, este visul tuturor urbanistilor și arhitecților.

Trei puncte i-as recomanda să vadă oricui ar ajunge în acest oraș: Universitatea, teatrul de vară și catedrala Kaleva. La Universitate, splendid complex arhitectural realizat după cele mai înalte exigențe ale epocii noastre, totul este făcut parcă pentru a se demonstra că incinta ei, sălile de cursuri, amfiteatrele, laboratoarele, bibliotecile constituie vatra cu adevărat demnă de cuvintele știință și cultură.

Pentru a vă putea imagina teatrul de vară de la Pyyikki, este absolut necesar să faceți abstracție de tot ce vă sugerează prin asociație această noțiune. Ne-am obișnuit ca scena să fie un loc fix sau turnant în jurul unui pivot, spațiu limitat și despărțit printr-o cortină în fața unei săli sau amfiteatru. Aici aceste precepte clasice au fost răsturnate. «Scena» este la sol,terioriu circular în mijlocul unei păduri de mesteceni, pini și molizi. Ea înconjoară din toate părțile amfiteatrul turnant care, cu toți spectatorii săi, se rotește lent deschizîndu-și eventaul către punctul cardinal în care actorii desfășoară acțiunea. Eliberat de constrîngerea scenei, teatrul capătă astfel dimensiunea la care a rivnit dintotdeauna. Spectacolele de la Pyyikki dau prin anvergura lor consistență reală unei conveniențe acceptate pînă acum doar ca un simbol: că scena ar fi o fereastră deschisă spre viață. Aici, scena este însăși viața. Pretutindeni în jurul amfiteatrului turnant se petrece ceva, relativitatea unității de timp și de spațiu încetează să mai constrîngă prin canoanele ei, spectatorul se descoperă prizonier într-un cerc vrăjit, martor sau participant la un teatru tridimensional care nu mai este un «cîrmei de viață», ci însăși lumea în care trăim...

Catedrala Kaleva răstoarnă la rîndul ei concepția clasică despre biserică, nu în sensul credinței, ci al cadrului arhitectural. Fără însemnele care să-i ateste destinația, clădirea ei de beton alb, înaltă cît o casă cu zece etaje, ar părea mai curînd o termocentrală nucleară decît un lăcaș de rugăciune. Asociația nu mi se pare de loc întîmplătoare, deoarece sub ea, în imensa stîncă de bazalt care susține catedrala, a fost săpat un adăpost antiatomic pentru cinci mii de persoane. Parcă Dumnezeu a dat mina cu diavolul și s-au înțeles ca, din demențiala hirjoană a celor ce se joacă cu puterile infernului, să salveze un pumn de omenire. Căci fără el n-ar mai exista nici ei, și atunci ce rost ar mai avea toate lăcașurile de rugăciune și infricoșătoarea amenințare cu înfățișarea la judecata de apoi? Fatalism? Nu, cred că mai curînd simț al prezidenției. Deși după cum mi-a spus un prieten din Tampere, unica utilitate a enormului beci cu aer condiționat va trebui să fie transformarea lui într-o crâmă, în care să se păstreze în butii de stejar sîngele cîm mai virtos și mai înmiresmat al Domnului întru împărțășirea și veselirea celor ce cred cu neclintire numai în pace.

TERENTE ȘI DIDINA

— cronică judiciară —

Aveau câte 7 clase, posturi de vânzători la PECO, autoturism proprietate personală fiecare și multă-multă grosolanie. Dar să nu discutăm despre respectarea relațiilor de repartitie și să nu punem deocamdată frumoasele autoturisme în legătură cu manipularea benzinei statului, din moment ce nu o face, în caracterizările oferite justiției, nici unitatea ai cărei salariați au fost cei doi vânzători. Să zăbovim în schimb asupra plimbărilor cu mașina.

Dobândite ușor, vehiculele erau folosite ca mijloace moderne și eficiente pentru risipirea banilor nemuncați. Ne permitem această insinuare, căci altfel cum ne-am explica repetatele escapade nocturne ale celor doi benzinari, frecvența aventurilor de o seară, obișnuita prezență a lor, mereu cu alte femei, în cadrul pitoresc și piperat al restaurantului «Parcul privighetorilor»?!

Însoțitoarele? Fete și femei mai mult sau mai puțin naive, atrase de mirajul unei plimbări mecanizate, al unei «ieșiri», fie și cu necunoscuți, indiferent de duritatea cu care «cavalerii» vor cere rambursarea cheltuielilor. Sau tinere credule, care sperau că simpla tinere a companiei decontează falsa gentilețe a proprietarilor de autoturisme. Așa cum a crezut G.B.

G.B. aștepta autobuzul pe ploaie. Condiții meteorologice favorabile pentru intențiile aventuriste ale lui Mircea Dobrescu. Un semn convențional prin parbrizul mîngiat de brațele ștergătoarelor și G.B. acceptă să fie dusă acasă. Ba chiar și o întâlnire peste două zile.

— Ai o prietenă?

— Desigur.

— Dacă e fată bună, vino cu ea și aduc și eu un băiat.

Întîlnirea a avut loc la 8 seara, în fața restaurantului «Mediaș». G.B. a venit cu prietena — El. S. — dar au trebuit să aștepte încă o oră pînă ce amicul lui Dobrescu, și doilea benzinar, — Ionel Enculescu — și-a rezolvat alte probleme amoroase mai dinainte programate.

La ora 9 cele două echipe s-au îndreptat către Pădurea Băneasa. Muzică, fripturi, clinchet de pahare. S-a făcut 1 noaptea cînd perechile vesele au pornit înapoi spre Capitală. Pe drumuri ocolite, prin cîmp.

«Terente și Didina

Se plimbă cu mașina...»

În pustietate s-a întîmplat ce «trebuia» să se întîmple, conform logicii și mentalității descărăreților salariați ai PECO. Investiția, fie ea și din bani ușor cîștigați, nu putea rămîne nejustificată. Cei doi tineri, siguri într-ale vieții, nu comandaseră coniac fin și vin la trei sferturi strict, de dragul romantismului; din obișnuință, ei nu mergeau pe întineric în pădure ca să asculte cîrîpitul păsărelelor. Speranțele naivelor fete într-o «ieșire» nevinovată aveau să fie brutal dezmințite.

Ce risc și-au asumat ele acceptînd de la prima întîlnire societatea intimă a unor oameni despre care nu știau nimic altceva decît că circula pe patru roți? Ionel Enculescu era un versat al violurilor, om cu experiența unui proces similar încheiat printr-o falsă declarație de căsătorie și de retragerea plîngerii, făcută de partea atunci lezată, contra unei grase «despăgubiri». Adevărata față a «prietenuiului» lui — Mircea Dobrescu, — este și mai cutremurătoare: urmărit de organele sanitare, apoi de cele penale pentru repetate și conștiente contaminări ale partenerelor sale cu boli greu curabile.

Violența celor petrecute în noaptea aceea atinge limitele abominabilului. După două zile, G.B. s-a sinucis. Preț exagerat pentru ușurința unei aventuri de-o seară.

La Judecătoria sectorului 2 din Capitală se consumă epilogul acestei drame. Drama superficialității confruntate cu brutalitatea.

Sergiu ANDON

Ilustrație
de Val Munteanu
la «Gargantua
& Pantagruel»
de Rabelais,
repovestire
pentru
copii
de Ileana
și Romulus
Vulpescu,
Editura
tineretului,
1968.

MOMENT GRAFIC cu Val Munteanu

Val Munteanu nu-i vorbăreț. Preferă singurătatea atelierului pentru a-și materializa pe albul hîrtiei gîndurile în linii și culoare.

Iar atunci cînd, învăluit în fumul de țigară, îl cuprind momentele de volubilitate, spune anecdotice despre farmaciști.

Nu-i prima oară cînd am intenționat un interviu cu distinsul grafician, dar de fiecare dată am întîmpinat categoricul său refuz. «Cu altă ocazie — spunea cu modestie artistul — cînd voi face o ispravă mai acătării».

Momentul a venit.

— Așadar, ce treburi v-au purtat la Leipzig?

— Din 5 în 5 ani, în impresionantul edificiu Messehaus am Markt din Leipzig are loc un adevărat maraton al cărții. Edituri și editori, graficieni și tipografi din toată lumea își etalează cele mai semnificative realizări în dorința justificată de a prezenta o imagine cît mai exactă a strădaniilor lor. Anul acesta am avut o dublă calitate: cea oficială, de membru în juriul internațional, alături de Ben Marian, director la Editura «Meridiane», și cea particulară, de ilustrator al unor cărți aflate în concurs.

— În mod expres ne adresăm graficianului Val Munteanu. Ce ați obținut în această calitate?

— O medalie de aur pentru «Gargantua & Pantagruel», de Rabelais, editată în 1968 de Editura tineretului, care a fost în selecția românească pentru Concursul internațional «Cartea frumoasă de copii».

— Cartea aceasta a mai avut succes...

— E adevărat. În 1969, la București, Nisa și Leipzig, cartea a fost răsplătită cu o medalie de aur, o diplomă și o medalie de bronz, iar în 1970, la Moscova, cu un premiu I.

— Deci, la patru ani de la apariție, cinci premii. E un lucru mai mult decît îmbucurător, dar cum au fost apreciate cărțile semnate Val Munteanu care au fost expuse la standul României?

— Am mai obținut o medalie de argint pentru cartea «Soarele și luna» și o medalie de bronz pentru lucrarea «Cuhulin, viteazul din Ulster». De asemeni, ultima mea lucrare pentru «Til Buhogîndă» (prezentată în cadrul Concursului de cărți pentru copii) a fost răsplătită cu diplomă de onoare.

Fără îndoială că trebuie să subliniem aprecierile unanime de care s-a bucurat prezența noastră grafică și editorială la această expoziție. De pildă, în cadrul standului național al României albumul «Andreescu» realizat de Radu Bogdan a obținut o medalie de aur, iar cite o medalie de argint a fost decernată cărții lui Romulus Vulpescu, pentru deosebit de interesanta realizare grafică la «Ubu-roi» a lui Jarry, și albumului «Brâncuși» în viziunea lui Dan Hăulică și Dan Er. Grigorescu.

De asemenea, cinci medalii de bronz și șase diplome au răsplătit eforturile creatoare ale editorilor și graficienilor noștri. Totodată, în cadrul Concursului pentru ilustratori, desenele lui Dan Mogoș, Dumitru Verdeș și Mircea Dumitrescu au obținut o medalie de argint, de bronz și o diplomă de onoare.

În cadrul expoziției speciale «Figura» s-au bucurat de atenție lucrările de grafică expuse de Marcel Chirnoagă, Anton Perussi și alți reprezentanți ai graficii românești. Expoziția «IBA'71» constituie pentru noi graficienii și colegii noștri editori un important prilej de verificare și de îmbogățire a viziunii artistico-editoriale.

— Cînd v-am vizitat ultima oară, pe planșetă prindea viață o nouă lucrare. Omulețul copilăriei noastre, simpaticul și caraghiosul Pinocchio. Ce face Pinocchio?

— Se află sub tipar în R.F. a Germaniei. Această carte mi-a fost comandată de cunoscuta Editură Loewes Verlag, cu care am colaborat foarte bine. Aștept cu nerăbdare primele probe.

Pentru cititorii revistei, ținem să precizăm că exigenta editură germană a inițiat o colecție nouă, care are ca tematică editarea capodoperelor literaturii universale pentru copii. Pînă acum au apărut numai două lucrări, ilustrate de doi cunoscuți graficieni, un german și un polonez. Faptul că lui Val Munteanu i s-a încredințat spre ilustrare cea de-a treia carte, ni se pare mai mult decît semnificativ. Înseamnă că grafica lui a trecut de mult granițele țării, impunîndu-l ca un autentic artist, capabil să tălmăcească grafic opere literare de seamă.

Dan BÎRLĂDEANU

cronica satirică

de
Teodor MAZILU

MODUS VIVENDI

Familia X, de pildă, a ajuns foarte departe. A trecut de prejudecăți, de senzații, de convenții, de morala rigidă și a ajuns...

Ei, unde a ajuns?

Aici e aici. Nici nu vă dați seama unde a ajuns...

A ajuns la un modus vivendi... Acolo a ajuns...

Desigur că «modus vivendi» e o noțiune largă și fiecare îi dă înțelesul pe care îl vrea... În orice caz, trebuie precizat că un «modus vivendi» nu pică din cer, nu există de la început, ci se aranjează încetul cu încetul. Sau brusc. Ori divorț, ori «modus vivendi». O despărțire care, dintr-un motiv sau altul, nu se realizează se numește «modus vivendi».

Auzim adeseori asemenea fraze fermecătoare care sintetizează perfect situația.

— Era să-i dau cu ceva în cap bouului, dar pînă la urmă am ajuns la un «modus vivendi»...

Acum, ce înseamnă concret un «modus vivendi»? Înseamnă o încercare de conviețuire, în ciuda evidenței. Ne urîm, dar ne dăm bună-ziuă... În loc să-ți crap capul, te întreb cum o mai duci cu sănătatea. Fiecare dintre cei intrați în combinație închide ferm ochii la ce nu îi convine și îi deschide îndată ce realitatea pare mai acceptabilă. «Modus vivendi» e, desigur, o complicitate tacită. Ea întîrzie noaptea — el se face că nu observă. El pleacă în provincie — ea se face că îl crede. Un «modus vivendi» presupune un program foarte bine organizat, orice spontaneitate poate să-l distrugă. Totul devine metodic.

— Soțul meu de cite ori vrea să mă sărute îmi dă un telefon în prealabil...

Mă rog, degeaba îi ironizăm noi. La baza ironiei noastre stă poate o invidie galbenă.

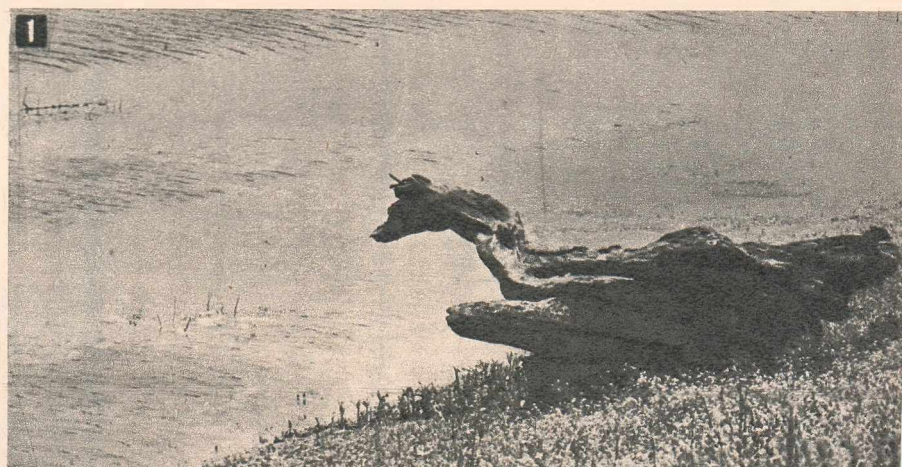
Au ajuns ei la un «modus vivendi»?

Au ajuns.

Ei, bravo lor...

mori „in memoriam“

Celebrele mori de vânt pe care Miguel de Cervantes le-a ridicat, în nemuritoare sa operă «Don Quijot», la rang de simbol există încă la Campio de Criptana. Ca un omagiu adus marelui scriitor spaniol, aceste mori sînt întreținute, peste veacuri, cu mare grijă, pentru a-și păstra nealterată înfățișarea.

rețetă

Se iau 25 de tone boabe de cafea prăjită, codițe de ananas cît cuprinde, se amestecă bine-bine, se lasă la fermentat la o temperatură de 60°C și se varsă totul într-un bazin. Și pe urmă? Pe urmă vin niște femei, plătesc o taxă nu tocmai mică, se dezbracă și se cufundă pînă la bărbie în amestecul de cafea și ananas. Și ies de acolo mai îngăduitoare cu bărbații lor? Asta nu! Dar că baia aceasta le menține tinerețea și frumusețea, nu-i nici o îndoială — ne asigură domnul Hiromichi Matsui, din Tokyo, autorul năstrușnicei rețete. Rețetă pe care ne-am îngădui s-o amendăm precum urmează: după baia de cafea neagră, musai să faceți și o baie cu apă caldă și săpun, altfel, adio frumusețe...

natura sculptează...

...și zău că n-o face cu nimic mai prejos decât unii reprezentanți ai sculpturii academice. De ce să nu admitem, de pildă, că primul ciot (foto 1) maltratat de vânturi și ploii poate fi intitulat «Lebăda neagră», iar cel de-al doilea — «Balaurul cu șapte capete»?! Asta ca să rămănim, oricum, în vecinătatea concretului imaginabil. Altminteri, pentru a fi la modă, o să recunoaștem în prima imagine «Fecioară despletită în pantofi cu ștrasur», iar în cea alăturată — «Concert de cameră pentru ferăstrău, cimpoi și oală minune». Redevenind serioși: aceste glume ale naturii au fost fotografiate în Insula mare a Brăilei.

Fotografii de M. ALEXE

O formație folclorică elvețiană a dat recent un concert pe vârful Elenalp, într-un splendid decor montan, specific elvețian. Auditoriul, precum se vede în fotografie, se compune dintr-o singură persoană, și aceea ocupată până peste cap. Dar nu peste multă vreme televiziunea elvețiană va transmite concertul acesta unic, care va încînta deopotrivă ochii și urechile milioane de telespectatori.

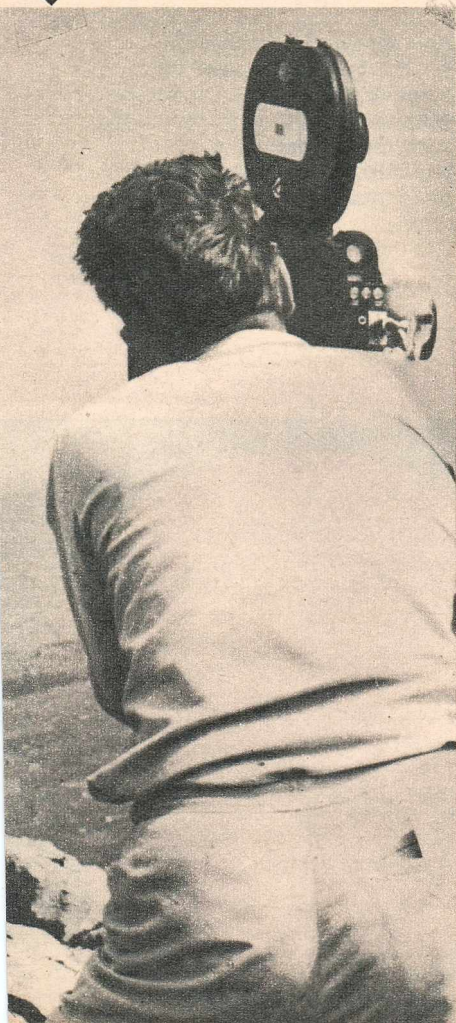
sunet și imagini

bunica mary și recordul ei personal

Norocul (s-ar fi putut însă să fie și ghinionul) bunicii Mary este că printre cei 14 nepoți ai ei se numără și Peter. Peter fiind un mare specialist în construcția și lansarea de zmeie. Împreună cu frații și verii lui, Peter a hotărât s-o plimbe pe mam'mare cu zmeul. Cu un singur zmeu n-a mers. Atunci au legat șase zmeie în serie, precum pilele unei baterii electrice, au agățat de zmeie un leagăn, în leagăn au pus-o pe bunica, și așa s-a înregistrat primul, poate că și ultimul, record mondial de zbor cu zmeul. Deținătoare: Mary Hardy, 74 de ani, Shurdington, Gloucestershire, Anglia.

Pe unul din cei doi, care, după toate aparențele, își povestesc anecdote vesele, îl recunoașteți după... coafură: este actorul de cinema Yul Brynner. Ne mai rămîne să vi-l prezentăm pe partenerul său de șuetă: Cyranose, elefant de mare, domiciliat la Marineland, lângă Los Angeles, S.U.A. Cît cîntărește Yul Brynner presupunem că nu interesează în mod special pe nimeni. Dar poate că doriți să cunoașteți greutatea lui Cyranose; v-o dăm, fără aproximație: una mie opt sute cincisprezece kilograme.

pe toate limbile se rîde la fel

**DIRECȚIA GENERALĂ
ADAS**

STR. SMÎRDAN 5
BUCUREȘTI

38

rubrică
redactată de
Aurel CRÎȘAN

POSTA
ADAS

Numeroși cititori solicită redacției revistei «Flacăra» (Plaza Scintei nr. 1) sau Direcției generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5) unele amănunte cu privire la asigurările de autoturisme.

Sezonul estival, aflat în plină desfășurare, creează posesorilor de autoturisme numeroase greutăți în ceea ce privește traficul rutier, deși s-au luat și se iau numeroase măsuri care să faciliteze o bună circulație pe drumurile publice. Din păcate, statisticele dovedesc că se mai înregistrează încă multe accidente, unele cu urmări destul de grave.

Lăsînd deci la o parte unele din scrisorile și întrebările adresate telefonic (la 15 42 64) de unii cititori, poștaşul ADAS va acorda prioritate întrebărilor privind asigurările de autoturisme.

George Ionescu, București. Vă comunic că, în cazurile în care cu ocazia demontării sau cu prilejul reparației autoturismului au rezultat și alte pagube produse de cauze cuprinse în asigurare, se va întocmi un proces-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, cu participarea aceleiași persoane — inclusiv martorii (dacă este posibil) — care a luat parte la constatarea inițială. Bineînțeles, Administrația Asigurărilor de Stat va suporta și pagubele respective.

Marin Rădoi, Iași. Vă interesează amănunte cu privire la modul de stabilire a valorii unor piese înlocuibile. Cum această întrebare revine în mai multe scrisori, vă comunic, alături de cît și celorlalți asigurați interesați, că valoarea reparațiilor, inclusiv costul de înlocuire a părților componente și a pieselor avariate, se stabilește pe baza de acte eliberate de organizațiile socialiste. «Ce se întîmplă dacă autoturismul a fost reparat într-un atelier particular?» — întrebați dv. În această situație reparațiilor se stabilește pe baza documentației prezentate de cel ce a efectuat reparația, fără însă a se putea depăși — pentru părți componente, piese sau materiale — prețurile de vînzare către populație practicate în comerțul de stat, iar pentru manopera — tariful toiosit de organizațiile de specialitate din sectorul socialist.

Titu Dumitrescu, Ploiești. Plătînd prima de asigurare convenită, orice posesor de autoturism are siguranța că va primi despăgubirile convenite, chiar în cazul în care reparațiile s-au efectuat în regie proprie. Iml solicitați unele amănunte cu privire la modul în care se stabilește costul reparațiilor în astfel de situații. În general, despăgubirile se stabilesc pe baza documentației privind plățile efectiv făcute și avînd în vedere evaluarea stabilită de ADAS, fără însă a se putea depăși — pentru părți componente, piese sau materiale — prețurile de vînzare către populație practicate în comerțul de stat, iar pentru manoperă, tarifele organizațiilor de specialitate din sectorul socialist.

Consider că am lămurit integral problema ridicată de dv. În cazul în care aveți și alte nedumeriri, vă rog să reveniți, fie telefonic (la 15 42 64), fie printr-o nouă corespondență.

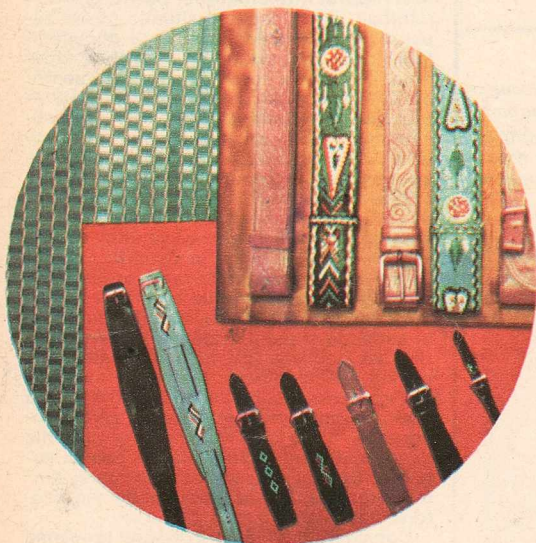
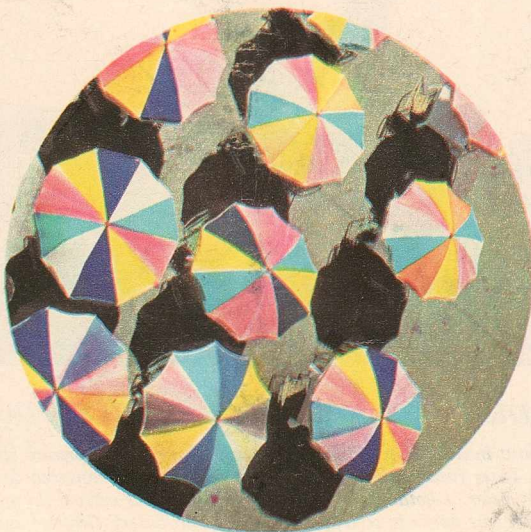
Rodica Ilies, Cluj. Într-adevăr, răspunzînd solicitărilor unor asigurați, Administrația Asigurărilor de Stat a introdus o asigurare facultativă suplimentară a autoturismelor, pentru furt. Deși riscurile cuprinse în această asigurare sînt destul de rare, măsura de prevedere respectivă se impune, mai ales atunci cînd mașina rămîne în diferite locuri de parcare fără nici un fel de supraveghere. În cele ce urmează răspund întrebărilor dv. privind riscurile cuprinse în această asigurare. Iată-le: furtul autoturismului, al unor părți componente sau piese ale acestuia, pagubele de orice fel produse autoturismului ca urmare a furtului sau tentativei de furt a autoturismului, a unor părți componente sau piese ale acestuia, ori a unor bunuri din interiorul lui. Se acordă despăgubiri și pentru pagubele produse încăperii (proprietatea asiguratului) în care se afla autoturismul, ca urmare a furtului prin efracție sau tentativei de furt: a autoturismului, a unor părți componente sau piese ale acestuia ori a unor bunuri aflate în interiorul lui. Alte amănunte privind asigurarea respectivă puteți solicita la orice unitate ADAS sau la inspectorii și agenții de asigurare.

ARCHIMET

**ÎNTRERINDERE
DE INDUSTRIE
LOCALĂ
SIBIU**

str. Abatorului nr. 2
telefon 1 37 97

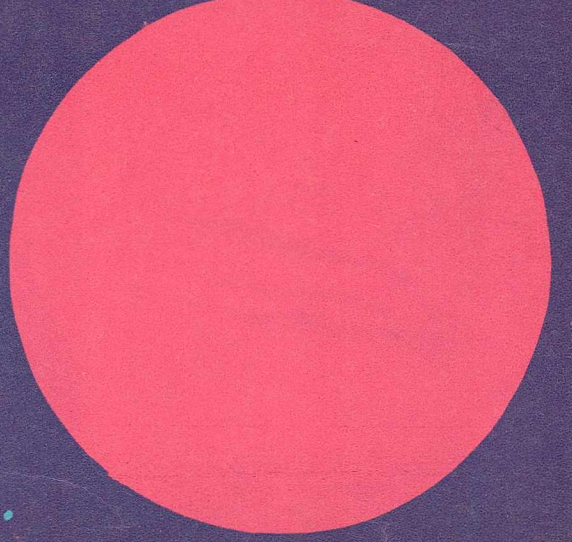
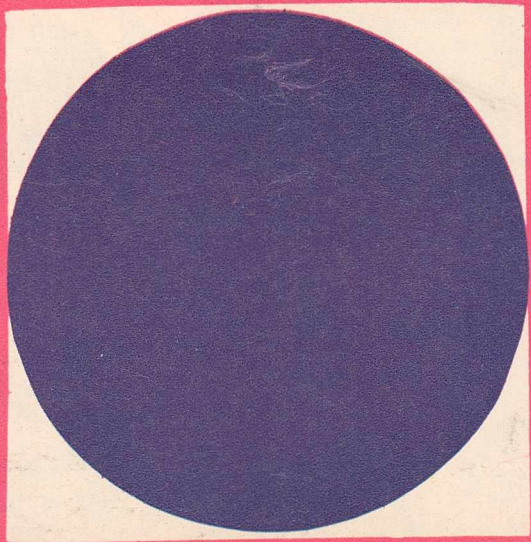
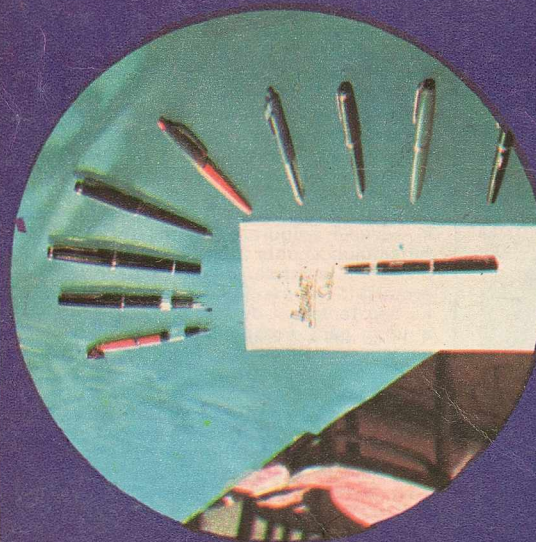
produce
și livrează:

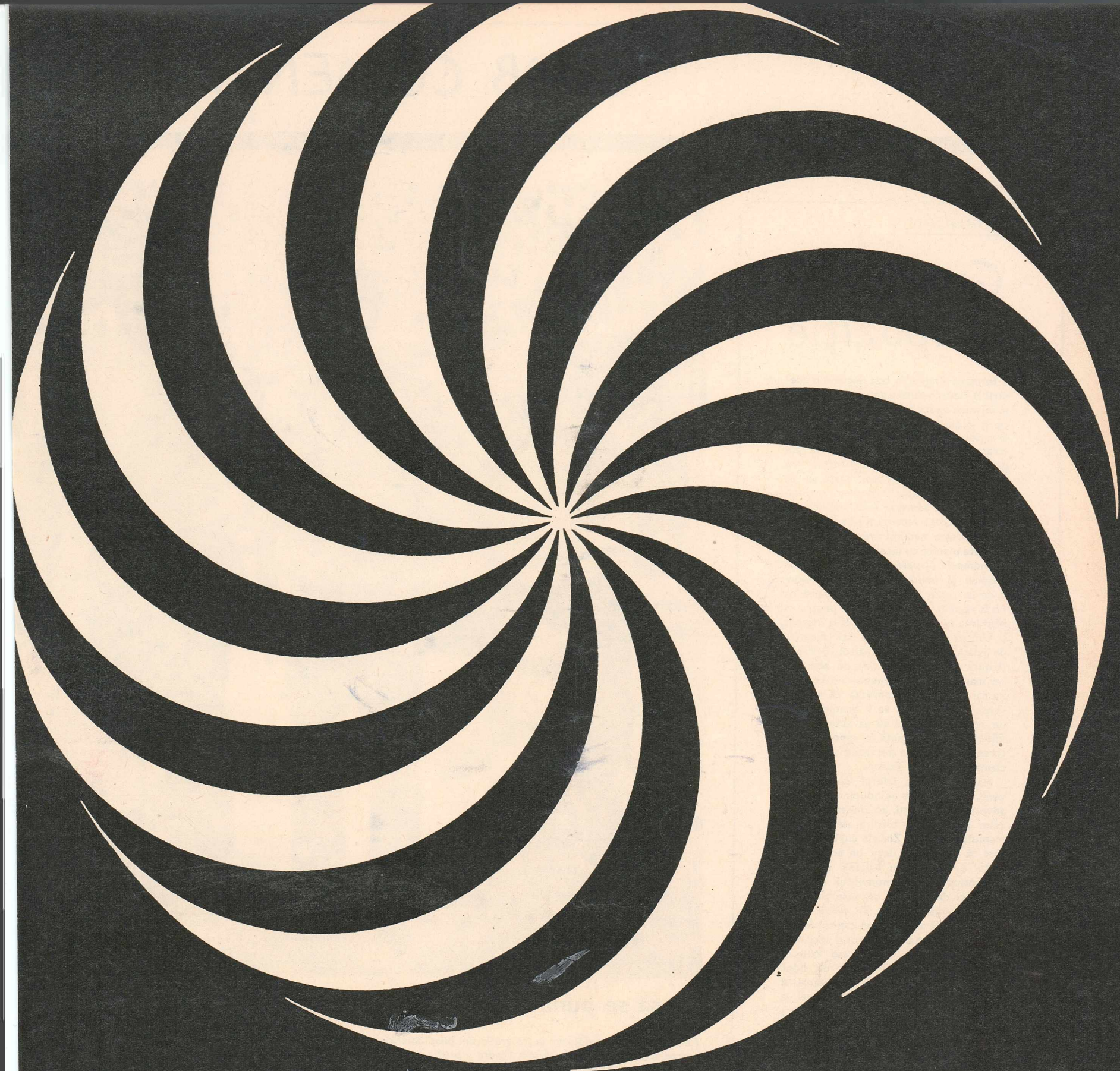

- umbrele înclinabile, mobilier pentru terasă și grădină, precum și diverse confecții la comandă, pentru întreprinderi;
- stilouri mărcile: MINION, CIBIN, RÎNDUNICA, JUPITER, DIPLOMAT, EMMY; pixuri: APOLLO, ELEV;
- din materiale plastice: fire din PVAC pline sau cu inserție textilă, furtunuri din PVC de diferite diametre, pulverizatori SPC-6, duze de aspersiune pentru irigații în sere;
- saltele umplute cu scamă lână 190 x 90 x 15 cm sau alte dimensiuni, la comandă;

- cearsafuri de pat și de plapumă;
- jaluzele din bumbac și plăci PVC;
- preșuri tip «Moldova» sau «Victoria»;
- marochinărie: curele de ceas, cordoane, centuri cu motive naționale.

Pentru unitățile socialiste se mai pot executa și alte produse la comandă.

**ÎNTRERINDAREA
DE INDUSTRIE
LOCALĂ
DEVA**
str. Dr. Petru Groza
nr. 20, telefon 1 14 60

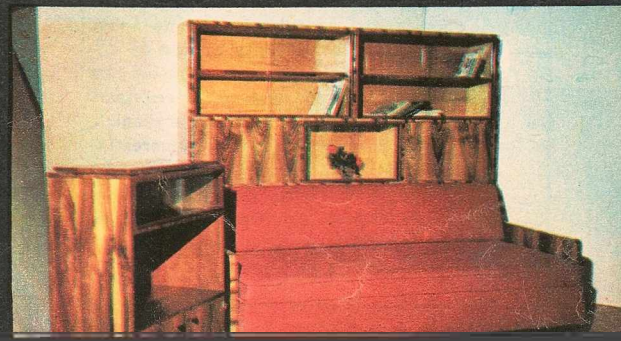
Confectionează și livrează pe bază de comenzi ferme următoarele produse:

- diferite tipuri de prelate pentru semiremorci (autotren), autocamioane, autoturisme de teren, autofurgonete și prelate întinse (la mp). Prelatele sînt confectionate din straturi de pînă Panama, Laufer, în combinații cu straturi PVC;
- jgheaburi și burlane de scurgere pentru construcții, din tablă zincată;
- nasturi din polistiren și poliesteri, modele și culori diferite;
- piepteni PVC;
- butoni pentru mobilă (din mase plastice): butoni

opritori, butoni susținere, suporturi bare haine «Irina», suporturi bare cravatiere, bușe-chel, butoni trăgători, diverse repere;

- bucătării tip LH-1;
 - mese rotunde tip «Brad» și mese pentru televizor și radio;
 - cleme pentru cămăși, din mase plastice.
- Calitatea produselor confectionate este ireproșabilă iar prețurile sînt convenabile.

Adresați-vă cu încredere secțiilor noastre. Gama variată de produse satisface orice cerință; solicitați neîntîrziat produsele industriei locale devene.

Silviu BRUCAN

Guvern și opoziție

Intrarea Angliei în faza decisivă a aderării la Piața comună a generat o viguroasă mișcare opoziționistă atât în Parlament cât și în afara lui. Pentru guvernul conservator al premierului Heath problema strategică principală este dacă să angajeze marea bătălie politică înainte sau după momentul aderării. Dacă, în ce privește sindicatele britanice, ostilitatea față de aderare este explicabilă, poziția de dată recentă a liderilor laburiști trezește nedumerire și inevitabile zîmbete ironice cu înțeles la toți cei care au memorie — neiertătorul și nemilosul dușman al politicianilor. Trade-union-urile au toate motivele să se teamă de Piața comună, în primul rînd pentru că aderarea va însemna, cel puțin la început, o simțitoare reducere a standardului de viață pentru muncitorul britanic. Asupra acestui lucru sînt de acord și cei mai fanatici «europeni» din Londra, numai că ei argumentează că această consecință negativă va fi vremelnică și de scurtă durată și că ea este absolut minimă ca importanță în raport cu interesele majore de perspectivă care reclamă pasul spre Europa.

Harold Wilson, liderul laburist, devenit peste noapte neînduplecat și aprig adversar al aderării, acționează potrivit celor mai proaste tradiții ale politicianismului burghez. Ziarele engleze amintesc că n-a trecut decît un an de cînd fostul prim-ministru britanic proclama sentențios că «în momentul în care, după ani de dispute, cei șase sînt gata să șadă la masă cu noi, a-i refuza acum ar însemna să adăugăm un capitol foarte mare și important la istoria ocaziilor pierdute». Acesta era Harold Wilson.

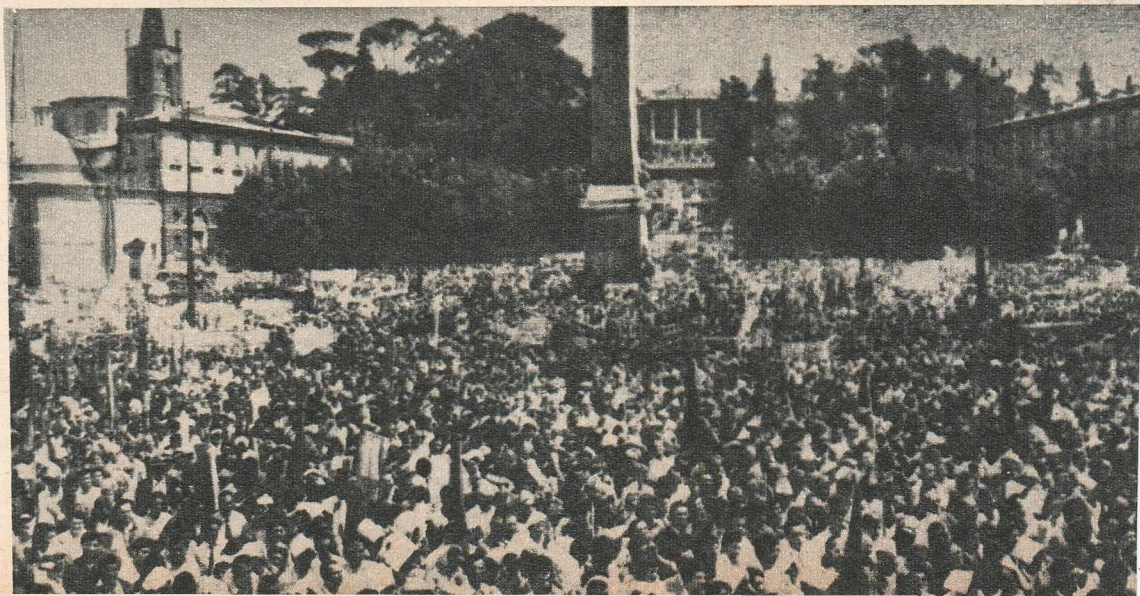
Cît privește pe Callaghan, alt lider laburist devenit adversar înverșunat al Pieței comune, aceeași schimbare la față. Cu puțini ani în urmă, ca ministru de finanțe, el argumenta cu pasiune și convingere că viitorul Angliei pe plan economic va fi disperat dacă nu intră în Comunitatea economică europeană. Acum însă, comentează zările, Callaghan își face socoteala că dacă va călări pe valul popular ostil aderării va putea obține locul lui Wilson la șefia partidului.

Un joc oarecum asemănător, deși situația este diferită, are loc în Bundestagul de la Bonn. Liderii creștin-democrați se întrec în critici la adresa politicii de destindere și ieșirii din imobilism, în special în relațiile cu țările din estul Europei, inaugurate de cancelarul Brandt. Deși nu trebuie să fii excesiv de perspicace pentru a-ți da seama că tratatele semnate cu U.R.S.S. și Polonia sînt acte politico-diplomatice ireversibile, liderii opoziționiști speculează stări de spirit înapoiate și fac mărunte calcule de demagogie politicianistă în legătură cu ratificarea acestor tratate. În realitate, este puțin probabil că, dacă ar veni la putere în momentul de față, creștin-democrații n-ar proceda, poate nu chiar cu aceeași hotărîre și convingere, în aceeași direcție politico-diplomatică pe care au apucat-o social-democrații.

„...să se pună capăt vărsării de sînge” ▲

Tinerii pe care vi-i înfățișăm în fotografie sînt piloți americani de la bazele S.U.A. amplasate pe teritoriul Marii Britanii. Ei au prezentat la Ambasada S.U.A. din Londra o petiție purtînd peste 1 000 de semnături pentru a protesta împotriva continuării războiului din Vietnam. «Am procedat în felul acesta fiind convinși că avem dreptate și că singurul lucru care trebuie făcut e să se pună capăt vărsării de sînge» — a declarat unul dintre militarii participanți la mitingul din Hyde Park, care a urmat depunerii petiției.

invazia se cheamă „toyota“ ▲

Faimosul «Big Car» american, limuzina uriașă și elegantă care reprezenta, pînă nu demult, simbolul prosperității explozive și ostentative, a intrat în penumbră și riscă să devină desuet, o dată cu modificările ce intervin în actuala configurație a raporturilor economico-sociale din S.U.A. Concurantul său cel mai agresiv, automobilul de mic litraj, cucerește impetuos piața. Bossii marii industrii automobilistice americane se află într-un dublu împas: pe de-o parte se văd siliți să reproțieze structural producția uzinelor lor în raport cu cererea crescîndă de mașini mici, economice, iar pe de altă parte trebuie să facă față concurenței europene și nipone (numai anul trecut au fost vindute pe piața americană 1 200 000 automobile străine). Imaginea transmisă de agenția «Keystone» reflectă ritmul în care se desfășoară penetrația automobilului nipon în S.U.A. Pe platforme supraetajate, sute de mii de limuzine sînt transportate pe calea ferată, după ce au fost debarcate la Long Beach, în California. În cazul de față, invazia se cheamă: «Toyota».

holera face victime

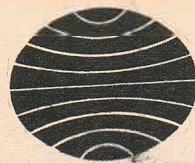
Cei care și-au părăsit căminele luînd calea pribegiei datorită incidentelor ce au avut loc în urmă cu cîtiva vreme în Pakistanul de Est și s-au refugiat în India trăiesc o nouă dramă suprapusă mizeriei și foametei: amenințarea holerei. Epidemia declanșată de curînd în lagărele de refugiați din India din apropierea frontierei cu Pakistanul a și făcut numeroase victime. Autoritățile indiene au adoptat măsuri pentru a împiedica extinderea epidemiei și în rîndul locuitorilor Calcuttei.

▼ solidari, pentru dezvoltarea sudului

Piazza del Popolo din Roma a devenit neîn-căpătoare pentru mulțimea manifestațiilor. La chemarea celor trei principale centrale sindicale italiene, peste 150 000 de muncitori, țărani, studenți, funcționari din întreaga Italie au participat la o uriașă demonstrație — cea mai importantă din cîte au fost organizate vreodată de sindicate în Italia, apreciază observatorii — cerînd reforme de natură să determine progresul economic și social al sudului Italiei. Într-o impresionantă manifestare de solidaritate, cetățeni din nordul industrializat și-au unit vocile cu cei din sudul subdezvoltat, revendicînd crearea de locuri de muncă pentru întreaga populație a sudului, salarii egale cu cele plătite în nord, reforme sociale profunde, îndepărtarea mecanismelor care determină perpetuarea inapoi-erii economice și a tuturor racilelor sudului italian.

bătălia pentru tezaurul verde

În primele ore ale unei dimineți duminicale m-am amestecat într-un grup de tineri cetățeni ai Hanoiului, care, volubili și bine dispuși, îmbrăcați mai toți în haine de doc ușoare și purtând pe cap binecunoscuta caschetă de plută denumită odinioară «colonială», se adunaseră pentru a participa la o acțiune de amploare: plantarea de arbori. «Campania verde» datează de un deceniu. Succesul inițiativei, lansată în 1960 cu ocazia Tetului (sărbătoarea Anului nou vietnamez), de președintele Ho Și Min, a depășit așteptările. Locuitorii orașelor, cât și țărani, au fost masiv atrași la asigurarea succesului acestei acțiuni. Nimic nu e mai edificator decât faptul că în cei zece ani au fost împădurite circa 687 000 de hectare — serviciilor forestiere revenindu-le doar 143 de mii de hectare din suprafețele plantate în acest răstimp.

I-am întrebat pe prietenii vietnamezi cum se explică importanța deosebită acordată astăzi plantării de arbori. Rezum câteva din spusele lor. Vietnamul, mi s-a spus, beneficiază de condiții particulare pentru dezvoltarea patrimoniului său forestier. Climatul, mărinos în căldură și umezeală, asigură o dezvoltare impetuoasă celor 11 milioane ha de păduri ale republicii (care reprezintă circa 70% din suprafața teritoriului ei). Mi s-a relevat că dacă în Europa un hectar împădurit cu pin are nevoie de un secol pentru a furniza 2-3 tone de lemn, în Vietnam un hectar plantat cu bambus dă, după numai 4-5 ani, 100 de tone de lemn! Valoarea împăduririlor este însă departe de a se rezuma la sporirea producției de lemn — oricât de importantă s-ar dovedi aceasta. Tornadele din sezonul ploios transportă anual către mare, de pe versanții vietnamezi, circa un milion de tone de materii fertilizante, de care sînt astfel lipsite ogoarele țării. Remediu radical al acestei situații îl constituie tocmai împădurirea masivă a terenurilor aride și stăvilirea, într-o măsură cât mai mare, a aluviunilor antrenate de torent. Președintele Comitetului administrativ al orașului Hanoi, Tran Duy Hung, îmi relata, de pildă, că în zece ani locuitorii capitalei au reușit să planteze peste 11 milioane de arbori, din care aproape un milion de pomi fructiferi.

Dacă te plimbi prin diferitele cartiere ale capitalei nu vei putea să nu remarci această adevărată «nouă generație vegetală» a orașului. Contururile Hanoiului sînt astăzi caligrafiate de o centură de păduri formată din 500 000 de filași, iar Fluviul Roșu este străjuit, pe o lungime de 7 km (ceea ce înseamnă practic întregul său curs de-a lungul capitalei), de două șiruri de bambuși tineri.

Corneliu VLAD

Elevi
ai unei școli
din districtul
Gia Kam
din apropierea
Hanoiului,
la o acțiune
de plantare
de pomi.

împotriva aderării

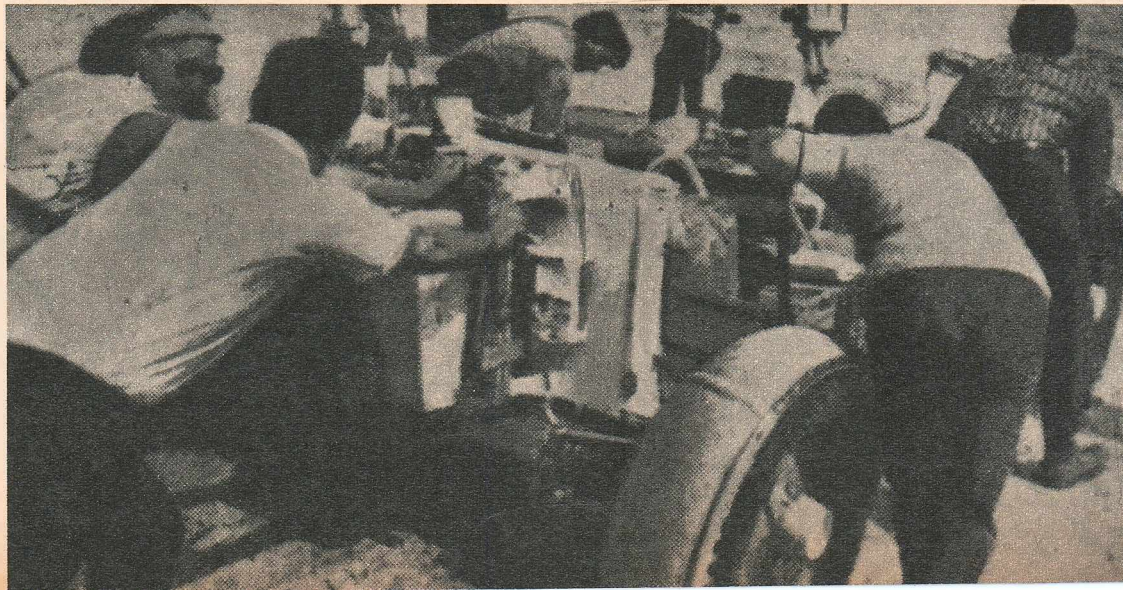

YOUR COUNTRY
NEEDS YOUR
HELP NOW
SIGN THE NATIONAL
COMMON MARKET

SAY
"NO"
TO

Renee Short (în fotografie), deputată laburistă în Parlamentul britanic, se numără printre principalii organizatori ai marșului împotriva aderării la Piața comună desfășurat la Londra — manifestație în cadrul căreia cetățenii britanici au fost chemați să-și pună semnăturile pe o petiție care cere reginei Angliei organizarea unui referendum național în această problemă. În cadrul unei reuniuni a organizației «Campania pentru menținerea Angliei în afara CEE», care a avut loc la Westminster în prezența a peste 3 000 delegați regionali, a fost adresată premierului Heath o petiție semnată de 300 000 adversari ai aderării.

Scena n-a fost surprinsă de fotoreporteri nici pe un drum oarecare, nici chiar cu prilejul unei curse automobilistice — ci la cosmodromul «Cape Kennedy» din Florida. Este momentul scoaterii din hangar — pentru a fi prezentat presei — a «jeep»-ului lunar «Grover» cu care cosmonauții americani James Irvin și David Scott urmează să călătorească pe suprafața Lunii 35-40 km în jurul punctului de aselenizare, față de care se vor afla în permanență la o distanță nu mai mare de 8 km pentru a se putea întoarce la modulul lunar pe jos, în eventualitatea defectării electrovehiculului. În timp ce racheta «Saturn-5» — ce va purta spre Lună, în iulie, misiunea «Apollo-15» — a fost instalată pe rampa de lansare și supusă unor minuțioase verificări, electrovehiculul lunar și-a dat «examenul» într-o regiune de deșert de la gurile lui Rio Grande.

drumul groazei ▶

Pentru trupele colonialiste portugheze orice deplasare prin jungla Mozambicului sau Angolei constituie un drum al groazei.

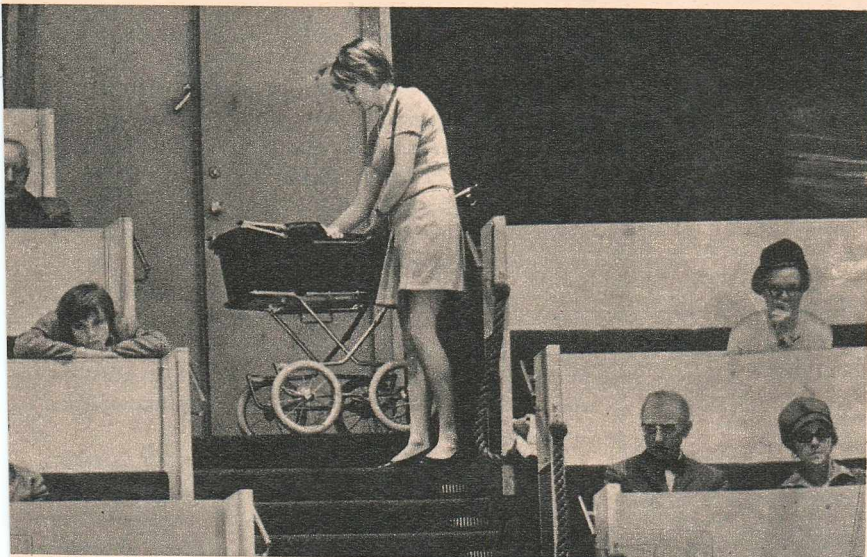
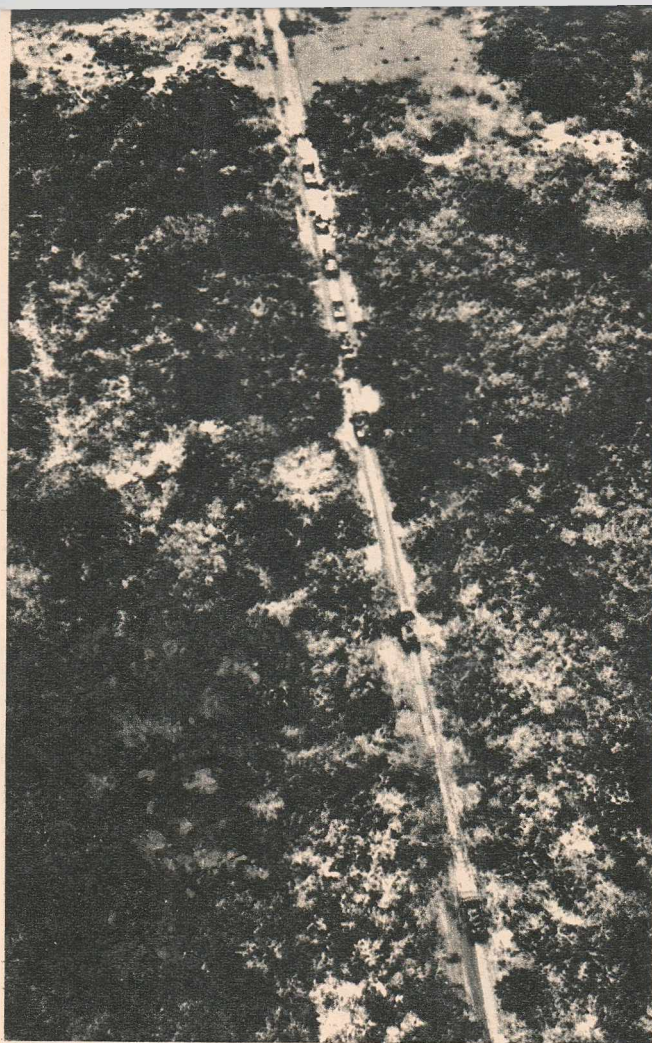
În pofida sporirii cheltuielilor militare destinate acțiunilor de reprimare a mișcărilor de eliberare națională din coloniile africane, în pofida înzestrării de către N.A.T.O. cu armament modern a trupelor colonialiste portugheze

— fapt datorită căruia, cum remarca critic ministrul de externe norvegian, Cappelen,

la recenta sesiune a Pactului nord-atlantic, «N.A.T.O. se identifică din ce în ce mai mult cu politica colonială a Portugaliei»

— luptătorii din unitățile mișcării de eliberare dau lovituri grele trupelor colonialiste care cad în ambuscade, sint aruncate în aer de minele plasate de «rebeli».

Numai din acest convoi, angajat pe un drum în jungla mozambicană din nordul țării, două vehicule au sărit în aer...

◀ cu căruciorul în riksdag

Foarte tânărul Erik Sjölund — a împlinit de curind 6 luni — nu-și va aminti bineînțeles niciodată că a asistat la una din ședințele Parlamentului suedez. Nu numai din cauza vârstei — care nu e încă a amintirilor — ci și pentru că în tot timpul dezbaterilor a dormit liniștit în căruciorul lui. Ce căuta totuși acolo? Britt Sjölund, mama copilului, era foarte interesată de problemele discutate — crearea unor noi locuri de muncă — și, neavînd în grija cui să-l lase, a adoptat, de voie, de nevoie, această soluție insolită.

cronica de trei secunde

ETNA

Etna erupe — și eu nu înțeleg. Firește, e foarte greu să înțelegi de ce și cînd erup vulcanii, ce e în capul lor, în interiorul lor, dar eu nu înțeleg de ce nimeni nu mișcă un deget în fața vulcanului. Populația — scriu ziarele — e cu totul resemnată, ea face inventarul recoltelor compromise și așteaptă o nouă alarmă. Nimeni nu se gîndește să se apere, să intervină pentru a frîna cumva fluviile de lavă: «Lasciamo stare le cose come vano» — să lăsăm lucrurile așa cum vin, e o lege a locului, cu forță chiar de lege. În Italia e interzis, prin lege, să intervi activ sau pasiv împotriva erupțiilor. E o lege veche de trei secole, cînd Catania — amenințată de fluviul erupției — a hotărît să ridice un baraj în calea lavei, dar locuitorii orașului vecin, Paterno, s-au răscolit împotriva catanezilor, căci prin acest baraj fluviul de foc s-ar fi îndreptat spre ei. Acea răscoală a instinctului de conservare s-a dovedit victorioasă, Catania — rămasă fără apărare — a fost pustiită și de un incendiu, și așa a rămas legea în Italia: cînd vulcanul erupe, nu te lupți cu el, îl lași în pace să-și facă de cap, poate că se va alege ceva de capul lui...

Eu nu înțeleg și nici nu am chef acum să mă amestec în afacerile interne ale vulcanilor străini. La urma urmei, cred că nici n-ar fi bine să înțeleg. Nu scrie nicăieri că trebuie să pricepem totul. Să lăsăm unele fenomene neînțelese, să vedem dacă neînțelegînd nu vom ajunge la tot atîta înțelepciune cîtă dobîndim prin atotputernica înțelegere. Din vulcan neînțeles în vulcan neînțeles, s-ar putea să avem deodată o revelație — cum se zice — cutremurătoare.

PAKISTANUL

...De altfel, sîntem foarte deștepți, foarte capabili, n-avem de ce să fim îngrijorați. Prea puțini contestă azi că trăim în cel mai inteligent și mai «capabil» secol din cîte a străbătut omenirea. Sîntem cu capul în cosmos și cu picioarele în adîncul mărilor, dacă nu în lava vulcanilor, dacă nu în alte paste. Sintetizăm raiul și infernul. Creăm piramidal. Existăm fenomenal. Gîndim epocal. Mîncăm anormal. Simțim infinitesimal. Putem inventa mîine nu numai secolul XXI, dar tot mîine, cu puțină bunăvoință, ne putem întoarce, măreți cum sîntem, în evul mediu. Am depășit — zice-se — secolul luminilor, dar, demiurgi, sîntem capabili să menținem în cîteva locuri ale planetei întunericul orînduirii sclavagiste (deși, după cum se știe, a avut și ea lumina ei, dar așa i-a rămas faima...). Sîntem atît de atotputernici și inventivi încît sub ochii noștri, semeni de-ai noștri, nu mai puțini de patru milioane, fug îngroziți de pe un pămînt pe altul, ignorînd granițele, purtînd cu ei holera, boala de groază, boală care a venit peste ei după inundații catastrofale, după un ciclon fără seamăn și după un război fratricid — nenorociri abătute toate într-un singur an, cu o vehemență pe care doar cea mai bătrînă carte, Biblia, a izbutit s-o sintetizeze într-o imagine scrisă. Tragedia pakistaneză — în plin secol XX — e un eșantion de apocalipsă biblică. Ce secol sintetic și atotcuprinzător!

Numai poetul modern se întreabă: «Secol al meu, sălbaticul meu, cine va îndrăzni să te privească în ochi?»

Radu COSAȘU

Agenda

A fost reales în funcția de președinte al Academiei de științe a U.R.S.S. academicianul MSTISLAV VSEVOLODOVICI KELDIȘ, eminent matematician, activist pe tărîm social și organizator al activității științifice. Numele său e legat de mari cuceriri științifico-tehnice sovietice — realizarea primilor sateliți artificiali ai Pămîntului, primul zbor cosmic al omului, experimentarea stațiilor sovietice automate trimise spre Lună și alte planete. M.V. Keldiș — de trei ori Erou al Muncii Socialiste, laureat al Premiului Lenin — este președintele Academiei de științe a U.R.S.S. cu începere din anul 1961.

«Sistemul monetar internațional occidental, așa cum funcționează actualmente, nu mai este compatibil cu o dezvoltare economică echilibrată. Sîntem absolut convinși că este necesar ca el să fie modificat» — a declarat guvernatorul Băncii Italiei, GUIDO CARLI, într-un interviu acordat revistei «L'Espresso». Supunînd unui adevărat rechizitoriu mecanismul de plăți în cadrul așa-zisei piețe a eurodolarilor, specialistul italian în finanțe denunță pericolul inflației în țările vest-europene, ca urmare directă a revărsării fluviului de dolari. Guido Carli consideră că Italia și alte țări importă criza economică din S.U.A. și conchide sugestiv: «Nu se poate naviga avînd în barcă un elefant (dolarul)».

Dominguin redivivus! Mai mult decît un zvon, știrea pare să se confirme. Celebrul toreador JOSE MIGUEL DOMINGUIN, care în urmă cu zece ani a părăsit arena spre a se «dedica» vieții de familie, în compania soției sale (actrița Lucia Bose), a hotărît acum să revină la prima sa pasiune: corida. El își va face zilele acestea reîntrearea ca protagonist al unor lupte cu tauri ce vor avea loc pe un stadion din Insulele Canare. Costumul de

toreador al lui Dominguin a fost confecționat după un model conceput de marele său prieten și pasionat al coridei, Pablo Picasso.

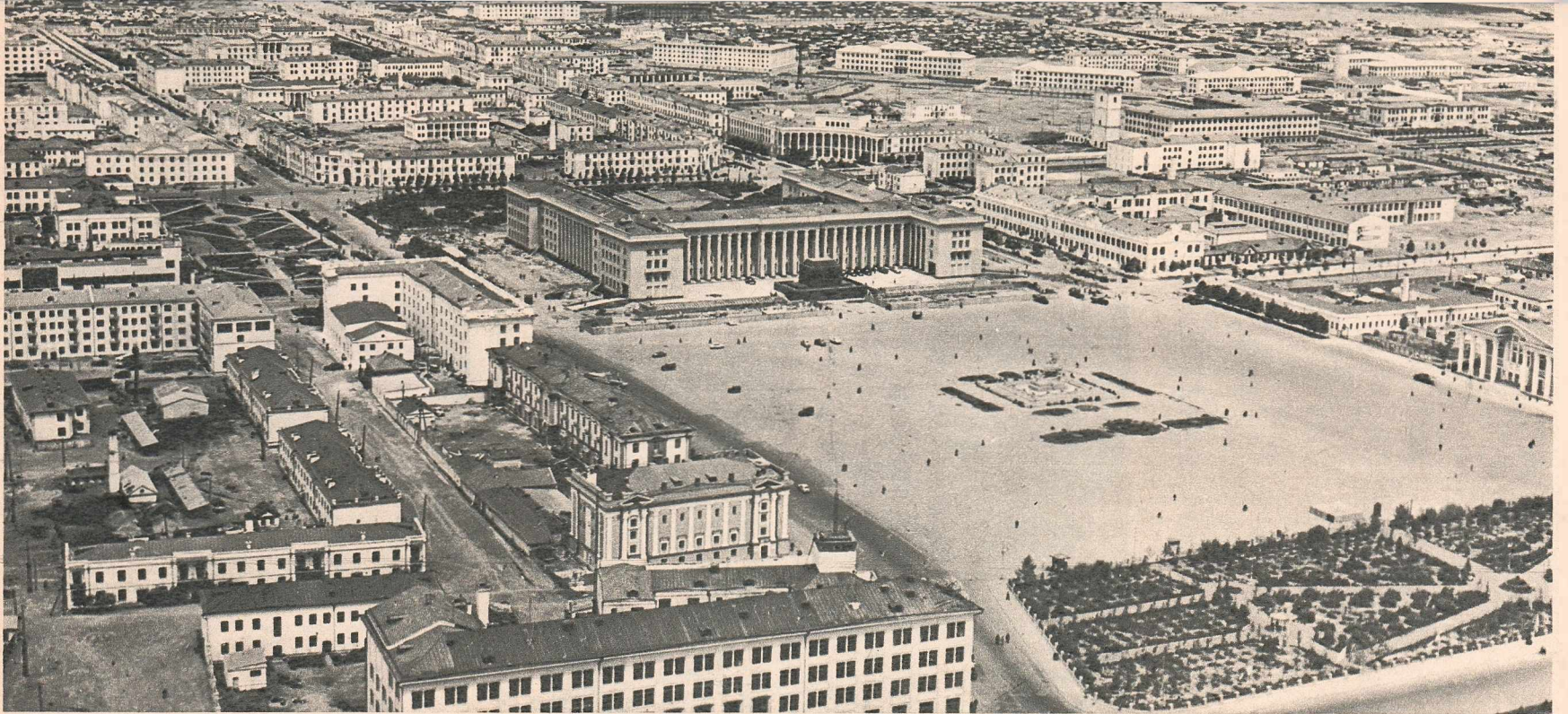
JOHN LINDSAY, primarul orașului New York, a cerut un buget «de supraviețuire» în valoare de 9,13 miliarde dolari pentru a putea asigura buna administrare a metropolei — care, în ciuda prodigiosului său dinamism, nu e suficient de bine întreținută, nu e dotată cu pază, transporturi și servicii sociale corespunzătoare. Primarul New Yorkului a propus de asemeni adoptarea unei «carte a orașelor», care să permită municipiilor cu peste 500 000 locuitori o mai mare libertate în organizarea comerțului și gospodărirea mijloacelor financiare proprii.

Cîntăreața de celebritate mondială MARIA CALLAS, «monstru sacru» al scenei lirice, continuă să-și diversifice activitatea. După ce a apărut pe ecrane în ipostază de actriță, intrupînd-o pe Medeea în filmul lui Pier-Paolo Pasolini, ea intenționează să rezerve din timpul ei și carierei didactice. Cu începere din această toamnă ea va îndruma tineri cîntăreți care studiază la «Julliard School» din New York.

E drept — afirmă criticii — că irlandezul CHRISTY BROWN este infirm, aproape total incapabil să se miște, că a scris cartea «Cel care privește cum trec zilele» (în momentul de față best-seller internațional) folosindu-se de degetele de la un picior. Dar opera în care descrie drama copilăriei lui, chinuită de teribile malformații care nu-l excludeau totuși din viață («căci uneori chiar și a fi exclus e un lux») este vi-guroasă și fascinantă. Valoarea ei nu constă în condițiile speciale în care a fost scrisă; bătută la mașină cu ambele mîini și cincizeci de cuvinte pe minut, n-ar merita cu nimic mai puțin aprecierea cititorilor.

Azi, în R.P. Mongolă

În locul așezării de iurte din trecut, Ulan Batorul de azi.

Întrupare a prezentului și prefigurare a viitorului.

Zootehnia nu mai constituie factorul singular al economiei naționale, dar continuă să dețină un loc de prim rang.

De la crestele Altaiilor pînă în sudul Deșertului Gobi se întinde Republica Populară Mongolă. Pe o suprafață mai mare decît a Franței, Angliei, Spaniei și Portugaliei luată la un loc, un popor însumînd doar ceva mai mult de 1 200 000 oameni a făcut ca în numai cinci decenii această țară să cunoască prefaceri fără precedent în istoria ei. O dată cu revoluția populară, pe calea ce l-a smuls din robia feudală, poporul mongol a făcut un uriaș salt de la sărăcie și întineric la dezvoltarea economiei și culturii.

Odinioară factorul precumpănitor și singular în economia națională îl constituia creșterea vitelor. Ea continuă să fie și în prezent o ramură economică de bază. Dar nu mai este unica ocupație a arașilor, care lucrează, cu tractoare, combine și alte mașini agricole, întinse suprafețe devenite cultivabile.

Ceea ce ilustrează însă pregnant prefacerile petrecute pe pămîntul Mongoliei populare îl constituie zecile de întreprinderi industriale apărute în anii realizării planurilor de dezvoltare a economiei naționale și care au devenit parte integrantă a peisajului mongol. Alături de zootehnie și cultivarea pămîntului, industria a început să ocupe un loc din ce în ce mai însemnat în viața Mongoliei, transformîndu-se într-o ramură de sine stătătoare, a cărei parte în producția globală reprezintă aproximativ o treime. Între obiectivele mai importante se numără termocentrala de la Darhan, cu o putere proiectată de 100 000 kW, cele două centrale electrice de la Ulan Bator, mina «Nalaiha» cu o capacitate de 600 000 tone cărbune pe an, exploatarea carboniferă «Sarılgol», a cărei producție este preconizată la un milion tone anual, combinatul pentru construcții prefabricate de la Ulan Bator, fabricile de încălțăminte și pentru prelucrarea pieilor mari și mici, de lînă pieptănată, de confecții etc.

Procesul de industrializare necesită, în mod firesc, personal calificat. Mii de arași au devenit acum lăcătuși, electricieni, mecanici, șoferi ș.a. În țara în care în urmă cu jumătate de veac aproape întreaga populație era analfabetă, fiecare al cincilea locuitor studiază în prezent într-una din cele 760 școli generale și medii, facultăți. La acestea s-ar mai putea, desigur, adăuga multe alte realizări de ordin cultural și social. Și toate la un loc îți sugerează imaginea profundelor transformări petrecute pe acest pămînt în cele cinci decenii ale revoluției populare. În făpturi cărora li se vor adăuga cele viitoare — așa cum au fost ele jalonate pentru următorul cincinal în Raportul prezentat de tovarășul Jumjaaghiin Ţedenbal la recentul Congres, al XVI-lea, al Partidului Popular Revoluționar Mongol, ce și-a desfășurat lucrările în ajunul gloriosului semi-centenar.

Constantin BONDŌC

carte

● **Academicianul de lungă și mereu reinnoită tinerețe**, Victor Eftimiu, e prezent în librărie cu volumul de poezii: **Cosmos** (Editura Eminescu).

● **Colocviu critic** (opera durabilă). O carte care închide între copertele ei răspunsurile unor prozatori, poeți, critici, la un chestionar alcătuit de Editura Eminescu din opt întrebări referitoare la unele probleme ale actualității noastre literare. Apariția cărții a trecut pînă acum cam neobservată, lucru ce ne miră, deoarece se află aici unele răspunsuri incitante la discuții și clarificări. Participă la acest «colocviu»: Ion Dodu Bălan, Nicolae Balotă, Eugen Barbu, Nina Cassian, Liviu Călin, Ovid S. Crohmălniceanu, Ștefan Aug. Doinaș, Ion Ianoși, Alexandru Ivasiuc, Adrian Marino, Aurel Martin, Ion Negoiescu, Alexandru Piru, Cornel Regman, Al. Rosetti, Paul Schuster, Szemler Ferenc, Virgil Teodorescu.

● La Editura Minerva a apărut volumul al doilea din **Opere de Șt.O. Iosif**. Ediție îngrijită, comentarii și bibliografie de Ion Roman.

● Romanul **Anotimpul pierdut** de Anișoara Odeanu a apărut în colecția «Romanul de dragoste» a Editurii Eminescu.

● La Editura Cartea Românească, Emil Manu îngrijește culegerea de versuri inedite, variante și tălmăciri: **Banchetul meu**, de Ion Minulescu. Remarcăm Postfața, semnată de criticul-editor, pentru unele contribuții utile înțelegerii evoluției poetului.

● În cartea **Personalismul francez**, autorul ei, Gh. Vlăduțescu, monografiază respectivul curent filozofic pe baza extragerii acelei «l'idée maitresse» din opera fiecărui component reprezentativ. Metoda, declarată de autorul însuși, a condus la o imagine cuprinzătoare a fenomenului spiritual cercetat (Editura științifică).

● În colecția Meridiane a Editurii Univers semnalăm apariția următoarelor cărți de proză: **Fruntele iernii** (roman, Premiul Goncourt) de Bernard Clavel (în românește de Elis Bușneag, prefațat de Dan Hăulică); **Vară neagră** (roman) de Eric Westphal (traducere de Iosif Petran); **Întîlniri de dragoste** de Corrado Alvaro (povestiri, 2 vol., în românește de Aurel Covaci).

● Tot la aceeași editură, Karel Čapek (1890-1938) e prezentat cu comprehensiune de C. Barborică.

cinema

● **De ce te părăsește bărbatul?** Reîntîlnire cu Manuel Summers (Fata în dolii), reprezentant destoinic al noii generații de cineaști spanioli, continuator talentat al tradițiilor umorului negru. În distribuție: Alfredo Lando, Laly Soldevilla, Esperanza Roy, Ingrid Garbo, Patty Sheppard, José Luis Coll, Emilio Laguna.

● **Treci pragul**. Adolescența, primele răspunderi și opțiuni, într-un film amenințat de didacticism. Regie: Richard Viktorov. Interpreți: Evgheni Karelskih, Irina Korotkova, Konstantin Koskin, Natalia Riciagova, Iuri Fisenko, Ara Babadjanian.

● Nu pierdeți aceste documentare, remarcabile prin puterea lor expresivă: **Cuțitul** (Titus Mezaros), **Școala românească de matematică** (Zoltan Ternér, Claudiu Soltescu).

● Mari cineaști pe ecranele noastre: Elia Kazan (Splendoare în iarbă), Grigori Kozințev (Regele Lear), François Truffaut (Domiciliul conjugal), Sidney Pollack (Și caii se împușcă, nu-i așa?).

● Jacques Charrier, care după «Sirocco» al lui Miklos Jancso și-a

îngăduit o lungă pauză, își reia activitatea. Printre altele, va finanța primul lung metraj al lui Jean-Michel Barjol: **Numai una** (titlu provizoriu). Pentru realizarea acestui film, Charrier a obținut acordul celor doi actori cu nume grele: Johnny Hallyday, Bernadette Lafont. Elisabeth Wiener, Jean-Pierre Léaud, Christian Marquand, Pierre Clémenti.

Bernadette Lafont

plastică

● **Al 8-lea Salon internațional de artă fotografică**. Artiști fotografi din 54 de țări expun 1 300 fotografii alb-negru și color, precum și diapozitive. Pentru prima oară în cadrul salonului este organizată și o expoziție de materiale și aparataj fotografic, produse ale unor firme din Elveția, R.F. a Germaniei, Italia, Japonia, Ungaria și România (Dalles).

● **Tania Baillayre** expune la «Simeza» 30 de acuarele și o serie de gravuri și desene. Exceptând cele câteva flori și portrete, celelalte lucrări sînt impresiile unei pasionate observatoare a naturii, care notează sau rememorează sentimentale, oprindu-se asupra priveliștilor insolite sau a unor locuri «romantice» prin poezia lor vegetală («Iazul», «Sălcii în amurg» etc.).

● **Alexandru Ionescu Lungu** — artă decorativă. Obiectele spațiale și cele decorative își au soriginea în folclor. Dominante în expoziție sînt podoabele-bijuterii. Artistul se dovedește a fi un creator inspirat, cu ample resurse imaginative și cu un spirit de modernitate evident, mai ales în colierele sale, unde pornind de la structuri simple, prin combinări succesive, realizează montaje spectaculoase (Galateea).

● **Balog Lajos** — acuarele. Motivele care domină ecranele le-am întîlnit și în precedenta expoziție (1968). Variații pe aceeași temă, ele sînt îmbogățite cu alte valențe lirice, la care se adaugă acum noi priviri asupra peisajului de pustă sau montan. O reducere succesivă a impresiei pînă la sinteza structurilor — iată drumul de la realitatea naturii la cea a artistului. Aceste peisaje, cu incandescența lăptoasă a cerului terorizat de nori, cu insule vegetale topite în fluiditatea atmosferei, cu culmi de munte și copaci scâlțași de o mare delicată a luminii, sînt metafore în care consistența formelor se topește în transcrierea delicată și în transparențele culorilor (Simeza).

● H. Frank: «La început a fost scandalul». O carte care istorisește un «război de 100 de ani» dus în culisele și saloanele artei, ai cărui eroi principali sînt celebrii negustori de tablouri: Durand Ruel, care deschide în 1839 un magazin a cărui principală activitate, pe atunci, consta în locația unor picturi «pentru o singură seară» (!) și a cărui activitate a dărîmat ultimele bastioane ale picturii pompiere; apoi A. Vollard, Kahnweiler ș.a., care au impus pe piața internațională, la începutul secolului, noile

tendințe; în sfîrșit, noii «manageri» ai artei, printre care americanul A. Barr și olandezul W. Sandberg, strategii cu faimă în această bătălie pentru arta modernă (Editura Meridiane).

● Cu ocazia «Zilelor Eminescu», la Botoșani s-a deschis expoziția **Marii Dima**. Cele aproape 50 de lucrări sînt inspirate din opera eminesciană.

● **Modarco S.A.** Un nume care va reține atenția artiștilor europeni. Prima societate pe acțiuni, care va fi cotată la bursele din Londra și Luxemburg, a fost înființată de doi colecționari elvețieni și doi bancheri. Ea își propune să cumpere opere de artă, să le asigure conservarea, să facă schimburi, să împrumute și să le vîndă. Pictura a devenit, se pare, cel mai stabil și mai rentabil plasament financiar...

disc

● Orchestra de cameră a Filarmonicii din Cluj, condusă de Mircea Cristescu, formație tînără și entuziasată, ne oferă o prețioasă performanță de stil cameral, interpretînd «Simfonia nr. 28 în Do major KV 200» și «Simfonia nr. 30 în Re major KV 202» de W.A. Mozart. Un Mozart încă italianizant, incercînd să realizeze o sinteză a rodniciei influențe primite în călătoria sa din Peninsula Italică (ECE-0523/ST-ECE-0524).

● Un disc de o certă valoare artistică: «Moldova» (din seria «La horă-n sat»), realizat cu contribuția Orchestrei «Plaiurile Bistriței», dirijată de Aurel Iancovici, și soliștilor Ion Drăgoi (vioară) și Ilie Surugiu (trompetă). Ne sînt înfățișate aspecte dintre cele mai diverse ale folclorului moldovenesc, pornind tocmai din părțile nordice, ale Dornelor, și pînă la jocurile din ținutul Vrancei (EPD-1262).

● Cităm cîteva titluri de pe discul interpretatei Titiana Mihali: «Mireasă, cununa ta», «La Sfînta Marie mare», «Înmioară cu dor mult», «Doamne, Doamne, rău îi doruți», «Toată lumea-ar vrea să mor» și «Cucule, pasăre mîndră». Toate aceste bijuterii dovedesc înclinația cîntăreței pentru prelucrarea măiestrită a fiecărei fraze. Acompaniază Orchestra George Vancu (EPD-1272).

muzică

● Astă seară la Filarmonică, al doilea concert al dirijorului grec **Theodor Vavayannis**: Fantezie și Fugă de Bach — Mitropoulos; Concert nr. 2 pentru pian și orchestră de Saint Saëns (cu Sofia Cosma); Adagietto din Simfonia a V-a de Mahler; Simfonia a II-a de Borodin.

● Iată și programul viitorului concert al Filarmonicii (25 iunie, Ateneu): Concertul pentru orchestră de Anatol Vieru; Mignon, un lied de H. Wolf; Recitativ și Arie

Zenaida Pally

din «L'enfant prodigue» de Debussy; Șeherezada, trei poeme pentru voce și orchestră de Ravel; Simfonia a III-a de Brahms. Dirijea **Mircea Cristescu**; solistă — cîntăreța franceză **Colette Herzog**.

● După un fel de prevacanță (două joi la rînd în studioul din str. Nufierilor a domnit liniștea), formațiile simfonice ale RTV ne spun la vedere pînă la toamnă. Așadar, Orchestra de studio (dirijor **Carol Litvin**) și corul RTV (dirijor **Aurel Grigoraș**) încheie stagiunea de concerte 1970-1971 cu opera «Andrea Chénier» de Umberto Giordano. Remarcabile prezențe solistice: **Nicolae Herlea, Cornel Stavru, Maria Slătinaru, Zenaida Pally**, «decanul» **Nae Secăreanu, Dorothea Palade, Corneliu Finățeanu ș.a.** (24 iunie).

● Dublu recital în studioul Ateneului la 22 iunie: pianistul **Remus Manoleanu** (Brahms, Albeniz, Ravel) și violoncelistul **Mirel Iancovici**, acompaniat de pianista **Anca Rachmuth** (Bach, Reger, Debussy).

● Cvartetul «Muzica»: **George Hamza** — vioara I, **Constantin Costache** — vioara II, **Rudolf Lang** — violă, **Robert Sladek** — violoncel, interpretează cvartetul de Haydn, Beethoven, Bughici (23 iunie, sala mică a Palatului).

teatru

● Teatrul de stat din Ploiești a prezentat în premieră pe țară piesa lui **Al. Popescu** «Myrabell», avînd în distribuție o invitată de prestigiu: **Dina Cocea**. Regia îi aparține lui **Harry Eliad** și decorurile lui **Vintilă Făcăianu**.

● După succesul pe care l-a avut în interpretarea Teatrului de nord-Satu Mare, secția maghiară, monodrama lui **Kocsis István** «Amurgul lui Bolyai Janos» a fost înscenată și de Teatrul din Tg. Mureș, secția maghiară.

● Un spectacol dovedind o matură gândire artistică și deosebită inventivitate în exprimarea scenică a realizat Studioul I.A.T.C. cu adaptarea nuvelei lui **C. Negruzzi** «Lăpușneanul», în regia lui **Dan Micu**. Un interpret excelent, **Ștefan Velnicu**, se detașează din colectivul de altfel remarcabil al tinerilor actori studenți.

● Un atractiv spectacol pentru copii, «1, 2, 3, 4... ce-a văzut Radu la teatrul» de **Alec Popovici**, în regia colorată a lui **Gh. Milețianu**, a realizat Teatrul dramatic «G. Bacovia» din Bacău.

● Teatrul de nord-Satu Mare, secția maghiară, ne anunță o nouă premieră cu piesa lui **G.B. Shaw** «Casele domnului Sartorius», în regia lui **Kovacs A.** și scenografia lui **Aurel Cordea**. Din distribuție amintim: **Boer Ferenc, Nadai Istvan, Elekes Emma, Korcsmaros Jenő, Kiss Imre, Dioszegy Ivan, Anna și Tompa Attila**.

televiziune

REPORTAJ, DEZBATERI, OPINII. Emisiunea Stop-cadru, ancorată ca de obicei în actualitate, aduce vorba despre unele chestii precum: aspecte negative în remunerarea invențiilor, despre reparațiile de locuințe, despre cantinele—restaurant (Iunie). Primele două file din Blocnotesul lui Eugen Mandric confirmă așteptările (marți). Rubrica confruntări discută despre marketing, cu competența determinată de personalitatea participanților: ministrul **Cornel Burtică**, prof. **Costin Murgescu**, ing. **Mircea Pupăză**, **Constantin Fotu** (miercuri). «Opinia dv.» — rubrică de dezbatere literar-artistică, propune o discuție pe tema activității editorilor în domeniul traducerilor (joi). Emisiunea Punct-contrapunct racolează nume de prestigiu: **Joi: Grigore Moisil** (Valoarea științei) și **Dan Iordăchescu** (Identificarea artistului cu rolul).

MUZICĂ. «Pastorală» — cea de-a șasea Simfonie a Titanului de la Bonn, în ciclul «Simfonii de Beethoven» (duminică). Un concert al cărui punct de atracție este **Gheorghe Zamfir**, naistul virtuoz, consacrat de Marele premiu «Charles Cros». Și dau concursul cunoscuți interpreți de muzică de taraf (marți). Orchestra simfonică din Leningrad și dirijorul **Evgheni Mravinski** (duminică). Cu o întîrziere cam derutantă, vedem filmul realizat de TV la cel de-al cincilea Concurs și festival internațional «George Enescu» (Iunie). Opera este și ea prezentată în programele muzicale ale săptămîinii cu «Mireasa vîndută» de Smetana: **Maria Șindilaru, Elena Pop, Corneliu Finățeanu, Ion Stoian, Valentin Loghin ș.a.** (marți). Festivalul de la Newport (IV) prezintă în continuare pagini antologice de jazz (marți).

TEATRU. «Negustorul de ochelari» de Tudor Argehi și «Petiția» de Tudor Mușatescu — la emisiunea Antologia umorului (joi). «Logodnicele aterizează la Paris» («Boeing Boeing») — de **Mark Camoletti**, în cunoscuta interpretare: **Florin Piersic, Matei Alexandru, Ioana Bulcă, Ileana Stana Ionescu, Catița Ispas, Eva Pătrășcanu** (sîmbătă).

FILM. «Morcoveață» la Telematecă. un film de Duvivier, cu **Harry Baur** (miercuri). «Les années folles» (Anii nebuni), faimoasă peliculă documentar-artistică de istorie a anilor interbelici (vineri). Și tot pe linia «noutăților», noul roman foileton de luni: «Mizerabilii» de **Victor Hugo**, cu **Harry Baur și Charles Vanel**.

ȘTIINȚA. Avînd în vedere că asupra existenței vieții pe alte planete plutesc încă incertitudini, emisiunea «Univers XX» reia tema, probabil că fără intenția s-o și elucideze (vineri).

DIVERTISMENT. Subrubrica «Magazin» a rubricii Postmeridian promise: **Ion Băieșu, Amza Pellea, Margareta Pîslaru** și alte minunății (duminică). «Sîmbra oșenească», manifestare folclorică de proporții (duminică). **Doina Badea** într-o postură suroriză. Să vedem! (joi).

SPORT. O rubrică cam pauperă săptămîna asta. Vedem doar meciul de fotbal «U» Cluj-Dinamo (duminică).

Eva Pătrășcanu

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 25, etapa din 20 iunie 1971

I «U» Cluj-Dinamo	1x2
II Petrolul-C.F.R. Tim.	1
III «U» Craiova-Progressul	1
IV Steaua-C.F.R. Cluj	1
V Jiul-Farul	1, x
VI U.T.A.-F.C. Argeș	x, 2
VII Steagul roșu-Poli	1
VIII Poiana-Metrom	1
IX Progressul Br.-Polit. Gi.	1
X U.M.T.-Olimpia S.M.	1
XI C.S.M. Sibiu-Polit. Tim.	x, 2
XII Corvinul-C.F.R. Arad	1
XIII Minerul Anina-Crișul	x, 2

FLACĂRA-ALBUM

Nu putem spune că nu l-am văzut pe DEAN MARTIN în postura sa de mare actor și de fermecător cântăreț («Rio Bravo»), chiar dacă apariția sa ne-a produs nostalgia scurtelor întâlniri.

